

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Birleşim
7 Ekim 2020 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Şanlıurfa Milletvekili Halil Özşavlı'nın, Ermenistan'ın Azerbaycan'a saldırısına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, pandemi sürecinde esnafın yaşadığı sorunlar ve taleplerine ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin, Dicle Havzası Zori Çayı üzerinde inşa edilmesi planlanan HES barajı ve doğaya yapacağı tahribata ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Ağustos ayında Adana ili Kozan ilçesinde birbirine yakın ormanlık alanlarda çıkan yangınlarla ilgili açılan soruşturmanın ne durumda olduğunu bilmek istediklerine ve yangınlarda zarara uğrayan köylülerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğini Kozanlılar adına dile getirdiğine ilişkin açıklaması
- 2.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, süt üreticilerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması
- 3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, pamuk üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 4.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kuzey Marmara Otoyolu'nun Gebze-İzmit bölümünün 19 Eylülde açılmasıyla İstanbul-Kocaeli arasındaki trafik yükünün hafifletildiğine, akaryakıt ve emisyon salımının azaltılmasından dolayı 595 milyon liralık tasarruf sağlanacağına ilişkin açıklaması
- 5.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, pandemi sürecinde uzaktan eğitimde kullanılması zorunlu olan cihazların öğrencilere ve öğretmenlere ücretsiz dağıtılmasının ya da bu cihazlardan alınan TRT payı, KDV ve diğer vergilerin acilen kaldırılmasının önem taşıdığına ilişkin açıklaması
- 6.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir ilinde Menemen, Bergama, Dikili, Ödemiş, Beydağ, Kiraz ve Kemalpaşalıların Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye su problemlerinin çözülmesi için seslendiğine ilişkin açıklaması
- 7.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Sağlık Bakanlığıyla ilgili Sayıştay raporlarına göre 2018 ile 2019 yıllarında yüksek tazminat ödenmesine neden olan kusurların neler olduğunu ve sorumlularının kimler olduğunu öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 8.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, ülkenin Avrupa Komisyonu 2019 Raporu'nda stratejik ortak olarak konumlandırıldığına, üyelik perspektifinin yeniden canlandırılması çağrısını bir kez daha yaptıklarına ilişkin açıklaması
- 9.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, pandemi sürecinde esnafın yaşadığı ekonomik zorluklara ilişkin açıklaması
- 10.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, asistan doktorların çalışma koşullarının ağırlığına ilişkin açıklaması
- 11.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa ili Salihli ilçesi Çapaklı Mahallesi'nde kurulmak istenen biyogaz enerji santali için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılan acele kamulaştırma kararının kanuna aykırı olduğuna ilişkin açıklaması
- 12.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, pandemi döneminde uzaktan eğitimde sorunlar yaşandığına, Millî Eğitim Bakanlığının imkân olmayan öğrencilere ücretsiz bilgisayar, tablet, internet ve televizyon dağıtmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması
- 13.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, ülkenin en büyük gücünün milletiyle ve kurumlarıyla sergilediği birlik, beraberlik ve dayanışma olduğuna, 2023 hedeflerine doğru kararlılıkla yürümeye devam edeceklerine ve bu yönde iş birliği sergileneceğine inandığı yeni yasama döneminin hayırlı olmasını temenni ettiğine ilişkin açıklaması
- 14.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale ili Gelibolu ilçesindeki Çokal Barajı'nın 2012 yılında tamamlandığına, proje kapsamındaki Evreşe Kavak Ovası sulaması ile diğer sulama işlerindeyse mesafe katedilemediğine, projenin hangi takvim yılı içinde bitirileceğini, Çanakkale'de inşa hâlindeki baraj, gölet ve sulama tesisleri için 2021 bütçesinde yeterli ödenek ayrılmasının planlanıp planlanmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 15.- Mersin Milletvekili Ali Cumhuri Taşkın'ın, 1-7 Ekim Camiler ve Din Görevlileri Haftası'na ilişkin açıklaması
- 16.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, Kanal İstanbul Projesi'yle İstanbul'un depreme yönelik olarak her türlü riske girdiğine ve borca sokulduğuna, bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisini siyaset üstü bir noktaya davet ettiğine ilişkin açıklaması
- 17.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Emirdağlı hemşehrilerinin yaylalarında siyanürle altın çıkarılmasını istemediklerine ilişkin açıklaması
- 18.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli ili Körfez ilçesinde 13 Ağustos'ta meydana gelen kazada ağır yaralanan ve 6 Ekim 2020 tarihinde şehit olan Jandarma Uzman Onbaşı Orkun Eyice'ye Allah'tan rahmet dilediğine, 12 Eylül 1980 darbesinin ardından ilk idam edilenlerden olan Mustafa Pehlivanoglu'nu ölümünün 40'ıncı yılında rahmetle andığına, altı yıl önce bugün Diyarbakır'da öldürülen Yasin

Börü'ye Allah'tan rahmet dilediğine, beş yıl önce bugün Nobel Kimya Ödülü'nü kazanan Profesör Doktor Aziz Sancar'ı bir kez daha kutladığına, Diyarbakır'da çiftçilerin yüksek maliyetler nedeniyle zarar ettiğine, gübre ve mazot desteklemelerinin özel elektrik kuruluşları tarafından borçlarına karşılık tahsil edildiğine, mazot ve gübre desteklerinin çiftçiye doğrudan ulaşması gerektiğine, Diyarbakırlıların Şanlıurfa-Diyarbakır-Habur Otoyolu Projesi'nin bir an önce tamamlanıp hizmete açılmasını ve pandemi döneminde vaka sayısının fazla olduğu Diyarbakır'da şehir hastanesinin acilen tamamlanıp hizmete girmesini istediklerine ilişkin açıklaması

19.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 7 Ekim 2015'te Nobel Kimya Ödülü'nü alan Profesör Doktor Aziz Sancar'ın millî ve manevî değerler ile bilimselliğin ne kadar uyum içerisinde olduğunun en güzel örneklerinden birisi olduğuna, bu gururu yaşattığı için kendisine bir kez daha teşekkürlerini sunduğuna, 7 Ekim 1980'de idam edilen Mustafa Pehlivanoğlu ile tüm şehitleri rahmet, minnet ve şükranla andığına ilişkin açıklaması

20.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ezilenlerin Sosyalist Partisi Eş Genel Başkanı Şahin Tümüklü ve SGDF Eş Genel Başkanı Alev Özkiraz'ın da aralarında olduğu 14 kişinin gözaltına alındığına, şair Ahmet Telli'nin sosyal medyada kendi sayfasına bir başkasının yaptığı yorum sebebiyle Cumhurbaşkanı hakaretten yargılandığına, TÜİK verileri konusunda ciddi tartışmalar olduğuna, eğitimin bir sistem sorunu olduğunun pandemi döneminde su yüzüne çıktığına, pandemi sürecinde cezaevlerinde ölümlerin artmaya devam ettiğine ilişkin açıklaması

21.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Gaziantep ilimizin Hızlı Tren Ağı Projesi'ne alınmış olmasından Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak memnun olduklarına ancak Şanlıurfa ilinin bu ağın dışında kalmasından şikâyetçi olduklarına ve Şanlıurfa ilinin hızlı tren ağına alınması için yürütme organını göreve çağırdıklarına, Sayıştay raporlarıyla ilgili haberler üzerine RTÜK'ün "Tweet" attığına, Anayasa'nın 160'ıncı maddesinde Sayıştayın görev tanımının yapıldığına, Sayıştay raporlarının Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşüldüğüne ve gerekirse Meclisin ek denetim talebinde bulunabileceğine ilişkin açıklaması

22.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Sayıştayın devlet kurumlarının yaptığı harcamaların kanun ve nizamla uygun yapıp yapılmadığını denetlemekle görevli olduğuna, Sayıştayın tespitleri arasında bir hukuksuzluk varsa devletin diğer birimlerinin faaliyete geçeceğine, kendi dönemlerinde bir bürokratin görev yaptığı sırada eleştirildiğini, görevden ayrılıp aleyhte sözler söylediğinde daha önce söylediklerinin unutulduğunu kamuoyunun dikkatine sunmak istediğine, Malatya ve Elâzığ illeriyle birlikte 24 ilin 6'ncı bölge teşviklerinin bir yıl uzatıldığına ve bu illerimize hayırlı olmasını dilediğine, ilişkin açıklaması

23.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un (3/1324) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

25.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

26.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekerrür açıklaması

27.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, (3/1324) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresine niçin "hayır" dediklerini tutanaklara geçirdiklerine ilişkin açıklaması

28.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

29.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar'ın (3/1324) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

34.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, coronavirüsle mücadelede Sağlık Bakanlığının şimdiye kadar bütün verileri şeffaf olarak paylaştığına ilişkin açıklaması

35.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Aksaray Milletvekili Cengiz Aydoğdu'nun HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

36.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, 6284 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmadığına, İstanbul Sözleşmesi'nin tartışıldığına, bireysel silahlanmanın önünün alınamadığına, şiddetin son bulması için Kabineden neden ses çıkmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

37.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, Nadir Hastalıkları Araştırma Komisyonu Raporu'nun sekiz aydır Genel Kurula gelmediğine, uzlaşıyla çıkarılan bu raporun Genel Kurulda okunması için neyin beklendiğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, Sayıştay raporlarının Plan ve Bütçe komisyonuna intikal ettiğine ve Anayasa gereği bütçeyle birlikte kesin hesap raporlarının Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp karara bağlandığına ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı, TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, Grup Başkan Vekilleri söz istediklerinde İç Tüzük'ün 60'ıncı maddesine göre söz verilmesi konusunda siyasi partilerin kendi aralarında bir mutabakat oluştuğuna, Başkanlığın uygulamasının da bu mutabakat doğrultusunda bir uygulama olduğuna ilişkin konuşması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin Milli Güvenliğine Yönelik Ayrılıkçı Hareketler, Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terör Örgütlerinden Ülkemize Bundan

Sonra da Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesele Göç Gibi Diğere Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Türkiye'nin Güney Kara Sınırlarına Mücavir Bölgelerde Yaşanan ve Hiçbir Meşruiyeti Olmayan Tek Taraflı Bölücü Girişimler ve Bunlarla İlgili Olabilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye'nin Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telafisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerektiği Takdirde Sınır Ötesi Harekat ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ükelere Gönderilmesi ve Aynı Amaçlara Matuf Olmak Üzere Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilebilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkan Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile Verilen ve Son Olarak 08.10.2019 Tarihli ve 1231 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30.10.2020 Tarihine Kadar Uzatılan İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 30.10.2020 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Uzatılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1324)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

- 1.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 2.- Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar'ın, Siirt Milletvekili Meraş Danış Beştaş'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 3.- Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 4.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- İYİ PARTİ Grubunun, Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 21 milletvekili tarafından, Samsun'un Çarşamba, Terme ve Salıpazarı ilçelerinde ve Giresun'un Dereli, Yağlıdere ve Doğankent ilçelerinde meydana gelen sel felaketlerinden kaynaklı hasarın tespiti, mağduriyetlerin giderilmesi ve selin felakete dönüşmesindeki ihmallerin ve oluşan hasarın sorumlularının tespit edilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Ekim 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- HDP Grubunun, Van Milletvekili Murat Sarısaç ve arkadaşları tarafından, Van'da 2 kişinin helikopterden atılması olayının araştırılması amacıyla 7/10/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Ekim 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, Covid-19 salgınının başta İstanbul olmak üzere ülke genelinde ekonomi üzerinde oluşturduğu olumsuz etkilerin tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Ekim 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

B) Danışma Kurulu Önerileri

- 1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 8 Ekim 2020 Perşembe günü toplanmaması önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasına ilişkin önerisi

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler

- 1.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1231) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (S. Sayısı : 227)

B) Kanun Teklifleri

- 1.- Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 221)

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün, Bilecik ilinde Valilik kararıyla yıkılan bir yapıya ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/31745)
- 2.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, tarihi eserlere zarar verilmesini engellemek için alınan önlemlere ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/31952)
- 3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güner'in, son altı yılda yapılan trafik denetimlerinde alkol ve uyuşturucu testini kabul etmeyen, uyuşturucu madde alarak araç kullanan ve ehliyetleri geri alınan kişi sayısına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/32116)
- 4.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, alkol satışı yapan eğlence mekanlarının normalleşme sürecinde yeniden açılmasına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/32117)
- 5.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın Belediyesinde çalışan bir işçi tarafından gerçekleştirilen usulsüzlüğe ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/32238)
- 6.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Polisi projesine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/32250)
- 7.- Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in, ülkemizde son on yılda kaybolan, ölü ya da yaralı olarak bulunan çocuk sayısına ve bu konuda alınan önlemlere ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/32594)

7 Ekim 2020 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3'üncü Birleşimini açıyorum. (x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz Ermenistan'ın Azerbaycan'a saldırısı hakkında söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Halil Özşavlı'ya

aittir.

Buyurun Sayın Özşavlı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Şanlıurfa Milletvekili Halil Özşavlı'nın, Ermenistan'ın Azerbaycan'a saldırısına ilişkin gündem dışı konuşması

HALİL ÖZŞAVLI (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

27 Eylül sabahı Ermenistan'ın Azerbaycan'a ait hedeflere saldırması neticesinde başlayan çatışmalarda hayatını kaybeden Azerbaycan Türkü kardeşlerime Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Otuz yıldır süren Ermeni işgali artık son bulmalıdır. Azerbaycan haklı mücadelesini sonuna kadar götürmelidir.

Sayın milletvekilleri, sürem çok kısıtlı olduğu için Karabağ meselesinin tarihî arka planına, olayların nasıl çıktığına çok fazla değinemeyeceğim. Zaten hepiniz ve tüm dünya kamuoyu olaylara bizzat şahittir ancak iki husus var ki bunlara önemle vurgu yapmak istiyorum: Biri nüfus meselesidir, diğeri de Ermenistan'ın terör örgütleriyle olan ilişkisidir.

Sayın milletvekilleri, bugün Ermenistan işgallere gerekçe olarak oradaki Ermeni nüfusunu göstermektedir fakat buradaki nüfus asla ama asla doğal bir nüfus olmayıp sonradan getirilerek, taşınarak, oradaki Türklerin başka yerlere sürülerek onların yerine iskân edilmesiyle oluşturulmuş bir nüfustur.

Elimizde dünyanın çeşitli arşivlerinden belgeler vardır; Osmanlı arşiv belgesi fakat Rus arşivlerinden Osmanlı'ya gönderilmiştir: 1914 nüfus sayımında Erivan ve çevresinin nüfusu Ermeniler için 304 bin, Müslümanlar için 640 bindir yani Müslüman Türk nüfus Ermeni nüfustan tam tamına 2 kat daha fazladır.

Peki, bu nüfus nasıl oluşturuldu?

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri çok uğultu var, lütfen.

HALİL ÖZŞAVLI (Devamla) – Birleşmiş Milletlere ait arşiv belgelerinde dünyanın her yerinden, Orta Doğu'dan, Avrupa'dan Ermenilerin oraya çeşitli projelerle getirildiğini görebiliyoruz. Toplamda 1 milyona yakın Ermeni nüfus Irak'tan, Suriye'den, Lübnan'dan, Avrupa'dan, hatta ve hatta Amerika'dan taşınarak, çeşitli bütçeler, finansman sağlanarak oraya iskân edilmiştir. Örneğin, bir İngiliz arşiv belgesi, görüyorsunuz, 97 bin Ermeni'nin 1947'de İran'dan Ermenistan'a göçürülmesini anlatıyor. Bir de bunun diğer bir boyutu var. Oradaki Türk nüfusun başka yerlere sürülmesi. 1945, 1946, 1947'de Ermenistan ile Azerbaycan'ın komünist parti valileri Stalin'e "Buradaki Türkleri Bakü taraflarına sürelim, onları pamuk tarlalarında çalıştıralım, onların yerine Ermenileri yerleştirelim," diye dilekçeyle başvuruyorlar. Stalin bunu kabul ediyor ve 1947'den sonra en az 200 bin Azerbaycan Türkü Erivan'dan sökülüp alınacak ve Bakü taraflarına göçürülecektir.

Ermenistan, Kafkasya'nın İsrail'idir. Sayın milletvekilleri, Ermenistan, Kafkasya'nın İsrail'idir çünkü ilhamını, desteğini terörizmden almaktadır. Ermenistan'ın dün de, bugün de terör örgütleriyle yakından ilişkisi vardır. 1980 tarihli bir belgede –İngiliz istihbarat belgesidir- Lübnan'ın Sayda şehrinde ASALA ve PKK toplantı yapıyor "Bundan sonra Türkiye'ye karşı birlikte savaşağız." diyorlar. Bu da onun bir belgesi. O günden sonra 9 Kasım 1980'de Strazburg Türk Konsoloslukuna, 11 Kasım 1980'de de Roma Türk Turizm Ofisine bombalı saldırılar yapılacaktır, bu saldırıları ASALA ve PKK birlikte üstleneceklerdir. ASALA 83'te dağılacaktır, ASALA militanları Karabağ'a gidip orada savaşıacaklardır. Bunlardan biri Monte Melkonyan'dır. Bugün Monte Melkonyan'ın Erivan'da büstü vardır, orada millî kahraman gibi defnedilmiştir Monte Melkonyan'ı 1980'de Atina İdari Ataşemizi şehit etmesinden biliyoruz; gecenin karanlığından faydalanarak arabasında bulunan Galip Özmen'i ve kızı Neslihan Özmen'i şehit eden bu terörist, bugün millî kahramandır, Erivan'da büstü vardır. Bu da büstün fotoğrafı.

Benzen şekilde Ermenistan'ın PKK'yla da ilişkisi vardır. Gördüğünüz resimdeki şahıs Ermenistan'ın Savunma Bakanı Seyran Ohanyan'dır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALİL ÖZŞAVLI (Devamla) – Yarım dakika Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HALİL ÖZŞAVLI (Devamla) – Tarih 19 Aralık 2015, Seyran Ohanyan, Karabağ'da öldürülen bir PKK'lının ailesine taziye ziyaretine gidiyor, PKK paçavraları altında bir de fotoğraf çekiyor gördüğünüz üzere. Tarih 19 Aralık 2015. Dün de, bugün de Ermenistan'ın terör örgütleriyle ilişkisi devam etmektedir.

Bu işgal haksız bir işgaldir, Azerbaycan, topraklarını mutlaka ama mutlaka kurtaracaktır.

"İki devlet, tek millet" ülküsüyle sonuna kadar Azerbaycan'ın yanındayız, desteklemeye devam edeceğiz.

Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, pandemi sürecinde esnafın yaşadığı sorunlar ve talepleri hakkında söz isteyen Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'a aittir.

Buyurun Sayın Durmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, pandemi sürecinde esnafın yaşadığı sorunlar ve taleplerine ilişkin gündem dışı konuşması
KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, televizyonları başında bizi izleyen aziz milletimiz; hepinize sevgiyle saygıyla muhabbetlerimi sunuyorum.

Ülkemizin ve dünyanın yaşadığı Covid-19 noktasında yaşamını yitiren sağlık emekçilerine Cenab-ı Hak'tan rahmet diliyorum. Hâlen ülkemizin insanın sağlığını korumak için mücadele eden, emek veren sağlık emekçilerine buradan saygılar sunuyorum ve hasta olup şifa bekleyenlere de Cenabı Hak'tan acil şifalar diliyorum.

Tabii, pandemi süreci gerçekten önemli bir süreç, bunu da hep birlikte yaşıyoruz. Belli konuların çözüm noktasında eskiden merkez olan Parlamento, maalesef, bu ülkede bir yönetim değişikliğiyle ülkenin geleceğini sadece ve sadece bir kişiye verdiğimiz günden itibaren sorunlar yumağı hâline geldi; buradaki ortak akıldan dün olduğu gibi bugün de bu kadar sorun varken yararlanmama gibi bir kötü alışkanlığı sürdürmeye de AK PARTİ iktidarı devam ediyor.

Pandemi sürecinde mağdur çok, ama en çok esnaf, köylü, çiftçi ve sanayici mağdur oldu. 700 bin esnaf dükkânını kapattı, onlarca esnaf geçinemediği için, hepinizin bildiği gibi, intihar etti. Okullar kapandı; kırtasiyeciler, okul kıyafetçileri,

(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

servisçiler, kantinciler, öğrenci yurtları, okul çevresindeki büfe, kafe, restoran gibi işletmeler ve okullarda çalışanlar altı aydır çaresiz. Esnaf okul açılacak diye Sayın Bakanın verdiği umutla ürün aldı, yeniden borçlanmaya, zarar etmeye devam etti. Kantinciler altı ay boyunca hiç gelir elde edemedi, kullanma tarihi geçen, o bedel ödediği ürünleri elleriyle imha etmek zorunda kaldı.

Kırtasiyecileri getirdiğimiz noktada büyük marketler zincirinin acımasız reyollarıyla, okul mevsimindeki kırtasiye ürünleriyle rekabet edemez hâlâ getirdik. Hâlbuki bu esnafın yıllık cirolarının yaklaşık yüzde 35-40'ını okulların açıldığı bir ayda yapıyorlardı ama BIM'dir, A101'dir, Şok'tur, bazı marketler bir reyolu kısa sürede hızlı para dönüşümü için kırtasiyeye ayırdılar; işte o küçük esnafın, sanatkârın belini kırdılar. Bu esnafın, bu mağazalar zincirinin hiç değilse haftada bir gün kapatılmasını istiyordu ama maalesef bunu kimse dinlemedi.

Üniversiteler açılmadı, yurtlar zararda; servisçiler kontak kapatmalarına rağmen Millî Eğitim Bakanlığı ihalesine girip teminatlar ödeyip faiz ödemeye devam ediyorlar. Otobüs firmaları, nakliyatçılarımız zorda. Esnaf çok şey istemedi aslında. Kırk yıllık, elli yıllık, altmış yıllık geleneksel kurumsal firmalar işte zora düştüğü bu günlerde vergi ödediği o devletin şefkatli elinin bir kere kendine dokunmasını istedi. Ama ne dedi? Dedi ki: "Bir sicil affı istiyorum." Ama siz bunu hiç duymadınız ve bu esnaf bu devletten, dünyanın gelişmiş devletlerinde olduğu gibi birçok şeyi bekledi. Hani diyorduk ya, eskiden diyordunuz: "O eski Türkiye" Şimdi nerden nereye!

Arkadaşlar, işte o eleştirdiğimiz, kafa tuttuğumuz Avrupa Birliği ülkeleri 25 bin, 35 bin, 40 bin avroluk geri dönüşümü olmayan paraları o esnafına, zordaki yurttaşlarına karşılıksız verdi. Biz ne yaptık? Haydi "Biz Bize Yeteriz", IBAN attık, yardımda bulunun... Arkadaşlar, büyük devlet öyle büyük sözler etmekle olmuyor. O büyük devlet yurttaşının başını dik tutacak. Bu günlerde çaresiz, yatağa girdiği zaman uyuyamaz, çocuğunun çocuğunun sorduğu sorulara cevap veremez, bankaların kapısından giremez... Gelen sarı zarfların ruhunu ve kimyasını bozamaz olmasını bekliyor. Ama bunların hiçbirisi sizin dikkatinizi çekmiyor.

Bakın, bir ÖTV hastalığıdır gidiyor. Bizim Tokat Ziraat Odası Başkanı dün bir basın toplantısı yaptı. İşte 90 kuruşa mal edilen patates 40 kuruşa satılmıyor arkadaşlar. Tokat'ta, şimdi Erbaa'da, Niksar'da, Kazova'da domates üreticileri de aynı şekilde. Sütün fiyatını belirleyen kurumda süttten anlayan 2 kişi yok üretici olmayan. Sütün fiyatı senede bir defa değişiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi Sayın Durmaz.

KADİM DURMAZ (Devamla) – Sütün fiyatı senede bir defa değişiyor arkadaşlar ama besicinin yemine, ilacına, gübresine, sulamada kullandığı elektriğe -yıl on iki ay- ay demiyor sürekli zam geliyor. Bunların mutlaka ve mutlaka göz önüne alınması gerekiyor.

Çiftçi ÖTV'yi ne yapacak arkadaşlar? Hepinize soruyorum özel tüketim vergisini. Biz bunu yıllardır söylüyoruz, diyoruz ki: Çiftçiye, üreticiye mutlak ama mutlak ÖTV'siz bir mazot imkânı sağlanmalı. İşte üretmeli. Pandemi sürecinde eve kapandık. Hepimiz normalde iki öğün, üç öğün yerken daha fazla gıdaya ihtiyacımız oldu. Öyleyse biz o ÖTV'den kolay kazanç şeyinden -devlet her yerde kâr aramaz- uzaklaşıp mutlak ama mutlak üretici köylüye ÖTV'siz mazotu vermek zorundayız.

Yine nakliyatçılar... Otobüslerde sayıyı azalttık, e bu adamların kazancı düştü, vatandaş daha pahalıya gidiyor. Bu süreçte bunu mutlak biz gözden geçirmek zorundayız diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Dicle Havzası Zori Çayı üzerinde inşa edilmesi planlanan HES barajı ve doğaya yapacağı tahribata ilişkin söz isteyen Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'ye aittir.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

3.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin, Dicle Havzası Zori Çayı üzerinde inşa edilmesi planlanan HES barajı ve doğaya yapacağı tahribata ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyor, yeni yasama yılının demokrasiden iyice uzaklaşan ülkemize demokrasi, barış ve adalet için bir kapı aralamasını umuyorum.

Değerli milletvekilleri, Batman ili Sason ilçesi Balbaş köyü ile Diyarbakır ili Kulp ilçesi Kayahan köyleri sınırları içerisinde Zori Çayı üzerinde yapılması planlanan Kayser Hidroelektrik Santrali hakkında görüşlerimi sizlerle kısaca paylaşacağım.

Şimdi bu kürsüden HES'ler üzerine çokça şey söylendi. Yarattığı onca tahribata rağmen HES'leri savunanlar oldu, "Enerji ihtiyacımızı karşılamak için bunları yapmaya mecburuz." diyenler oldu, doğaya zarar vermediğini savunanlar oldu, istihdam yarattığını, enerjide dışa bağımlılığı azaltacağını söyleyenler oldu. 2010 yılında Yap-İşlet-Devret modeliyle 4628 sayılı Yasa kapsamında özel sektöre yapılması planlanan HES projesi sayısı 1.527'yd. Buna göre ülkemizde su kullanım hakkı anlaşması yapılmayan neredeyse hiçbir akarsu kalmadı. İşletme ve inşaat hâlindeki toplam HES sayısı 477, inşaatına henüz başlanmayan hidroelektrik santral sayısı 1.050 ve bu rakamlar her gün değişiyor. Herkes biliyor ki akarsular denetimsiz biçimde özel sektöre devredildi, firmalar HES projeleri için birbiriyle yarışıyor, HES lisansı borsası oluştu, lisanslar ticari birer meta hâlinde. İnşaatına henüz başlanmayan 1.050 HES projesinin büyük bir bölümünün ruhsatları sona ermek üzere ama henüz inşaatına başlanmadığı için altı aylık, bir yıllık ek süreler alıyorlar. İşte Sason Zori Çayı üzerinde yapılması planlanan HES'in süresi de bu yıl aralık ayında sona eriyor. Dört yılda bitmesi planlanan inşaat için henüz bir çivi çakılmadı, inşaatına başlanmadı -iyi ki de başlanmadı- ama şirket Bakanlığa başvurdu, başlamadığı HES inşaatı için yedi ay ek süre aldı. Bu HES'in yapılmasını Batman'da, Sason'da, Kulp'ta neredeyse hiç kimse istemiyor. Köylüler, toprakları sular altında kalan köylüler ve bu köylerin muhtarları her gün bir kurumu ziyaret ediyorlar; Valiliğe gidiyorlar, İl Özel İdaresine gidiyorlar, İl Genel Meclisine gidiyorlar, gazeteleri ziyaret ediyorlar, ayırım gözetmeksizin siyasi partileri ziyaret ediyorlar, kamuoyu oluşturmaya çalışıyorlar ve doğdukları, yaşadıkları, anılarının yaşandığı, atalarının mezarlarının olduğu topraklara sahip çıkıyorlar. Adalet ve Kalkınma Partisi dâhil herkesi ziyaret ettiler. Aslında, amaçlarına önemli oranda da ulaştılar. Kamuoyunun da desteğiyle İl Genel Meclisi, 4 Eylül 2020 tarihinde 1/5.000'lik ve 1/1.000'lik nazım imar planı ile uygulama imar planlarını reddetti. Köylüler âdeta ikinci kez topraklarına kavuştuklarını düşündüler ve büyük bir mutluluk yaşadılar ama bir kişi, halkı temsil etmekten, halkın çıkarlarından uzak bir kişi, âdeta şirket temsilcisi gibi davranan bir kişi -kendisi Batman Valisi olur- İl Genel Meclisine "Siz nasıl bu teklifi reddedersiniz?" diye diklendi. İl Genel Meclisini tekrar toplamak istiyor ve eski kararın değiştirilmesini istiyor. Ne de olsa Batmanlı değil, ne de olsa Diyarbakırlı değil, Sasonlu değil, Kulplu değil. Herhâlde o köyler, o vadiler, o dereler onun için bir anlam ifade etmiyor; yoksa bu HES için niye bu kadar ısrar ettiği anlaşılabilir.

Ben yapılmak istenen bu HES projesinin olduğu vadiden birkaç tane resim göstereceğim size. Bu HES projesinin yapılmak istendiği yeri dünya gözüyle görmeyi isterim. Emin olun, eğer buraya gitseniz, bu vadiyi, bu şelaleleri görseniz "Biz doğaya, bu topraklara nasıl böyle bir zarar veririz." diye hepiniz karşı çıkarsınız. Ben bu resimleri her bir milletvekilinin mail adresine de göndereceğim. Ayrıca, çekilmiş videolarını da göndereceğim. Bir coğrafyanın nasıl tahrip edildiğini görmeyi

istiyorum.

“Ne olacak, köylülerin toprakları kamulaştırılıyor, zararları da karşılanıyor.” diyenler olabilir. Bu evler Nişantaşı’nda değil, bu köyler Kordon’da değil, bu köyler Çayyolu’nda değil, toprak da İstanbul Boğazı’nın kıyısında değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Rant ekonomisinin, rant tanrılarının uğramadığı yerler, o yüzden çok düşük bedellerle kamulaştırılıyor. Burada yaşayanların manevi zararlarının zaten karşılanması mümkün değil; atalarının toprakları, dedelerinin, ninelerinin, büyüklerinin mezarları var bu topraklarda, anıları var ama maddi zararları da emin olun karşılanmayacak. Dediğim gibi rant ekonomisinin uğramadığı yerler.

Son olarak şunu söyleyeyim: Yapılması planlanan barajın hemen ilerisinde Malabadi Köprüsü’nün hemen dibinde bir baraj hidroelektrik Santral (HES) var zaten. Dağın öte yakasında, Kulp Çayı üzerinde bir baraj var zaten. On iki bin yıllık Hasankeyfi sular altında bırakan, üç kenti etkileyen baraj var zaten. Gerçekten amaç Batman’ı insansızlaştırmak mı, bütün Batman’ı sular altında bırakmak mı?

Kulp’a, Sason’a, Batman’a daha fazla zarar vermeyin, coğrafyamızı şirketlerin acımasız hırsına teslim etmeyin diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Öncesinde Sayın Sümer...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Adana Milletvekili Orhan Sümer’in, Ağustos ayında Adana ili Kozan ilçesinde birbirine yakın ormanlık alanlarda çıkan yangınlarla ilgili açılan soruşturmanın ne durumda olduğunu bilmek istediklerine ve yangınlarda zarara uğrayan köylülerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğini Kozanlılar adına dile getirdiğine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ağustos ayı içinde seçim bölgem Adana Kozan ilçemizde birbirine yakın ormanlık alanlarda defalarca yangın çıktı. Bizler yangının kasti olarak çıkarıldığına dair öngörümüzü kamuoyuyla paylaştık. Nitekim, Sayın Bakan Pakdemirli de benzer bir açıklamada bulundu. Gelineen noktada açılan soruşturma ne durumdadır? Ormanlarımızı kimler hangi amaçla yaktı, bilmek istiyoruz.

Ayrıca Karahamzalı’da 25, Acaryayla’da 17, Çürüklü’de 32, Çamlıca’da 48 ev yandı. Bakanlık bu evler için 100 ile 120 bin TL arasında faizsiz ve iki yıl sonra ödemeli kredi vereceğini açıkladı ancak köylülerimize intikal eden bir şey olmadı. Olsa dahi köylülerimiz iki yıl sonra bu krediyi nasıl ödeyecek? Ayrıca, bağ bahçesi yananlar fidan yardımı ve maddi destek bekliyor. Hayvanları ölenler ve hayvan yeminden mağdur olanlar zararlarının karşılanmasını istiyor. Zor kış koşulları gelmeden bu talepleri buradan Kozanlı hemşehrilerim adına dile getiriyorum çünkü kış koşulları o bölgede çok zorlu geçiyor.

Sayın Bakan, Kozan’ı unutmayın.

BAŞKAN – Sayın Göker...

2.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker’in, süt üreticilerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkan, bilindiği üzere Ulusal Süt Konseyi çiğ süt fiyatlarını yaklaşık on üç buçuk aylık bir süreç için 2 lira 30 kuruşta sabit tutmuştur. Ancak ülkemizde her geçen gün artan girdi maliyetleri hayvancılıkla uğraşan üreticilerimizi zora sokmaktadır. Bugün 50 kiloluk 1 çuval yem 105 lira, 1 ton saman 850 lira olmuştur. Hayvancılıkta acilen, et, süt, yem paritesi kurallara bağlanmalı, tarımda olduğu gibi hayvancılıkta da yerli üretim desteklenmeli, yem bitkilerinin üretiminin artırılması için Bakanlık devreye girmeli, süt üreticilerinin yem fiyatlarındaki artışlardan ve diğer girdi maliyetlerinden korunmasına yönelik tedbirler alınmalıdır.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Barut...

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut’un, pamuk üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, tarımsal üretimin AKP eliyle bitirdiği ülkemizde, pamuk üreticilerimiz emeklerinin karşılığını alamamanın hüznünü yaşıyor. Üç yıl önce pamuk 4,5 liraydı, dolar 3,5 liraydı. Bugün dolar yüzde 130 artarak 8 TL’ye dayandı. Ürün fiyatı ise yerinde sayıyor, hatta geriye gidiyor. Bugün 1 kilogram kütlü pamuğun fiyatı 6 liranın altında olmamalıydı ama iktidar çiftçinin hâline kör, taleplerine sağır bakıyor. Üretici kazanamayınca ekimden uzaklaştı, iktidar ise 2 milyar dolara yakın pamuk ithalatıyla çiftçimize ve ekonomimize darbe vurdu, sadece bir avuç yandaş ve rantiyeci mutlu oldu.

Pamukta hâlâ destekleme primleri açıklanmış değil. 30’dan fazla iş kolunun ham maddesi olan, yağ, yem, tekstil sanayimizin vazgeçilmez pamuk bu topraklarda daha fazla boy vermelidir. Bunun için, bugün 4 lira seviyesinde ürününü satan pamuk üreticisinin yüzünün gülmesini istiyorsak, destekleme primi 1,5 ila 2 liranın altında olmamalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

4.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker’in, Kuzey Marmara Otoyolu’nun Gebze-İzmit bölümünün 19 Eylülde açılmasıyla İstanbul-Kocaeli arasındaki trafik yükünün hafifletildiğine, akaryakıt ve emisyon salımının azaltılmasından dolayı 595 milyon liralık tasarruf sağlanacağına ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, 19 Eylülde Kuzey Marmara Otoyolu’nun 5’inci kesimi Gebze-İzmit bölümü Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın video konferans katılımıyla açıldı. 400 kilometre uzunluğundaki otoyolun 321.2 kilometresi trafiğe açılmış oldu. Trafiğe açılan Gebze-İzmit arasıyla Kartepe, İzmit, Derince, Körfez, Dilovası ve Gebze ilçelerimizin transit trafik yükü de hafiflemiş oldu. Aynı zamanda İstanbul-Kocaeli arasındaki yüksek trafik yükünü hafifletirken, TEM otoyoluna ve E-100 karayoluna hızlı, güvenli ve konforlu yeni bir ulaşım alternatifi oluşturdu.

Açılan bu güzergah, sadece vakitten, akaryakıttan ve emisyon salımının azaltılmasından dolayı 595 milyon liralık tasarruf sağlayacak. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın söylediği gibi: “Yol medeniyettir ancak bu şekilde yollara sahipseniz medeniyet yarışında sizi kolay kolay kimse yakalayamaz.” Gebze-İzmit otoyolunun ülkemize, milletimize, Kocaeli’imize hayırlı olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Önal...

5.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal’ın, pandemi sürecinde uzaktan eğitimde kullanılması zorunlu olan cihazların öğrencilere ve öğretmenlere ücretsiz dağıtılmasının ya da bu cihazlardan alınan TRT payı, KDV ve diğer vergilerin acilen kaldırılmasının önem taşıdığına ilişkin açıklaması

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Mart ayından itibaren Türkiye’imizde etkisini göstermeye başlayan Covid-19 salgını, pek çok alanda olduğu gibi eğitim-öğretim alanında da ciddi problemlere sebep olmuştur.

Bu süreçte pek çok özel okul video konferans sistemiyle eğitime başlamış ancak devlet okullarında eğitim gören öğrencilerimiz bu imkândan yararlanamamışlardır. Ülkemizde uzun süredir yaşanan derin ekonomik kriz ve döviz kuru artışları sebebiyle uzaktan eğitimde kullanılması zorunlu olan bilgisayar, laptop ve tablet gibi cihazlara olan talepler neredeyse 10 kat artmıştır. Dar gelirli aile çocukları maalesef bu durum sebebiyle bu cihazları alamamış, eğitim-öğretim hakkına erişmekte ciddi engellerle karşı karşıya kalmışlardır. Eğitimde kullanılması zorunlu olan bu cihazların tüm öğrencilerimize ve öğretmenlerimize ücretsiz dağıtılması ya da bu cihazların herkes tarafından temin edilebilmesi için bu cihazlardan alınan TRT payı, KDV ve diğer vergilerin acilen kaldırılması büyük önem taşımaktadır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Serter...

6.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir ilinde Menemen, Bergama, Dikili, Ödemiş, Beydağ, Kiraz ve Kemalpaşalıların Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye su problemlerinin çözülmesi için seslendiğine ilişkin açıklaması

BEDRİ SERTER (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Hepimiz seçim bölgelerimizden geldik. Halkımızla beraberdik ve onları dinledik. İzmir ne diyor biliyor musunuz? "Su krizi kapıda." diyor. Kentimin, kuzeyi, güneyi, doğusu, batısı "Su yok." diyor. Menemen'de Emiralem Ovası'nda, Bakırçay'da, Küçük Menderes'e bağlı bütün ilçelerimizin temsilcileriyle, muhtarlarıyla bir basın açıklaması yaptım. Buradan da bir kez daha İzmir üreticisinin, çiftçisinin sesi olarak sesleniyorum. "İzmir'e yeni su kaynakları bulunsun. "2030'a kadar İzmir'in su problemi yok." diyen Tarım Bakanına Menemen, Bergama, Dikili, Ödemiş, Beydağ, Kiraz, Kemalpaşa sesleniyor "Baraj istiyoruz, gölet istiyoruz." diye. "Beydağ Barajı'nın üzerinde susuzluktan yürüebiliyoruz. Biz, hak ettiğimiz suyu istiyoruz." diyorlar. Tarımsal alanlarımızın bitmesini istemiyorsak su şart, daha fazla gecikmeden planlama zorunlu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

7.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Sağlık Bakanlığıyla ilgili Sayıştay raporlarına göre 2018 ile 2019 yıllarında yüksek tazminat ödenmesine neden olan kusurların neler olduğunu ve sorumlularının kimler olduğunu öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bildiğiniz gibi, Sayıştay, Meclis adına denetim yapan önemli bir kurumumuz. Bu Sayıştay raporları dikkate alınarak yapmamız gereken denetim görevlerini yerinde yapamadığımız için, maalesef, bu görevi bir dakikaya sığdırıyoruz.

Sayıştay raporlarının Sağlık Bakanlığıyla ilgili kısmına baktığımızda, Sağlık Bakanlığı bütçesinin bir kısmı -ki önemli bir kısmı- davalara gitmiş, kusurlar nedeniyle açılan davalara. 2018 yılında 125 dava açılmış, 2019'daki davalarla birlikte toplam 31 milyon 290 bin 211 TL, kusurlar nedeniyle davalara gitmiş. Şimdi buradan Sayın Bakana soruyorum: Bu kusurlar nelerdir? Bu kusurların sorumluları kimlerdir? Vatandaş neden bu kadar fazla dava açmış ve Bakanlık bu kadar yüksek tazminata mahkûm olmuştur? Bu kadar yüksek tazminat ödenmesi izaha muhtaç değil midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

8.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, ülkenin Avrupa Komisyonu 2019 Raporu'nda stratejik ortak olarak konumlandırıldığına, üyelik perspektifinin yeniden canlandırılması çağrısını bir kez daha yaptıklarına ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Avrupa Komisyonu 2019 Türkiye Raporu dün açıklandı. Rapor, AKP yönetimindeki ülkemizin Avrupa Birliği standartlarından ve üyelik perspektifinden hızla uzaklaştığını, demokrasi, hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı, ekonominin işleyişi gibi temel alanlardaki gerilemenin devam ettiğini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Özellikle, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte kurumsallaşmadan, liyakatten uzaklaşılması, bağımsız kurumsal yapıların lağvedilmesi, kuvvetler ayrılığının ortadan kaldırılması ve yargı reformunda Avrupa Birliği'ne taahhütlerimizden uzaklaşılması sonucu AB çıpası kopma noktasına gelmiştir. AB'ye aday ülke statüsünü kaybetme noktasına gelen ülkemiz, raporda stratejik ortak olarak konumlandırılmıştır. Demokrasi, temel hak ve özgürlükler, hukukun üstünlüğü, büyüyen, zenginleşen bir Türkiye için AB çıpasının önemini tekrar hatırlatıyor, üyelik perspektifini yeniden canlandırması çağrısını bir kez daha, yeniden yapıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

9.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, pandemi sürecinde esnafın yaşadığı ekonomik zorluklara ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Son zamanlarda internetteki satılık ve devir ilanlarına bakıyor musunuz, bilmem. Ya da sokakta yürürken dükkânlara yapılandırılmış ilanları görüyor musunuz? Kırtasiyeler, servisler satılık; sahipleri devretmek için müşteri arıyor, müşteri de yok. Esnaf perişan. Faizsever AKP Hükümetinin esnaf için yaptığı tek şey, faizle para vermek. Şimdi geri ödeme zamanı geldi; para yok, müşteri yok. Esnaf da dükkânlarını satışa çıkarmış, devretmek istiyor, almak isteyen kimseyi bulamıyor, kapatıyor. Kapatıyor da başka bir iş mi yapıyor? Hayır. Sizin gizlediğiniz işsizler ordusuna katılıyor. İşte, babalar gibi sata sata AKP iktidarının Türkiye'yi getirdiği yer burasıdır. Buradan AKP kafasıyla çıkış da mümkün görünmüyor. Ey dolarla işi olmayanlar: Vatandaş sizin beceriksizliğinizin bedelini dolarla ödüyor! Yandaşlarınız geçilmeyen yolların, uçulmayan havaalanlarının parasını yata yata dolarla alıyor. Keşke yandaşlarınıza ödeme yaparken de dolarla işiniz olmasaydı.

BAŞKAN – Sayın Arık...

10.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, asistan doktorların çalışma koşullarının ağırlığına ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gerek pandemi sürecinde gerekse de pandemi öncesinde asistan doktorlar büyük bir yükü omuzluyor. Otuz altı saat uykusuz, aralıksız çalışıyorlar. Asistan doktorlardan insanüstü performans bekleniyor. Sorarım size, hangi insan otuz altı saat uyumadan aralıksız çalışabilir? Bu durum hem hasta hem de hekim sağlığı için gayriinsanidir. Asistan doktorların da ailesine, sevdiklerine, hobilerine vakit ayırmaya ihtiyaçları var, aşırı çalışmaları nedeniyle eğitimleri de aksıyor.

Sayın milletvekilleri, siz otuz altı saat uyumadan direksiyon başına geçip seyahat edebilir misiniz ya da otuz altı saat uyumayan bir şoförün aracına biner misiniz? Peki, otuz altı saat uyumayan bir hekime canınızı nasıl emanet edeceksiniz? Asistan doktorlar robot değildir, nöbet sonrası izin anayasal bir haktır. Gelin, emek hırsızlığına göz yummayalım, bir hakkı teslim edelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Başevirgen...

11.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa ili Salihli ilçesi Çapaklı Mahallesi'nde kurulmak istenen biyogaz enerji santrali için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılan acele kamulaştırma kararının kanuna aykırı olduğuna ilişkin açıklaması

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Temmuz ayında, Salihli'nin Çapaklı Mahallesi'nde kurulmak istenen biyogaz enerji santraline karşı yürütmeyi durdurma ve imar planındaki değişikliğe ilişkin hukuki süreç devam ederken şirketin proje sahasına yol yapmaya çalışması köylülerimiz tarafından engellenmişti. En başından beri hukuk dışı yollarla faaliyet gösteren şirket, şimdi arkasına devletin gücünü alarak

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından acele kamulaştırma kararı çıkartılmasını sağladı. Cumhurbaşkanı imzasıyla alınan bu kararda kamu yararı yoktur.

Özel sektörün yatırımı için bu işlemin yapılması ve vatandaşın malına el konulması yasal değildir. Bu karar devletin acil bir ihtiyacı için değil, tamamen şirketin isteğiyle çıkarılmıştır. Kanuna aykırı olan bu kamulaştırmaya karşıyız.

Topraklarını ve verimli tarım arazilerini korumaya çalışan Çapaklı halkımızın yanında olmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN- Sayın Tanal...

12.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, pandemi döneminde uzaktan eğitimde sorunlar yaşandığına, Millî Eğitim Bakanlığının imkânı olmayan öğrencilere ücretsiz bilgisayar, tablet, internet ve televizyon dağıtmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

AK PARTİ iktidarı uzaktan eğitimde başarısız oldu. Bilgisayarı, tableti, interneti hatta televizyonu olmayan çocuklarımız eğitimden mahrum kaldı. Kırsalda öğrenciler ve öğretmenler EBA'ya bağlanabilmek için tepelere, çatılara çıkıyor.

Kahramanmaraş'ta Edebiyat Öğretmeni Aziz Serin, internetteki sorun nedeniyle -öğrencilerine ders anlatabilmek için çıktığı tepede kalp krizi geçirerek hayatını kaybetti. Esenyurt'ta ilkököl öğrencisi Çınar Mert, komşudan internet hattı çekmek için babasıyla beraber çıktığı çatıdan düşerek yaşamını yitirdi. EBA şehitlerimizi rahmetle anıyorum.

Çocuklarımız aylardır eğitim imkânlarından mahrum, iktidar hiçbir tedbir almıyor. Başarısızlıkla sonuçlanan FATİH Projesi'nde milyonlar çöpe atılmasaydı, Evrensel Hizmet Fonu amacına uygun kullanılsaydı uzaktan eğitimde sorun yaşanmazdı.

Çözüm olarak Millî Eğitim Bakanlığımızın imkânı olmayan öğrencilerimize ücretsiz bilgisayar, tablet, internet ve televizyon dağıtmasını talep ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

13.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, ülkenin en büyük gücünün milletiyle ve kurumlarıyla sergilediği birlik, beraberlik ve dayanışma olduğuna, 2023 hedeflerine doğru kararlılıkla yürümeye devam edeceklerine ve bu yönde iş birliği sergileneceğine inandığı yeni yasama döneminin hayırlı olmasını temenni ettiğine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye'nin en büyük gücü milletiyle ve onu temsil eden kurumlarıyla sergilediği birliktir, beraberliktir, dayanışmadır. Bu öyle bir güçtür ki ne parayla ne teknolojiyle ne de diğer imkânlarla kıyas kabul eder. İşte bunun için her fırsatta bir olacağız, iri olacağız, diri olacağız, kardeş olacağız, hep birlikte Türkiye olacağız diyoruz; yeter ki siyasi konulardaki rekabetimizi ve farklılıklarımızı, ülkemize ve milletimize karşı olan sorumluluklarımızın önüne geçirmeyelim.

Türkiye'ye inanan, istiklalimize ve istikbalimize güvenen, milletimizle aynı istikamette olan herkesle birlikte 2023 hedeflerimize doğru kararlılıkla yürümeye devam edeceğiz. Bu yönde örnek bir iş birliği sergileyeceğimize inandığım yeni yasama dönemimizin hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

14.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale ili Gelibolu ilçesindeki Çokal Barajı'nın 2012 yılında tamamlandığına, proje kapsamındaki Evreşe Kavak Ovası sulaması ile diğer sulama işlerindeyse mesafe katedilemediğine, projenin hangi takvim yılı içinde bitirileceğini, Çanakkale'de inşa hâlindeki baraj, gölet ve sulama tesisleri için 2021 bütçesinde yeterli ödenek ayrılmasının planlanıp planlanmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Çanakkale'nin bütün ilçelerinde yaygın şekilde tarımsal üretim yapılmaktadır. Çiftçilerimizin üretimi, toprağın suyla buluştuğu oranda artacaktır. Ülkemizin tarımsal ürünlerdeki ithalat eğilimini tersine çevirmenin yolu verimli toprakları suyla kavuşturmaktan geçmektedir. Sulama projelerinin fayda maliyet analizi bu çerçevede yapılır ve yeterli kaynak ayrılırsa bu projelerin kısa sürede kendini amorti edeceği aşikârdır.

Gelibolu ilçemizde DSİ tarafından Kocadere üzerine içme, kullanma ve sulama suyu sağlamak amacıyla inşa edilen Çokal Barajı 2012 yılında tamamlandı. Proje kapsamında yapımı planlanan Evreşe Kavak Ovası sulaması ve diğer sulama işlerindeyse mesafe katedilemedi. Bu proje hangi takvim yılı içinde bitirilecektir? Çanakkale'de inşa hâlindeki baraj, gölet ve sulama tesisleri için 2021 bütçesinde yeterli ödenek ayırmayı planlıyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

15.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 1-7 Ekim Camiler ve Din Görevlileri Haftası'na ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizde 1-7 Ekim Camiler ve Din Görevlileri Haftası olarak kutlanmaktadır. İslam medeniyeti, cami merkezli bir medeniyettir. Camiler, tüm Müslümanların Cenab-ı Allah'ın manevi huzurunda dua ve ibadetlerini, samimi yakarışlarını birleştirerek eda ettikleri kutsal mekânlardır. Camiler, aynı zamanda kültürümüzü yaşattığımız, bizi biz yapan değerlerimizi canlı tuttuğumuz, sosyal dokumuzu kuvvetlendiren müstesna mekânlardır. Din görevlilerimiz, bizlere dinî konularda rehberlik eder. Din görevlisi, bulunduğu sosyal çevrede birleştirilen, sorunlara elinden geldiğince çözüm olmaya çalışan kişidir. Bu vesileyle Camiler ve Din Görevlileri Haftası'nın ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. İfa ettikleri görev itibarıyla toplumumuzun manevi mimarları olan tüm din görevlilerini tebrik ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan...

16.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, Kanal İstanbul Projesi'yle İstanbul'un depreme yönelik olarak her türlü riske girdiğine ve borca sokulduğuna, bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisini siyaset üstü bir noktaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dünyanın ve Türkiye'nin en güzide havalimanlarından bir tanesi Atatürk Havalimanı gözümüzün içine baka baka yok edildi. Türkiye'nin ve İstanbul'unuzun birçok önemli değerini yok eden tekçi bir iktidarla karşı karşıyayız. Bu konuda bir alan da Kanal İstanbul. İstanbul halkı bilgilendirilmeden, itiraz hakkı kullanılmadan hızlı bir şekilde imar planları geçirilerek vatandaş yerinden yurdundan ediliyor, doğa yok ediliyor, Sazlıdere ve Terkos Barajı'nın suyu kullanılamaz hâle getirilerek İstanbul susuz bırakılıyor. İstanbul'un her türlü depreme yönelik olarak her türlü risk altına girdiği ve aynı zamanda da borç altına sokulduğu, Türkiye'nin olağanüstü borç altına sokulduğu bir proje hızla hayatımıza sokulmaya çalışılıyor. 70 milyar olarak açıklanan bedelin şimdilik 150 milyar lira, Türk parasının değer kaybıyla beraber 300 milyar lira olarak torunlarımıza kadar girtliğimize borç olarak dayanacağını artık bilmeyen yok.

Denizi, toprağı yok edilen İstanbul'a karşı, Türkiye Büyük Millet Meclisi kanalıyla önergelerimizle çok çeşitli başvurular yaptık. Ama burada siyasetüstü bir noktaya Türkiye Büyük Millet Meclisini davet ediyorum. Bu tekçi iktidarın zoraki uygulamalarına karşı hep birlikte tavır koyalım.

BAŞKAN – Sayın Köksal, buyurun.

17.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Emirdağlı hemşehrilerinin yaylalarında siyanürle altın çıkarılmasını istemediklerine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Seçim bölgem Afyonkarahisar ili, Emirdağ ilçesine bağlı yaylalar için verilen

maden arama ruhsatından sonra orada yaşayan vatandaşlar, siyanürle altın çıkarılması durumunda siyanürün insan sağlığına, doğaya, çevreye ve orada yaşayan canlılara zarar verebileceği endişesi içindedir. Söz konusu yayla yollarının özellikle maden numunesinin alındığı bölgeye kadar âdeta şirket için özel yapılmış olması, en son bölgede yaşayan yıllık atlarının toplanması için ihale açılacağı iddiası ortalıktayken Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü tarafından, bir özel şahsın Afyonkarahisar, Konya ve Manisa illerinde bulunan yıllık atlarını sahiplenme talebinin olumlu bulunduğuna ilişkin verilen yazı ortaya çıkmıştır. Emirdağlı hemşehrilerim “Maden şirketinin rahatça siyanürle altın çıkarmasını sağlamak için mi yıllık atları yaşam alanından koparılmak isteniyor?” diye soruyorlar ve diyorlar ki: “Biz yaylalarımızda siyanürle altın çıkarılmasını istemiyoruz.”

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.
Sayın Türkkkan, buyurun.

18.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkkan'ın, Kocaeli ili Körfez ilçesinde 13 Ağustosta meydana gelen kazada ağır yaralanan ve 6 Ekim 2020 tarihinde şehit olan Jandarma Uzman Onbaşı Orkun Eyice'ye Allah'tan rahmet dilediğine, 12 Eylül 1980 darbesinin ardından ilk idam edilenlerden olan Mustafa Pehlivanoğlu'nu ölümünün 40'ıncı yılında rahmetle andığına, altı yıl önce bugün Diyarbakır'da öldürülen Yasin Börü'ye Allah'tan rahmet dilediğine, beş yıl önce bugün Nobel Kimya Ödülü'nü kazanan Profesör Doktor Aziz Sancar'ı bir kez daha kutladığına, Diyarbakır'da çiftçilerin yüksek maliyetler nedeniyle zarar ettiğine, gübre ve mazot desteklemelerinin özel elektrik kuruluşları tarafından borçlarına karşılık tahsil edildiğine, mazot ve gübre desteklerinin çiftçiye doğrudan ulaşması gerektiğine, Diyarbakırlıların Şanlıurfa-Diyarbakır-Habur Otoyolu Projesi'nin bir an önce tamamlanıp hizmete açılmasını ve pandemi döneminde vaka sayısının fazla olduğu Diyarbakır'da şehir hastanesinin acilen tamamlanıp hizmete girmesini istediklerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; memleketim Kocaeli'den acı bir haber aldık ne yazık ki. Kocaeli'nin Körfez ilçesinde 13 Ağustosta freni boşalan jandarma minibüsünün park hâlindeki otomobile, ardından sonra bir de inşaat duvarına çarpması sonucu ağır yaralanan ve hastanede tedavi gören Jandarma Uzman Onbaşı Orkun Eyice'yi ne yazık ki dün kaybettik. Daha çok genç bir yaşta, 23 yaşında kaybettiğimiz şehidimize Allah'tan rahmet diliyorum, kederli ailesine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

12 Eylül 1980 darbesinin ardından ilk idam edilenlerden biri olan Mustafa Pehlivanoğlu'nu şehadetinin 40'ıncı yılında rahmetle anıyorum. Masum olduğu herkesçe bilindiği hâlde cunta lideri Kenan Evren'in “Bir sağdan, bir soldan astık.” sözlerinin kanıtı niteliğinde denge olsun diye idamına karar verilmişti Mustafa Pehlivanoğlu'nun. Mustafa Pehlivanoğlu darağacına gitmeden önce ailesine bıraktığı son mektupta “Mustafalar ölür, Allah davası ölmez, milliyetçilik yaşar.” demişti. Evet, milliyetçilik yaşıyor ve yaşayacak. Mustafa Pehlivanoğlu'nun mekânı cennet, ruhu şad olsun.

Yasin Börü, altı yıl önce bugün Diyarbakır'da hain terör örgütü tarafından öldürülmüştü. Henüz 16 yaşında bir çocukken öldürülen Yasin'e Allah'tan rahmet diliyorum.

Profesör Doktor Aziz Sancar, beş yıl önce bugün Nobel Kimya Ödülü'nü kazanan ilk Türk bilim insanı oldu. Bu muazzam başarı için Sayın Sancar'ı bir kez daha Meclisten kutluyorum. Kendisinin açtığı bu yolda Türk gençliğinin kararlılıkla ilerlemesini ve çok daha büyük başarılarla imza atmasını temenni ediyorum.

Son olarak Diyarbakır'dan söz etmek istiyorum. Diyarbakır'ın en temel geçim kaynağı çiftçilik ancak Diyarbakırlı çiftçimiz geçinemiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Diyarbakır'ın en temel geçim kaynağı çiftçilik ama Diyarbakırlı çiftçimiz geçinemiyor. Şu anda çiftçilerimizin sorunu, yüksek maliyetler nedeniyle zarar etmeleri. Hatta durum öyle vahim ki bazen ettiklerini tarlada bırakmak zorunda kalıyorlar. Girdiler 5-6 kat artmışken kazançları hızla eriyor. 1 kilogram buğdayla 4 litre mazot alırken bugün ancak 4 kilo buğdayla 1 litre mazot alabiliyor çiftçiler. İktidarın sık sık övündüğü gübre ve mazot desteklemeleri de Diyarbakır'da çiftçilerimizin eline geçmeden, özel teşebbüs olan elektrik kuruluşları tarafından borçlarına karşılık daha gelmeden tahsil ediliyor; çiftçiler hesaplarındaki para tahsil edildikten günler sonra özel elektrik dağıtım şirketi tarafından da SMS'le bilgilendiriliyor. Mazot ve gübre desteğinin zaten zor günler geçiren çiftçiye doğrudan ulaşması gerekiyor, böyle olması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – İktidar tarafından her seçim öncesi söz verilen “Yaptık, yapacağız.” denilen Şanlıurfa-Diyarbakır-Habur otoyolu projesi hâlâ başlatılmadı. Diyarbakırlı vatandaşlarımız 454 kilometrelik bu otoban projesinin bir an önce tamamlanmasını ve hizmete açılmasını istiyorlar.

Sağlık Bakanı Sayın Koca Diyarbakır'a da şehir hastanesi yapılacağına müjdesini vermişti, bin yataklı şehir hastanesi için arsa yerinin de belirlendiğini söylemişti. Diyarbakırlılar, pandemi sürecinde vaka sayısının fazla olduğu Diyarbakır'da bu konuda daha hızlı hareket edilmesini, şehir hastanesinin bir an önce tamamlanıp hizmete girmesini istiyorlar.

Teşekkür ediyorum.

Yüce Parlamento'yu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

19.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 7 Ekim 2015'te Nobel Kimya Ödülü'nü alan Profesör Doktor Aziz Sancar'ın millî ve manevî değerler ile bilimselliğin ne kadar uyum içerisinde olduğunun en güzel örneklerinden birisi olduğuna, bu gururu yaşattığı için kendisine bir kez daha teşekkürlerini sunduğuna, 7 Ekim 1980'de idam edilen Mustafa Pehlivanoğlu ile tüm şehitleri rahmet, minnet ve şükranla andığına ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

7 Ekim 2015 tarihinde Profesör Doktor Aziz Sancar hücrelerin hasar gören DNA'ları nasıl onardığını ve genetik bilgisini koruduğunu haritalandıran araştırmaları ki kendisinin ifadesiyle “DNA'nın Piri Reis haritası”nı yapması vesilesiyle Nobel Kimya Ödülü'nü alarak ülkemizi sevindirmişti.

Aziz Sancar, millî ve manevî değerler ile bilimselliğin ne kadar uyum içerisinde olduğunun en güzel örneklerinden birisidir.

Aziz Sancar, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün “Hayatta en hakiki mürşit ilimdir, fendir.” sözünü şiar edinmiş münevver bir şahsiyettir.

Aziz Hoca çalışmalarıyla, açıklamalarıyla, örnek şahsiyetiyle Türk gençlerine ve bilim insanlarına bir rol model olmuştur. Mardin'in Savur ilçesinden çıkarak yokluk ve imkânsızlıklar içerisinde millî şuurunu hiç kaybetmeden bilim dünyasına adını altın harflerle yazdırmıştır.

Aziz Sancar yerli, millî ve evrensel olmanın ete kemiğe bürünmüş hâlidir. Hedefleri uğruna yılmadan, yorulmadan çalışan bir beyin olan Aziz Sancar'a bu gururu bizlere yaşattığı için bir kez daha teşekkürlerimizi, şükranlarımızı sunuyoruz.

Sayın Başkan, 7 Ekim ülkücü hareket için önemli tarihlerden biridir. 7 Ekim 1980'de ülkücü Mustafa Pehlivanoğlu, 12 Eylül mahkemelerinin hukuksuz ve yanlış kararıyla idam edilerek şehit olmuştur. Mustafa Pehlivanoğlu, alını açık, başı dik,

mazlum, fedakâr ve cefakâr ülkü neferlerimizden biriydi, idam sehпасına yürürken dahi duruşunu ve cesaret yüklü vakur tavrını bozmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu vesileyle başta Mustafa Pehlivanoglu olmak üzere, vatanımızın varlığı, milletimizin birliği, devletin bağımsızlığı ve şanlı bayrağımızın dalgalanması uğruna hayatlarını feda etmiş olan ülküdaşlarımızı ve tüm aziz şehitlerimizi rahmet, minnet ve şükranla anıyorum.

Sözlerime, şehidimiz Mustafa Pehlivanoglu'nun ailesine yazdığı son mektuptan şu ifadeleri alıntıylaarak son veriyorum: "Sevgili anneciğim ve babacığim, sizler beni bu yaşa kadar büyüttünüz ve yetiştirdiniz. Ben sizlerin bir evladınız olarak bugüne kadar Cenab-ı Hakk'ın ve onun resulünün, Yüce Peygamber'imizin yolundan ayrılmadım. Alın yazımız böyle yazılmış, kader neyse onu çekeceğiz. Eğer benim günahım varsa Cenab-ı Allah'ın huzurunda çekmeye hazırım. Yok, bir yanlışlık sonucu ölümüne karar verenler, idam edenler Allah'tan bulsunlar. Şunu hiçbir zaman unutmasınlar ki Mustafa'lar ölür, Allah davası ölmez, milliyetçilik yaşar."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – "Kellemi verdiğim bu yolun zaferi yakındır. Zafer her zaman Allah'a inananlarındır."

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

20.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Ezilenlerin Sosyalist Partisi Eş Genel Başkanı Şahin Tümöklü ve SGDF Eş Genel Başkanı Alev Özkiraz'ın da aralarında olduğu 14 kişinin gözaltına alındığına, şair Ahmet Telli'nin sosyal medyada kendi sayfasına bir başkasının yaptığı yorum sebebiyle Cumhurbaşkanına hakareten yargılandığına, TÜİK verileri konusunda ciddi tartışmalar olduğuna, eğitimin bir sistem sorunu olduğunun pandemi döneminde su yüzüne çıktığına, pandemi sürecinde cezaevlerinde ölümlerin artmaya devam ettiğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Her zaman olduğu gibi, yine gözaltılarla başlayacağım. Bu sabah da 14 kişi Muş'ta gözaltına alındı partimize yönelik operasyonda. Yine, Ezilenlerin Sosyalist Partisi Eş Genel Başkanı Şahin Tümöklü ve SGDF Eş Başkanı Alev Özkiraz'ın da aralarında olduğu 14 kişi İstanbul'da gözaltına alındı. Her gün bu gözaltılar rutin devam ediyor. Yani yargıyı baskı aracı olarak kullanmaktan vazgeçmeyen bir iktidar aklıyla karşı karşıyayız. Bugün yine, Ahmet Telli, Türkiye ve dünya edebiyatının yaşayan en önemli şairlerinden biri -şairlerini zevkle okuduğumuz, sevdiğimiz Ahmet Telli- Ankara'da yargılandı, duruşması vardı; arkadaşlarımız takip etti ve niye yargılandı biliyor musunuz? Kendi sayfasına başkanının yaptığı bir yorum sebebiyle Cumhurbaşkanına hakareten yargılandı. Van'da 4 gazeteci işkence suçunu belgelediği için gözaltında. Yani bu gözaltılar devam ediyor ama şunu söyleyelim: Gözaltılarla muhalefeti, itirazları iktidar hâlâ bu tarihe kadar bitiremediyse "Yazıklar olsun!" diyoruz gerçekten. Bütün Türkiye'yi cezaevine çevirdiniz. Bu gözaltılarla sadece öfkeyi ve tepkiyi büyütüyorsunuz yoksa hukuk icra edilmiş olmuyor.

Şimdi, TÜİK verileri konusunda ciddi bir tartışma var. Her ne kadar iktidarın gündemi dışarıda savaş içeride baskı rejimini tahkim etmek olsa da ekonomideki kötü gidişat, vatandaşın cebindeki kuruşların pandemi sürecinde iyice değerini yitirdiğini ve artık ocakların yanmadığını biliyoruz. Daha önceki krizlerde vatandaşlar gıdadan daha az taviz veriyordu, şimdi, çok daha büyük tavizlerle geçinmeye çalışıyorlar ve açıklanan rakamlar cüdanlarla örtüşmüyor.

Çok önemli bir açıklama yapıldı. Yirmi dokuz yıl boyunca bürokraside kritik görevlerde bulunan Türkiye İstatistik Kurumu Başkanı Birol Aydemir'e kulak verelim, şunu söylüyor özetle: "Arkadaşların bilerek verilerle oynamadığına eminim ama verilere benim de güvenim yok. Bizde büyüme de istihdam verisi de enflasyon da şüphelidir." diyor ve devam ediyor, uzun bir açıklama.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "Pandemi krizine girmişiz, insanlar işsiz kalmış. Bizim işsizlik oranımız düşüyor; şaka gibi. Normalde yüzde 18-19'a gelmesi lazım, yüzde 12 geliyor. Nasıl oluyor? İş gücüne katılım oranı düşüyor, ileride işsizlik oranı çok artacak çünkü önceki aylardaki işsizliği göstermediler. Ülke şu anda çok kötü yönetiliyor. Kötü değil, çok çok kötü. Titanik batarken güvertede orkestra çalıyordu. Evet, Titanik gibiyiz, batmak üzereyiz, bunlar hâlâ güvertede orkestra çalıyor." Bunu biz değil, 29 yıl TÜİK Başkanlığı yapmış bir bürokrat söylüyor, devletin bürokrati söylüyor ve elinde tek aracı çekiç olan birileri her şeyi çivi sanıyor gerçekten. İktidar müdahalelerle işsizlik ve enflasyon oranlarını düşürse de gençler, kadınlar işsizlikle mücadele ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sofralar her geçen gün fakirleşiyor ve evet, gemi batıyor. İnsanlar batan gemide canıyla sınıranırken iktidar güvertede kendi lüks ve saltanatını sürdürüyor. ÖSO çetelerine her ay milyonlarca lira maaş veren iktidar, kendi yurttaşlarına maske vermekten bile aciz. Fakat bilinsin ki karşısında gerçeklerden bhaber bir halk yok, herkes bunların farkında.

Eğitim başka bir başlık, çok vahim bir tablo. Yoksullukla ve iktidarın yurttaşına eşitsiz yaklaşımıyla ilintili bir diğer durum. Eğitimin bir sistem sorunu olduğu pandemi döneminde tamamen su yüzüne çıktı.

Hakkâri'de evlerinin damında EBA'ya girmeye çalışan çocuklar var. İstanbul'da EBA'ya girebilmek için evin çatısına çıkan 8 yaşındaki Çınar Mert yaşamını yitirdi, babasının aldığı bilgisayarı kullanamadan yitirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet, Konya'da öğrencilerine canlı ders vermekte olan öğretmen çiftin çocukları balkondan düşerek yaşamını yitirdi. Biz, bir kanun teklifi verdik ve dedik ki: Eğitim kurumlarında kullanılacak basılı eğitim malzemesi ile bilgisayar ve/veya tablet ders uygulamalarının gerektirdiği çevrimiçi programlar ve hızlı sabit internet hizmeti öğretim süreci boyunca ücretsiz olarak Bakanlıkça karşılanınsın. Bu konuda derhâl bir adım atılmalı ve eğitim konusunda gerçek, kalıcı çözümler üretilmelidir.

Şimdi, yüz yüze eğitimde de çok daha büyük bir eşitsizlik ve haksızlık ortaya çıkacak. Erişimi olmayan, bilgisayarı olmayan öğrenciler okula gidecekler, bu sefer corona yüzünden canlarını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalacaklar. Bu nedenle, kalıcı çözüm olarak teklifimizin kabulünün önemli olduğunu belirtmek istiyorum.

Son olarak, cezaevlerine dair çok önemli bir mesele var, yoksa uzatmayacaktım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bu, sonlar da bitmiyor ama buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitmiyor, evet.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Benim süremi de verin o zaman Sayın Başkan(!)

BAŞKAN – Efendim?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Benim süremi de verin o zaman(!)

BAŞKAN – Sayın Muş, duymadım, pardon.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, yani biz de bir...

BAŞKAN – Yani Grup Başkan Vekillerinin de söz taleplerini kısıtlamamı istiyorsanız, Başkan Vekili olarak ben keyifle yaparım bu işi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Hatta biz hiç konuşmayalım. Sayın Muş isterse hiç konuşmayalım, kürsüye de çıkmayalım, söz de almayalım.

BAŞKAN – Ben keyifle yaparım.

Buyurun.

Sayın Beştaş, tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, keyifle yapmamalısınız.

BAŞKAN – Ben keyifle yaparım.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yapmamalısınız.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Özetle, Elbistan Cezaevinde coronadan kim öldü? Afrinli Muhammed Emir 2 Ekimde öldürüldü, bugün defnedilecek. Bir vasisi var, ailesi de burada değil ve dünden beridir Elbistan Cezaevinde yakınları olan yüzlerce aileden telefon alıyoruz, içerideki tüm tutuklu ve hükümlülerin coronaya yakalandığını söylüyorlar. Başkaca cezaevlerinden de çokça başvuru var. Hakikaten, bu pandemi döneminde cezaevlerinde ölümler artmaya devam ediyor, önlemler alınmıyor ve pandemi bahanesiyle hak ihlalleri, baskılar, işkence uygulamaları da devam ediyor. Bunu iktidar partisine özellikle belirterek çözümün ivedi olduğunu söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Altay...

21.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Gaziantep ilimizin Hızlı Tren Ağı Projesi'ne alınmış olmasından Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak memnun olduklarına ancak Şanlıurfa ilinin bu ağın dışında kalmasından şikâyetçi olduklarına ve Şanlıurfa ilinin hızlı tren ağına alınması için yürütme organını göreve çağırdıklarına, Sayıştay raporlarıyla ilgili haberler üzerine RTÜK'ün "Tweet" attığına, Anayasa'nın 160'ncı maddesinde Sayıştayın görev tanımının yapıldığına, Sayıştay raporlarının Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşüldüğüne ve gerekirse Meclisin ek denetim talebinde bulunabileceğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim.

Hemen, önce bir memnuniyetimizden, bir hoşnutsuzluğumuzdan bahsetmek istiyorum. Gaziantep ilimizin Hızlı Tren Ağı Projesi'ne alınmış olmasından Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak son derece memnunuz, çok da teşekkür ediyoruz. Ancak, aynı şekilde, fiziki şartlar da müsait olmasına rağmen Şanlıurfa ilimizin bu ağın dışında kalmasından da son derece şikâyetçiyiz Sayın Başkan. Gaziantep de Şanlıurfa da Kahramanmaraş da, bu illerimizin bu cumhuriyetin kuruluşunda önemli katkıları var. Yani, Şanlıurfa ilimizin de hızlı tren ağına alınması için yürütme organını göreve çağırıyoruz. Bu, cumhuriyetin -Erdoğan'ın değil, cumhuriyetin- Şanlıurfa'ya bir borcudur diye düşünüyoruz.

Sayın Başkanım, dün burada Sayıştay raporlarından bahsetmiş idim. Ben atlamışım, bir gazetede de yine RTÜK'le ilgili Sayıştay raporunun bir haberi neşredilmiş. Gece, RTÜK'ün şöyle bir "tweet"iyle irkildim. Bence, AK PARTİ'ye mensup saygıdeğer milletvekillerimizin de ürpermesi lazım. "Tweet"i okuyorum. Şöyle de zataalinize uzak da olsa bir göstereyim efendim, RTÜK'ün "tweet"i. "Tweet" aynen şöyle: "Henüz sonuçlanmamış Sayıştay raporlarını kullanarak devlet kurumlarını yıpratmaya yönelik habercilik anlayışından vazgeçilmelidir." Bir ayar vermiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - "Yanlışta ısrar edilmesi durumunda bunun hukuki sonuçlarının olacağını hatırlatıyoruz." Önce ayar, sonra tehdit.

Ben Sayın Muş'a soruyorum: Sayın Muş, Türkiye Büyük Millet Meclisine gelen Sayıştay raporlarına "henüz sonuçlanmamış" diye bir mantıkla bakılabilir mi? Sayıştay raporları Plan Bütçede görüşülür, sonra Meclis gerekirse Sayıştaya bu eksiklerle ilgili ek denetim talebinde bulunur, bulunmaz. Ama Sayıştay raporları tam bir facia, Sayıştay raporları devletin çürüdüğünü tescil ediyor. Biz bunları sümen altı yapmamalıyız. Daha açık bir öneri getireceğim: Sayıştayı kapatalım, olsun bitsin. Niye var bu Sayıştay? Bu kadar insana niye para veriyoruz kardeşim?

Sayın Başkanım, şimdi, Sayıştay raporlarında da şu var imiş: Sayıştay 2018'de "RTÜK ödeneklerini, maaş ve harcırahlarını kendisi belirliyor."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu mühim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Açalım arkadaşlar.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – "Bu şekilde de 453.963 lira kamu zararı doğdu." diye bir tespitte bulunmuş. Şimdi, bu bir haberdir, bu bir gerçektir, realitedir; biz burada konuşacağız, gazeteler bunu haber yapacak. RTÜK televizyonlara ayar verip tehdit edeceğine kendisi Allah'tan korkmayı kuldan utanmayı öğrensin ya! Bu ne demek ya! Devleti zarara uğrattıyorsun, haksız yere kendine yüksek harcırah alıyorsun, yüksek ödenek alıyorsun. Maaşını kendin nasıl belirlersin, Sayın Cumhurbaşkanının böyle bir yetkisi yok ya! Cumhurbaşkanımızın bu konulardaki kararnamelemleri Anayasa Mahkemesince bozuldu biliyorsunuz.

Dolayısıyla, şimdi ben bu konuda -konuşmayacaktı ama konuşuralım onu- Sayın Mehmet Muş'a, "Bu 'tweet' doğru mu, bu 'tweet' doğru buluyor musunuz, bulmuyor musunuz?" bunu sormak istiyorum Sayın Başkanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, açalım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, şu anda riyaset sizde. Dün okudum, Anayasa 160 Sayıştayın görev tanımını belirlemiş ve demiş ki: Türkiye Büyük Millet Meclisi adına görev yapar. Şahsınız yani Divanınız üzerinden Meclis Başkanına da bir çağrı yapmak istiyorum. Eğer Sayıştayın bu raporları ciddiye alınmayacaksa, bu kadar usulsüzlük, hırsızlık, yolsuzluk, arsızlık, edepsizlik ciddiye alınmayacaksa hakikaten buradan çağrı yapıyorum: Kapatın gitsin Sayıştayı anasını satayım! Bu nasıl iştir ya! Bunun tam adı kepezaliktir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda belki kaba bir üslup kullandım ama bence RTÜK çok daha fazlasını hak ediyor, terbiyem müsaade etmiyor, şimdilik bununla yetiniyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Konumum gereği topa girmeyeceğim ben.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, konumunuz bu topa girmeyi gerektiriyor aksine.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

22.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Sayıştayın devlet kurumlarının yaptığı harcamaların kanun ve nizamlara uygun yapıp yapılmadığını denetlemekle görevli olduğuna, Sayıştayın tespitleri arasında bir hukuksuzluk varsa devletin diğer birimlerinin faaliyete geçeceğine, kendi dönemlerinde bir bürokratin görev yaptığı sırada eleştirildiğini, görevden ayrılıp aleyhte sözler söylediğinde daha önce söylediklerinin unutulduğunu kamuoyunun dikkatine sunmak istediğine, Malatya ve Elâzığ illeriyle birlikte 24 ilin 6'ncı bölge teşviklerinin bir yıl uzatıldığına ve bu illerimize hayırlı olmasını dilediğine, ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Burada Sayıştay devletin kurumu ve görevi gereği devlet kurumlarının yaptığı harcamaların kanun ve nizamlara uygun şekilde yapıp yapılmadığını denetlemekle görevli. Dolayısıyla, Sayıştayın kapatılması gibi bir şey söz konusu olamaz, onun bir görevi var.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – E, Anayasa'yı değiştirin. Önce Anayasa Mahkemesini kapatın.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ya, Sayın Başkanım, tabii burada Sayın Altay bir şey sordu, ben onu bu anlamda cevaplamaya çalışıyorum ama burada Sayıştay tabii ki görevini yapacaktır. Sayıştayın tespitleri arasında eğer bir hukuksuzluk varsa o zaman devletin diğer birimleri faaliyete geçer; devlet mekanizması o şekilde işler. Yani bir yanlışlık tespit etmişse Sayıştay, bu kanunlara aykırıysa, bu koyduğumuz kurallara aykırıysa, kamu zararı oluşturuyorsa burada devletin ilgili birimleri harekete geçer ve oradaki kamu zararı giderilir; devlet bu şekilde çalışır. O yüzden, Sayıştayın ortaya koyduklarına göre kanuna aykırı olan bir harcama yapılmışsa bunun gereğini diğer birimler yapar.

BAŞKAN – Kanuna aykırıysa zaten onlar yargıya intikal eder Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ben de bunu söylüyorum Sayın Başkan yani anlatmaya çalıştığım bu.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya 2018'de olmuş bu olay.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Dolayısıyla, eğer -oradaki raporu ben okumadım, Sayıştayın ne yazdığını bilmiyorum, Sayın Altay'ın anlattıklarıyla biliyorum olayı- varsa bir usulsüzlük, yargı gereğini yapar.

Şunu da ifade etmek isterim Sayın Başkan: Şimdi, az önce HDP Grup Başkan Vekili TÜİK Başkanından böyle sitayişle bahsetti, yirmi dokuz yıl görev yaptığından. Şimdi, bu TÜİK Başkanı görevdeyken de yine aynı eleştiriler ona yapılıyordu, şimdi de TÜİK Başkanının açıklamaları referans gösteriliyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne yapaalım, konuşmuş yani.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bu aradaki tutarsızlığı da ben kamuoyunun takdirine bırakıyorum. Yani çok enteresan bir durum. Bizim dönemimizde bir bürokrat görev yapıyorsa görev döneminde eleştiriliyor, görevden ayrılıp aleyhte bir şey söylüyorsa ya da muhalefetin yönettiği, idare ettiği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – ...sorumluluk aldığı yerel yönetimlerde bir göreve getiriliyorsa dün söylediklerinin hepsi unutuluyor, bugün başka bir sayfa açılıyor. Bunu da kamuoyunun takdirine sunmak isterim.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Sonradan doğru yolu buluyorlar demek ki.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bir de Malatya ve Elâzığ ilimizle birlikte 24 ilin 6'ncı bölge teşvikleri bir yıl uzatıldı. Bu da tüm bu 6'ncı bölgede bulunan illerimize hayırlı olsun diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkanım, mikrofonu açmasanız da olur, buradan bir şey söylemek istiyorum.

TÜİK Başkanının tutarsızlığını bize mal etmesini şaşkınlıkla izliyorum.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sizin tutarsızlığınızdan bahsetti.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – TÜİK Başkanı o zaman, aynen şimdiki gibi rakamları çarpıyordu, biz eleştiri yapıyorduk; bugün bir itirafta bulunuyor, doğru söylüyor diyoruz. Tutarsız olan o, biz değiliz yani.

BAŞKAN - Çarpıttığını mı söyledi bugün? Ben dinlemedim. Birol Bey "Eskiden ben rakamları çarpıyordum." mu dedi? Ben bilmiyorum ki ne dedi yani. Herhâlde öyle dedi, evet.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır, yani geçmişte eleştiri yapıyorduk çünkü biz muhalefetiz ayrıca, alkışlamak gibi bir görevimiz yok. Tutarsızlık bizde değil, o ayrı.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Aynı adamı o gün eleştiri yapıyordunuz, bugün alkışlıyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama bunu sizin bize söylemeniz ayrı bir şey.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, Sayıştay raporlarının Plan ve Bütçe komisyonuna intikal ettiğine ve Anayasa gereği bütçeyle birlikte kesin hesap raporlarının Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp karara bağlandığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Yani sadece Sayın Altay'ın Meclis Başkanlığı ve Sayıştayın çalışması üzerinden ifadeleri üzerine Başkanlık olarak bir şey ifade etmek istiyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bunun için Anayasa değişikliği gerektiğini biliyorum Başkanım. Ben vurguyu yükseltmek için öyle söyledim.

BAŞKAN – Hayır, hayır...

Biliyorsunuz Sayıştay raporlarının hepsi zaten Plan ve Bütçe Komisyonuna intikal ediyor ve Anayasa gereği, bütçeyle birlikte kesin hesap raporları Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüyor ve karara bağlanıyor. Bu Sayıştay raporu hazırlanırken de burada yargıya intikal etmesi gereken usulsüzlük ve yolsuzluklar varsa bunlar zaten rapordan çıkarılarak yargıya intikal ettiriliyor. Raporda yer alan bulgular, Sayıştayın görüşleri ve burada düzeltilmesi gereken alanlar vardır ve bir kısmı da tabii ki Plan Bütçe Komisyonunun, dolayısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu şekilde denetimine ve kararına tabidir.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 92'nci maddesine göre verilen Cumhurbaşkanlığı tezkeresinin görüşmelerine başlıyoruz.

(3/1324) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ni okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin Milli Güvenliğine Yönelik Ayrılıkçı Hareketler, Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terör Örgütlerinden Ülkemize Bundan Sonra da Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitleli Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame

Ettirilmesini Sağlamak, Türkiye'nin Güney Kara Sınırlarına Mücavir Bölgelerde Yaşanan ve Hiçbir Meşruiyeti Olmayan Tek Taraflı Bölücü Girişimler ve Bunlarla İlgili Olabilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye'nin Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telifisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerekli olduğu takdirde Sınır Ötesi Harekat ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi ve Aynı Amaçlara Matuf Olmak Üzere Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilebilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile Verilen ve Son Olarak 08.10.2019 Tarihli ve 1231 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30.10.2020 Tarihine Kadar Uzatılan İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 30.10.2020 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Uzatılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1324)

30 Eylül 2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan gelişmeler ve süregiden çatışma ortamının millî güvenliğimiz açısından taşıdığı risk ve tehditler artarak devam etmektedir.

Türkiye, komşumuz Irak'ın toprak bütünlüğünün, millî birliğinin ve istikrarının korunmasına büyük önem atfetmektedir. Diğer taraftan, Irak'ta PKK ve DEAŞ unsurlarının varlığını sürdürmesi, etnik temelli ayrılıkçılığa yönelik girişimler, bölgesel barışa, istikrara ve ülkemizin güvenliğine doğrudan tehdit oluşturmaktadır.

Suriye'de, sınırimıza mücavir alanlarda, PKK/PYD-YPG ve DEAŞ başta olmak üzere mevcudiyetini sürdüren terör örgütleri ülkemize yönelik eylemlerini sürdürmektedir. PKK/PYD-YPG, Fırat'ın doğusunda bölücü gündemine hız vermiştir. Harekât alanlarımızda tesis edilen sükûnet ve istikrarı korumak amacıyla meşru ulusal güvenlik çıkarlarımız doğrultusunda önlemler alınmaktadır. İdlib'de, Astana süreci çerçevesinde istikrar ve güvenliğin tesisine yönelik faaliyetlerimizi hedef alan risk ve tehditler devam etmektedir.

Bütün bu gelişmeler çerçevesinde, terörle Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü bozmaya ve sahada gayrimişru oldubittiler oluşturmaya yönelik, millî güvenliğimize tehlike oluşturabilecek her türlü risk, tehdit ve eyleme karşı uluslararası hukuktan doğan haklarımız doğrultusunda gerekli önlemlerin alınması millî güvenliğimiz açısından hayati önem arz etmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2170 (2014), 2178 (2014), 2249 (2015) ve 2254 (2015) sayılı Kararlarıyla Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünün ve bağımsızlığının teyit edilmiş olmasının ve yine 2170 (2014) sayılı Karar'da bu ülkelerdeki terör faaliyetlerinin kınanarak DEAŞ ve benzeri terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı Birleşmiş Milletler üyesi tüm ülkelere 1373 (2001) sayılı Karar ve uluslararası hukuk çerçevesindeki sorumluluklarına uygun şekilde gerekli tedbirleri alma çağrısında bulunulmuş olmasının ışığında, Türkiye'nin DEAŞ ve diğer terör örgütleriyle mücadele amacıyla oluşturulan uluslararası koalisyon bünyesinde iştirak ettiği faaliyetlerin sürdürülmesi de önem taşımaktadır.

Bu mülahazalar ışığında, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telifisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere, hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla verilen ve son olarak 8/10/2019 tarihli ve 1231 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla 30/10/2020 tarihine kadar uzatılan izin süresinin 30/10/2020 tarihinden itibaren bir yıl uzatılması hususunda gereğini Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım.

Gruplara ve şahsı adına 2 üyeye söz vereceğim.

Konuşma süreleri gruplar için yirmişer dakika ve şahıslar için onar dakikadır.

Tezkere üzerinde söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Ahmet Kamil Erozan, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Kamil Aydın, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Hişyar Özsoy, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Ünal Çeviköz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Fikri Işık.

Şahıslar adına ilk söz Sayın Lütfü Türkkan'ın, ikinci söz Sayın Mehmet Kasım Gülpınar'ın.

Şimdi, ilk söz İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Ahmet Kamil Erozan'ın.

Buyurun Sayın Erozan. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir defa, bütün arkadaşlarımız müsterih olsunlar, biz bu tezkereye olumlu oy vereceğiz.

Ama olumlu oy vermeden, o konuya girmeden evvel izinizle iki konuya değinmek istiyorum. Bir tanesi, size bir açıklama metni okuyacağım, bunun sonra tam metnini tutanaklardan da bulursunuz: "Çin Halk Cumhuriyeti yönetimi camilere astığı 'Dini Çinlileştirme çalışmalarına aktif destek verelim.' panolarıyla İslam'ı Çinlileştirme çabası içine girmiştir. Anlamı barış olan yüce dinimizi Çinlileştirme bahanesiyle yanlış ve çarpık yaklaşımlara konu etmek hiç kimsenin haddi değildir. Bu yaklaşıma temel teşkil eden zihniyetin, Doğu Türkistan'daki sorunlara çözüm getirmekten ziyade, vahim sonuçlara sebebiyet vereceğini düşünüyoruz. İslam dinini sözde Çinlileştirme bahaneleriyle 'Çin İslamı' gibi kavramlar ortaya atarak disiplin altına alabileceğini zannetmek insani ve hukuki mülahazaların aksine hareket etmek anlamına gelmektedir. Herkesin inançlarını yaşarken alacağı din hizmetini ve benimsediği din anlayışını devletlerin yasalarla belirleme hakkı yoktur. Sosyolojik ve tarihî gerçeklerin yanlış okunmasından kaynaklanan bu zihniyetin Çin Halk Cumhuriyeti'nin giderek artan ırkçılık, ayrımcılık ve İslam karşıtlığını daha da körüklemeye çalışması, sadece kendi toplumlarını değil, bütün insanlığı ortak bir kaygıya sevk etmektedir. İnsanlara ve dinî konulara sırf güvenlik penceresinden bakmak yerine dinî ve ahlaki değerlere ilişkin toplumsal ihtiyaçların onurlu bir şekilde karşılanmasını teşvik edecek yapıcı söylemlerin benimsenmesi daha doğru ve faydalı olacaktır. Bu çabalarla ilgili süreci yakından takip ederek sakıncalarını Çin Halk Cumhuriyeti'yle ikili ve çok taraflı platformlarda da gündeme getirmeye devam edeceğiz."

Beğendiniz mi? Beğendiniz. Niye beğendiniz? Çünkü bu, Macron'la ilgili olarak, İslam'ın Fransa'ya göre yapılandırılmasına ilişkin açıklamanın noktasına virgüline kadar aynısı. Benim tek yaptığım, "Macron" kelimesini çıkardım, yerine

“Çin Halk Cumhuriyeti” dedim. Bunu siz diyebilir misiniz? Okuyorum tekrar: “Dinin Çinleştirilmesi çalışmalarına aktif destek verelim.” panoları bugün Doğu Türkistan’daki camilerde asılı. Bu ülkeyi kim yönetiyor? İktidar. Yarın yapabiliyor musunuz böyle bir açıklamayı? Dolayısıyla ben bu kürsüden iktidarı yerli ve millî olmaya davet ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bravo.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Bunu başka bir sebeple de diyorum. Biliyorsunuz, Çavuşoğlu Japonca ve Rusça bildiğini de ifade etmişti. Ben kendisine bir an evvel Çince de öğrenmesini tavsiye ediyorum. Böylelikle belki bu konulara biraz daha erken tepki vermek imkânını bulur. Ayrıca Çince bildiği varsayılan Büyükelçiyi de herhâlde bu benim söylediklerim üzerine ayrıca bir uyarmaları gerekecektir.

Doğu Türkistan konusundaki mesele burada da bitmiyor. Biliyorsunuz, dün Birleşmiş Milletlerin insan hakları ve sosyal konulara bakan Üçüncü Komite birimindeki 39 ülke bir bildiri yayınladı. Bu bildiriyle şu çağrıda bulunuyorlar: Bir defa “Doğu Türkistan’daki baskıcı düzene son verin.” diyor. İkincisi: “Orada denetleme imkânını sağlayacak bir fırsat yaratın.” diyor. 39 tane ülke var. 2 defa okudum, Türkiye’yi bulamadım. Şimdi ben yine soruyorum iktidara: Türkiye niye insan haklarını Doğu Türkistan’da savunan böyle bir metnin altına imza atamıyor?

Doğu Türkistan konusunda üçüncü bir konu: İktidar, Suriye’den gelen sığınmacılardan 490 bininin geriye gönderildiğini ifade etti yani 490 bin Suriyeliye sağlanmış olan sosyal yardımlardan tasarruf ediyor. Şimdi ben o tasarruftan başka bir imkân yaratmaları çağrısında bulunacağım. Ahıskalı olup, Uygur olup, Tatar olup, Türkmen olup ülkemizde mağdur durumda olan pek çok insan var. İktidara çağırım: O 490 binden tasarruf ettiklerinizi lütfen bu kardeşlerimize lütfedin. Bunlar bizim kardeşlerimiz. Suriyeliler dediğiniz kardeşler ise, onlar sizin din kardeşleriniz; arada büyük bir fark var. Bunu da yine yerli ve millî olmak çağrısı çerçevesinde dile getiriyorum.

İkinci konuya geçeyim müsaade ederseniz, Yukarı Karabağ. Bunun özüne değinmeden önce, öncelikle, otuz yıla yakın bir süreden beri devam eden çatışma ortamında Ermenistan’ın saldırıları sonucu bugüne kadar şehit düşen asker ve sivil kardeşlerimize, ayrıca Hocalı katliamı kurbanlarına Allah’tan rahmet; geride bıraktıklarına, ailelerine sabır; gazı ve sivil yaralılarımıza da şifalar dilerim.

Bir kez daha bu kürsüden üzerine basa basa söyleme gereğini duyuyoruz, Ermenistan’ın dost ve kardeş Azerbaycan’a yönelik saldırıları ve süregelen işgal durumu kabul edilemez. Sadece kardeşlerimiz oldukları için değil, ülkelerin egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesi gibi uluslararası ilişkilerin temel ilkelerinden birinin de ihlal edilmiş olmasından dolayı bu konudaki tavrimiz açıktır. Bir yanda işgalciler, diğer yanda toprak bütünlüğü ihlal edilen ve işgale uğrayan varsa burada kimin haklı olduğu sorusunu sormak bile abestir. Azeri kardeşlerimiz günümüzdeki çatışmalarda Ermenistan’ı hedef alan bir savaş içinde olmayıp aynen bizim 1920’li yıllardaki mücadelemiz gibi vatanlarını işgalcilerden temizlemek üzere bir kurtuluş mücadelesi vermektedirler. Bugün olduğu gibi yarın da onların yanında olacağız.

Esasen son günlerde ateşkes çağrılarını artıran Ermenistan bu tavrıyla bir anlamda işgalci olduğunu da kabul etmiş bulunmaktadır. Zira çatışmalar Ermenistan topraklarında değil, Azerbaycan topraklarının içindeki işgalci Ermenistan askerî birliklerine karşı yönetilmektedir. Ermenistan’ın destek arayışıyla üyesi olduğu Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütüne yaptığı çağrılar bile bu nedenle karşılıksız kalmıştır. Zira Ermenistan’ın topraklarına yönelik hiçbir saldırı söz konusu değildir. İsmi Minsk olsa da cismi buzdolabı olan sürecin sorunu dondurmaktan öteye giden bir işlevi olmamıştır. Hele eş başkanlardan birinin yani Fransa’nın Ermenistan’ın yanında olması bu süreci artık yürütülemeyeceği bir noktaya getirmiştir. Dolayısıyla önümüzdeki dönemde yaratıcı fikirlere ihtiyaç vardır.

Ermenistan işgal ettiği toprakları terk ettikten sonra yapılacak doğrudan görüşmelerin, bugün çatışan tarafların sadece ikili sorunlarını aşmak açısından değil, Kafkaslara istikrar getirmek açısından da bir faydası olabileceğine inanmaktayız. Başından beri Minsk Grubunun üyesi olduğu hâlde ancak ateşkes ihlalinden ateşkes ihlaline sesini yükseltmekten öteye gidemeyen iktidarı da soruna çözüm bulunması yolunda daha aktif bir rol almaya çağırıyoruz. Bunu özellikle başka bir anlamda söylüyorum. “Dünya 5’ten büyüktür.” diyen bir iktidarımız var, o zaman ben aynı iktidarın Minsk Grubunun 3’ten büyük olduğunu da söylemesini istiyorum çünkü biz onun üyesiyiz ama bir işlevimiz olmadığı kanaatindeyim.

Birleşmiş Milletler çerçevesinde bu alanda alınan kararlar ve yürütülen çabaların henüz bir sonuç vermemiş olmasından ötürü Yukarı Karabağ meselesi, Ermenistan’ın saldırgan ve işgalci tavrı sonucunda günümüzde sadece iki ülke açısından değil bölge açısından da bir riskler yumağına dönüşmüş bulunmaktadır. Sorunun başka coğrafyalara sirayet etmesi riski de bulunmaktadır. Azerbaycan-Ermenistan ihtilafını ele alan uluslararası örgütler, bugüne kadar almış oldukları kararlar ışığında Ermenistan’ı bir kere daha kınmalı, Azerbaycan’ın toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesini ve Ermenistan’ın işgal ettiği topraklardan çekilmesini sağlamalıdır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi konuyu sorunun çözümü bulununcaya kadar gündeminde tutmalı, meseleyi donmuş sorunlar kategorisinden çıkaracak adımlar atılmalıdır. Bu uluslararası örgütlerin görevi sadece işgalci ile işgale uğrayanı ayırıştırmak değil, ateşkesi sağlamak değil, işgale uğrayanın haklarını savunurken işgalciyi de kınamak olmalıdır.

Azerbaycan devletinin işgal edilmiş topraklarını geri alma konusunda yapacağı siyasi, askerî ve diplomatik her türlü girişimi destekliyor, tarihî bir sorumlulukla Azerbaycan Türklerinin yanında olduğumuzu bir kere daha belirtiyoruz. Azerbaycan ordusunun sahada, hariciyesinin de zamanı geldiğinde masada muzaffer olacağına inancımız tamdır.

Buradan asıl gündem maddesine geçmek isterim. Biliyorsunuz biz bu tezkereyi bir sene evvel kabul ettik. O sefer yaptığım konuşmada, her gelen tezkerenin bana göre bir başarısızlık öyküsü olduğunu söyledim. Niye? Biz bir görev veriyoruz ve o görev çerçevesinde bir sene içinde -ki son sene içinde- bu işin halledileceğini varsaydık. Yani bu Suriye açısından belki yeni bir tezkere ama Irak konusunda sayısını belki unuttuğumuz tezkereler arka arkaya geliyor.

Şimdi, Irak’la başlayalım isterseniz. Irak’ta PKK’ya karşı bir harekât hâlâ sürüyor zaman zaman, türlü çeşitli veçheleri var bunun ama dikkat ederseniz son zamanlarda uluslararası toplumdan Türk Silahlı Kuvvetlerinin PKK’ya karşı Irak’ta yönettiği operasyonlara bir yankı gelmiyor, bir menfi yankı da gelmiyor. Bağdat’tan ara sıra ses geliyor, onlardan da “Ya, burası bizim topraklarımız, böyle yolgeçen hanı değil, bir evvelden haber verseniz de, ne yapacağınızı bilsek de biz de ona göre tedbir alsak.” gibi birtakım sitemlerle karşılaşılıyor. Ama hiç kimsenin ses çıkarmamasının bir sebebi var, çünkü herkes artık PKK’nın geleceğinden bir fayda beklemiyor, Amerika da beklemiyor, başka ülkeler de beklemiyor, dolayısıyla PKK temizlenecek, yurt dışında ve yurt içinde de. Ama arkasından şöyle bir şeyle karşılaşacağız: PKK bitti, herkesin terörist olarak tanımladığı PKK bitti, şimdi şu PYD-YPG’yi veya başka isimle SDG’yi veya başka isimle Suriye X konseyini hazmedin diyecekler bize. Benim buradan çağırım: Bu bir satranç oyunu, dolayısıyla sadece bugün olup bitenle değil, lütfen müteakip bir, iki, üç, beşinci adımlarla da ilgilenmenizi bekleriz.

Irak deyince başka bir hususa daha dikkat çekmek isterim. Bizim Türkmen kardeşlerimizin hâlâ anayasal bir statüsü yok, “Türkmeneli” dediğimizin bir coğrafi tanımı yok anayasada. Beklentilerimiz oldu bir Türkmen bakanın atanacağı şeklinde, maalesef o arkadaşımızı da kaybettik, burada kendisine de Allah’tan rahmet dilerim. Ama Irak yeniden seçime gidiyor şimdi, önümüzde yeniden seçimler yapılacak. Dolayısıyla bir yandan bu PKK’yla mücadele meselesi devam ederken Irak’la ilgili olarak,

benim çağrım iktidara, aynı zamanda oradaki Türkmen kardeşlerimizin geleceğine ilişkin de birtakım adımlar atılması lazım.

Sayın Muş hatırlayacaktır, geçen sefer bu tezkere geldiğinde ben kendisine yukarıda koridorda "Bu Jandarma Özel Harekât ve Polis Özel Harekât ne olacak?" dedim. Niye bunu söylüyorum? Aynı durum bugün de geçerli. "Bunu bir düzeltin." dedim. Ama benim o çağrımın hiçbir anlamının olmadığını görüyorum bugünkü metinde de çünkü metinde görev verdiğimiz Türk Silahlı Kuvvetleri; Jandarma Özel Harekât ve Polis Özel Harekât Türk Silahlı Kuvvetleri değil, onlar İçişleri Bakanlığına bağlı birlikler. Şimdi, bu büyük millet bu kürsüde, bu camiada, bu tavanın altında Türk Silahlı Kuvvetlerine Irak ve Suriye'de bir görev veriyor ama iktidar o coğrafyada hem Jandarma Özel Harekâtı hem Polis Özel Harekâtı da kullanıyor. Yetkisiz, Türkiye Büyük Millet Meclisi vermiyor böyle bir yetki. Ben bunu Sayın Süleyman Soylu'ya sordum; yazılı soru, metnini bulabilirsiniz. Aldığım cevap nedir biliyor musunuz? "Jandarma Özel Harekât, Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü'nün yazısıyla görevlendiriliyor." Yani Türk Silahlı Kuvvetlerini biz Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak görevlendiriyoruz; yazısı var, altında imzası var "Zeytin Dalı Operasyonu'nda Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü'nün imzasıyla görevlendirildi." diyor. Bu garip değil mi? Aynı vatan evlatlarının bir kısmını Türkiye Büyük Millet Meclisi görevlendiriyor, diğerini bir Genel Müdür görevlendiriyor. Şehitlerimiz oluyor, gazilerimiz oluyor, yaralılarımız oluyor; bunun sorumluluğunu Türk Silahlı Kuvvetleri adına biz üstleniyoruz, Jandarma Özel Harekât, Polis Özel Harekât için bir Genel Müdür üstleniyor. O Genel Müdür mü hesabını verecek sonra bu ailelere? Bunu geçen sefer hatırlattım, bu düzeltmeyi yapmalarını beklerdim, yapmadılar. Bir kere daha uyarıyorum.

Bir sene geçti üstünden, bir senede neler oldu Suriye'de diye bir bakalım isterseniz. Hemen hemen bizim tezkerenin ertesinde, 9 Ekimde bir mektup geldi hatırlarsınız, Trump'tan bir mektup geldi, Suriye'yle ilgili bir mektup geldi. İçinden, ben anlaşılacak cümlelerle tekrarlayayım: "Aptal olma, sana çektiğim kıyakları da unutma." Böyle bir mektup geldi, 9 Ekimde.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – 40 sefer cevabını verdik ya! Konuşuyorsun! Ne konuşuyorsun ya!

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Benim hesabını sormam lazım geçen sefer verdiğimiz tezkereden bu tarafa ne oldu diye.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Çeviri hatası, 40 sefer söyledik ya.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Çeviri hatası mı vardı Mehmet Muş, çeviri hatası mı var; hayırdır(!)

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – 14 Ekimde Sayın Hulusi Akar bize geldi, bu mektuptan bahsetmedi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – On beş dakikadır dinliyorum ne diyeceksiniz tezkereyle alakalı diye. Yazık, yazık!

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – 16 Ekimde Sayın Çavuşoğlu buraya geldi, bu mektuptan bahsetmedi. Ta ki Amerikalılar bunu basına verinceye kadar. Otuz iki gün sonra da takdim edildi bu mektup. Mektup takdim edildi, ekinin ne olduğunu hiç kimse hiçbir zaman öğrenemedi. Oysa biz şunu beklerdik: O mektubu getirenin kafasına vuracaksın, almayacaksın, geri göndereceksin. Bizim oradaki Büyükelçi midir, buradaki Amerikan Büyükelçisi midir, bilmiyorum ama bu da yapılmadı.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Beklemeyeceksin.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) - Arkası var, yüz yirmi saatlik ve yüz elli saatlik 2 tane ateşkes imzaladık biz. Fırat'ın doğusundan Irak'ın sınırına kadar 400 kilometre, 30 kilometre derinliğe kadar kontrol edecektik. Olmadı. O ateşkesi kabul edenler... Tek taraflı ateşkes değil ki, bunu biz de kabul ettik. Yani biz o 400 kilometrelik güzergâhta bu işlemi yerine getirecekken bununun 120 kilometresiyle sınırlı kaldık. Arada verdiğimiz şehitleri de ayrıca rahmetle anıyorum.

Suriye'de bir konu daha var: Süleyman Şah Türbesi diye bir şey hatırlayan kaldı mı? Seyyar oldu o türbe, gitti dolaştı, hâlâ vatan toprağı olan yere gelemedi. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

34 şehidi kimin vurduğu belli değil, meçhul. Biz şimdi o coğrafyada, İlib'de, dağınık bir düzende, havadan savunmasız, Esad ve Rusların M4 Kara Yolu'nun eşiğine geldikleri bir ortamdayız ve oradaki teröristler kaçışıp duruyorlar, M4 Kara Yolu'nun kuzeyine geçiyorlar. Geçen hafta Ruslardan kaçan Çeçen teröristlerin "Bundan sonra mücadelemiz Türk Silahlı Kuvvetleriyle." dediklerini ben duydum. Ne gibi risklerle karşı karşıya olduğumuzun altını çizmek için söylüyorum. Müteakip taşlara da dikkat edin diyorum. Önümüzdeki yıl Suriye'de Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılacak, o Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Türkiye'deki Suriyeliler de oy kullanacak. Nedir hazırlığınız diye buradan bir kere daha soruyorum.

Libya... Libya'ya da geçmeden bırakmayayım bu kürsüyü bugün. Biliyorsunuz Libya'da bütün yumurtaları aynı sepete koyduk, şimdi omlet yemek riskiyle karşı karşıyayız. "Omlet yemek riski" derken bütün bu yumurtaların kırılması gündemde çünkü Serrac'a yaptığımız yatırımlar galiba boşa gidiyor çünkü Serrac "Ekim ayı sonunda ben bu görevi bırakıyorum." dedi. Şimdi iktidarın bir telaş içinde Libya'yla yaptığımız Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası'nı kurtarma arayışında olduğunu gözlüyorum. Arayışında olduğunu gözlüyorum derken, geçen gün Sayın Çavuşoğlu bir açıklama yaptı "Bu anlaşmayı -daha doğrusu, mutabakat muhtırasını- Birleşmiş Milletler tescil etti." dedi. "Tescil" kelimesini hangi anlamda kullandığını bilmiyorum ama gazeteciler bunu "onayladı" diye yazdılar. Aslında bu tescil sadece o anlaşmanın gelen evrak kaydıdır ibarettir, uluslararası hukuk açısından hiçbir değeri yoktur. Eğer o tescil onay ise şunu da hatırlatmam lazım: Birleşmiş Milletler Lübnan'ın yaptığı anlaşmayı da tescil etti, İsrail'in yaptığı anlaşmayı da tescil etti, GKRY'nin yaptığı anlaşmayı da tescil etti, Yunanistan'ın yaptığı anlaşmayı da tescil etti, Mısır'ın yaptığı anlaşmayı da tescil etti. Ne oldu şimdi? Hepsisi mi onaylandı? Dolayısıyla, benim iktidara çağrım, lütfen kamuoyunu yanıltıcı beyanlarda bulunmasınlar.

Bütün bu meselelerle ilgili olarak iktidarın önemli bir açığı var. Yabancı basının üstümüze nasıl aktif bir şekilde yönlendirildiğinin farkındasınızdır. Niye bunu söylüyorum? Türkiye'nin şu anda bir kamu diplomasisi zafiyeti var, lobi zafiyeti var ve bizim o değerli yalnızlığımızın maalesef Azerbaycan'a da sirayet etme riski var. Yani Azerbaycan'ın bugünkü mücadelesini destekleyen ülke sayısı deseniz 10 parmakdan daha az olduğunu bilmenizi isterim. Bu bizim müdahil olmamızın müşterek bir bedeli olarak gündeme geliyor. Dolayısıyla, mesele sadece arazide bu mücadeleyi yapmak değil, aynı zamanda kamuoyu diplomasisi açısından da...

"Libya" deyince mavi vatana da değineyim izin verirsiniz. Oruç Reis ne zaman dönüyor göreve?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Arızalı, arızalı.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Personel değişimi oldu herhâlde. Mazotunu da almıştır. Ne zaman göreve gideceğini bekliyorum.

Burayı geçeyim, biraz vaktim daraldı.

Burayı da geçeyim. Bakanlıkla bitireyim.

Bu Biden meselesine de dikkat etmek lazım, başka bir felaket geliyor. Yani adam delegeler itibarıyla seçimi kazanmanın ötesine geçti şu anda.

Bakanlıkla bitireyim izin verirsiniz. Biliyorsunuz benim gibilere, Sayın Çeviköz gibilere "monşer" lafı yakıştırılıyor. Bu benim için bir onurdur çünkü "monşer" dediğimiz insanlar devlete hizmet etmişlerdir, neomonşer dediğimiz yeni monşerler ise devlete değil iktidara hizmet etmektedirler; arada önemli bir fark var. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Ben ayrıca Sayın Çavuşoğlu'na bir çağrıda bulunuyorum: Bu Bakanlık tehlikeli bir Bakanlıktır, Bakanını vezir de eder, rezil de.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gerçi Bakanlığın işlevi de kalmadı ama...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Üst düzey teknokrat oldular, başka bir şey değil.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Müsteşar kıvamında Bakanlar olunca...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teknokrat.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Parlamenter sisteme dönmezsek ne Dışişleri kalacak ne İçişleri kalacak.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Kamil Aydın, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; ben de ilgili tezkere üzerinde konuşmak kaydıyla Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarken aynı zamanda bu dönemin Dördüncü Yasama Yılı'nın hayırlı işlere vesile olmasını canı gönülden diliyorum.

Sayın milletvekilleri, ayırdıkları bütçeleri ışığında köklü ve güçlü devlet olma geleneğine sahip uluslara baktığımızda genellikle güvenlik ve savunma politikalarını ve uygulamalarını öncelendiklerini açık bir şekilde görürüz çünkü savunma ve güvenlik, bireysel boyutta insanın yaratılışıyla ortaya çıkan, önceleri içgüdüsel ve psikolojik bir refleks olarak tanımlansa da zamanla ekonomik ve sosyal bir temele ihtiyaç olduğu da bilim insanlarıncı ifade edilmiştir. Zaman zaman bireysel veya ulusal savunma ve güvenliğe de doğrudan veya dolaylı tehdit oluşturabilecek, millî sınırlar içerisinde veya dışında belirli bir coğrafya veya kitleyi hedefleyen taciz ve tehditlere karşı bölgesel savunma ve güvenlik algısından da söz etmek mümkündür. Bireysel, bölgesel ve ulusal boyutta sınıflandırılan savunma ve güvenliğin en kapsayıcısı ülkesel ve ulusal olanıdır çünkü bir milletin her türlü varlığının içeride ve dışarıda teminat altına alınmasını sağlamak demek, her türlü tehdit, taciz, tecavüz, risk ve saldırı mahiyetindeki tutum ve davranışlara yönelik caydırıcı plan, proje, önlem ve eylemin yetkili kurumlarca sistematik biçimde oluşturulması demektir. Diğer bir ifadeyle, böylesine genel bir misyon çerçevesinde, ülkenin içinde bulunduğu her türlü stratejik koşullar dikkate alınarak siyaset üstü ulusal savunma ve güvenlik hedefleri bulunmalıdır.

Böylesine birbirine bağlı üç boyutlu bir savunma ve güvenlik algısını etkileyebilecek en önemli unsur, yaşanan coğrafyanın konumu ve her türlü özelliğidir. İşte, oldukça zor bir coğrafyayı kendine ebedî yurt ve kader edinmiş olan Türk milletinin ve onun köklü devlet yapısının savunma ve güvenlik konusunu yani millî bekasını kendine en önemli mesele edinme zorunluluğu vardır. Bu stratejik gerçek, hukuki, siyasi ve bürokratik kurumlarla içselleştirilip etkin ve hızlı bir eş güdüm içerisinde ortak bir tutum ve davranışa dönüştürülmelidir. Bunun en güzel örneğinin, millî bekanın etkisiz kılınmaya çalışıldığı 15 Temmuz 2016 tarihinde başarıyla sergilendiğine tanıklık ettik. Geçen hafta da yine benzer bir tavrın, beklenen bir istisna dışında, Ermenistan'ın Azerbaycan'a menfur saldırısına karşı gösterildiğini biliyoruz.

Sayın milletvekilleri, işte bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak gündemimize aldığımız tezkerenin de üç boyutlu yani hem bireysel hem bölgesel hem de ulusal savunma ve güvenlik ihtiyacından doğmuş bir zaruret olduğuna açıkça kanaat getirmişiz. Çünkü uluslararası ilişkilerin ve hareketliliğin ivme kazandığı bu yüzyılda "Bekle, gör." veya "Bana değmediği sürece bin yaşasın." politikalarının artık ne sahada ne de masada geçerli bir yaklaşım olmadığı açık ve nettir. Diğer bir ifadeyle, taciz, tecavüz ve saldırıların vuku bulmasını beklemeden potansiyel tehdit, tahrik ve riskin olduğu her yerde proaktif davranılıp etkisizleştirilmesinin 21'inci yüzyıl savunma ve güvenlik stratejisinin özünü oluşturduğunun farkında ve Allah'a şükür, millet olarak bilincindeyiz. Bugün, Türkiye Cumhuriyeti devleti de buna mukabil bir tutum sergileyip proaktif davranarak yaklaşık kırk yıldır milletimizin yurt içinde ve yurt dışında canına musallat olmuş PKK ve türevleri başta olmak üzere, her türlü terör örgütleriyle, köklerinin kazınması suretiyle, kahramanca mücadele etmektedir.

İnisiyatif alıp proaktif davrandığımız diğer önemli bir mesele de Orta Doğu, Balkanlar ve Kafkaslar üçgeninde hem karada hem de mavi vatanda kuşatmaya alınıp etkisiz kılınmaya yönelik oldubittilere karşı gösterdiğimiz millî refleksimizdir. Bu bağlamda, azim ve kararlılığımızın yegâne ilham kaynağı, Milliyetçi Hareket Partisi olarak içselleştirdiğimiz "Önce ülkem ve milletim, sonra partim ve ben." düsturunun iksiri olan yurdumuzu ve milletimizi özümüzden çok sevmemizdir. Taşdığımız ruh ise Kafkasların kahramanlık güneşi Şamil'in, Kafkas İslam Ordularının kahramanı Komutan Nuri Paşa'nın, Mescid-i Aksa'da işgale uğramasına rağmen yüksek bir manevi sorumlulukla muhafız nöbetini tutan İğdirli Hasan Onbaşı'nın, Ankara'ya uzanan Yunan işgalinde teklif edilen Türkiye Büyük Millet Meclisinin Kayseri'ye taşınmasına yüksek sesle itiraz eden ve "Biz buraya korkmaya, saklanmaya değil, savaşmaya geldik." diyen Tuncelili Diyar Ağa'nın ve nihayetinde "Ya istiklal ya ölüm." diyen Mustafa Kemal Atatürk'ün ruhudur. Velhasıl, bu ruh "Anamızın duasıyla geldik, hocamızın salasıyla gideriz." diyen kısık sesli alperenlerin ruhudur. İşte bu ruhla, terörle kıyasıya mücadelenin başlatıldığı 24 Temmuz 2015'ten bugüne kadar büyük bir kararlılıkla sürdürülen Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı Harekatlarıyla PKK türevi PYD-YPG ya da SDG'nin can suyu kesilmiş ve bölgeye barış ve huzur gelmiştir. Öte yandan, Irak'ın kuzeyindeki terör yuvalarına yönelik operasyonlar da aralıksız devam etmiş ve üstün başarılar elde edilmiştir. Yani bu bağlamda, öküz altında buzağı aramak beyhude bir çabadan öteye de gitmeyecektir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, yurt içinde ve bölge bölge benzer operasyonlar peş peşe gerçekleştirilmiş, her türlü barınak, sığınak, silah, mühimmat, lojistik destekleri yok edilmiştir. Dahası, PKK ve uzantılarının kirlî yüzleri ve hain siyasi bağlantıları deşifre edilerek örgütte ciddi çözümlere yol açılmış ve bölge insanı tutsak edilen evlatlarına kavuşturulmaya başlanmıştır.

Sayın milletvekilleri, içeride ve dışarıda terörle kararlı mücadelede katedilen mesafe ve yarattığı güven ve motivasyonla, bölgemizde ön alıcı ve stratejik hamlelerle oyun kurup oyun bozan bir kimlikle Doğu Akdeniz ve Karadeniz'de hidrokarbon arayışları, Ege'de ve Kıbrıs özelinde oldubittilere karşı hamleler, Libya'yla gerçekleştirilen ikili anlaşmalar ve kontrolsüz göç hareketlerine yönelik sergilenen örnek tutum ve uygulamalar, başta Fransa, Yunanistan olmak üzere birçoklarını rahatsız etmiştir. Rahatsızlıkları bununla da kalmamış, artık ülkemizde "muhalif sesler" adı altında, Türkiye adına demokrasi, hukuk ve insan hakları havarileri ilan ettikleri PKK/PYD, FETÖ, DHKP-C ve benzeri terör örgütlerini palazlandırarak içerine yuvalandırdıkları STK'ler, vakıflar, dernekler, sendikalar aracılığıyla Türkiye aleyhtarını propagandalara da teşvik etmişlerdir.

Şimdi, terörle mücadelede içeride ve dışarıda bölgesinde zapturapta karşı asil ve dik duruşa kadar tüm bu gelişmelerle Türkiye muhalifi ülkelerin karşı tavrı ve açıklamaları bir noktaya kadar anlaşılabilir ama benzer, acımasız ve mesnetsiz eleştirilerin ülke içinde, özellikle siyaset üstü ilişkilerimiz veya güvenlik ve savunma hamlelerimize yönelik yapılması gerçekten izaha muhtaçtır. Dün, Zeytin Dalı'na, Fırat Kalkanı'na, Barış Pınarı'na, İdilip'de ve sonrasında Libya'yla yapılan anlaşmalara ve Doğu Akdeniz'de hidrokarbon arayışlarına, mavi vatan savunmasına karşı tavırlarından dolayı bugün mahcubiyetlerini gizlemek veya itiraf edip özür dilemek bir tarafa, aynı tutumlarının, Ermenistan'ın Karabağ saldırılarında da yasak savma kabiliinden göstermektedirler. Çünkü aynı kitlelerin söylediklerinin tıpkısının aynısını Ermenistan Başbakanı ve Fransız Cumhurbaşkanı da söylemektedir hatta Fransa'da hükümet muhalifi faşist Marine Le Pen de söylemektedir.

Şimdi, saygı değer milletvekilleri, bakınız, biz, uluslararası ilişkileri, Türk siyasetinin uluslararası bağlamda temsilini, teşbihte hata olmaz, ben bir millî maça benzetiyorum. Bir millî maçta, taraflar bellidir, taraftarların oturacağı yerler belledir, söylenecekler bellidir.

Şimdi, düşünebiliyor musunuz? Tevafuk işte, bugün Almanya'yla özel bir maçımız var. Yani tribünde yerimizi alacağız. Sanal bir kurgu yapalım: Efendim, Türkiye'nin attığı her golde üzüleceğiz, Türkiye'nin uğradığı her türlü faul girişimlerinde ayağa

kalkıp alkışlayacağız ya da Almanya'nın attığı bir golde "Bravo ya! Ne güzel bir pozisyon, ne güzel bir goldü." diyeceğiz. Şimdi, aynen buna benziyor. Aynen millî maçtaki gibi, uluslararası bağlamda herhangi bir ülkenin ali menfaati söz konusu olduğunda, gerçekten beklenen tavır budur. Yani antrenörü beğenmeyebilirsiniz. Yine, maç üzerinden gideyim. Oyuncuların seçimini beğenmeyebilirsiniz. Neyi kast ettiğimi zatîyeleriniz çok iyi anlıyorlar değil mi? Ama amacınız üzüm yemek olsun. Nedir bu bağcıyla hesabınız? Nedir bu antrenörle hesabınız? "Takım seçmeleri yanlış." Tamam, antrenör siz olduğunuzda, takımınızı seçer daha iyisini yaparsınız ama Allah aşkına, maç esnasında niye demoralize edici, niye onur kırıcı, haffletici, başkalarına koz verecek birtakım girişimlerde bulunuyoruz? İşte, bunun diplomatik ifadesi, yapabildiğimce, gerçekten kibarca izah etmeye çalıştığım izahı budur.

Şimdi, saygıdeğer milletvekilleri, bunu biraz özele indireyim, Türk siyasi tarihinde, yakın geçmişimizde yaşadığımız birkaç olaya atfen daha da somutlaştıralım. "Efendim, Kıbrıs sorunumuz var; yalnızız." Bir yalnızlık politikası sürüp gidiyor. Yalnızlık haksızlık değildir, çokluk da haklılık değildir. Bir davaya inanmışsanız yalnız da yürürsünüz sonuna kadar, yeter ki -Allah korusun- ihanete, o davayı satmaya düçar kalmayasınız. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Onun için Türk milleti tarih boyunca her zaman yalnız yürümüş, Allah'a şükür, bu coğrafyada da kimseden talimat almamış.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – "Aferin"cilere kapak olsun bu söz!(MHP sıralarından alkışlar)

KAMİL AYDIN (Devamla) – Şimdi, bakınız, Kıbrıs özeli: Türkiye, İngiltere, Yunanistan, 1959, üçlü bir toplantı yapıyoruz ve Kıbrıs'ta iki halk var, bunu bir formüle dönüştürmeye, bir anayasaya dönüştürmeye... Nihayetinde, 60'ta anayasaya dönüşüyor, tescil ediliyor. Daha sonra, garantörlüğü olan Yunanistan, İngiltere ve Türkiye, bunun ikamesi için elinden geleni yapmaya çalışırken birileri boş durmuyor, Enosis ruhu rahat durmuyor. Yunanistan'da 74'e kadar gerçekten, böyle kademe kademe bir soykırım uygulanıyor ve nihayetinde 74'e geliyoruz. Artık bıçak kemiğe dayanmış, o dönemin koalisyon hükûmeti bir karar alıyor. Bu da bir teşbih, bu da güzel bir anekdot olarak aklımızda kalsın. Artık, Ayşe tatile çıkma vizesini alıyor, "Çıkabilir." deniliyor. Allah aşkına -o günkü siyasilere baktım- bugün duyduklarım gerçekten beni hayrete düşürüyor. Bu Parlamento neden bunları yapıyor? Türkiye Cumhuriyeti devletinde bu kürsülerden, gerçekten monşerliği kendisine yakıştıramayıp güya devletin ali menfaatleri için ömrünü verdiği iddia edenler, neden bu ciddi meseleler üzerinde böyle hafife alıcı, efendim, onur kırıcı, "Basından şuradan, buradan- duyduklarımız kadarıyla, söyledikleri kadarıyla." gibi gayriciddi kaynakları dikkate alıyorlar? Rahmetli Sayın Ecevit "Ayşe tatile çıksın..." O günkü muhalefet "Hayır, çıkmasın. Ayşe'nin ne işi var tatilde? Benim topum yok, tüfeğim yok, uçağım yok, gemim yok, ne yapıyorsunuz, orası bataklık..." Bugün öyle söylediler. Afrin bataklığı değil mi, Libya Fizan'dı? "Ne işimiz var Fizan'da? Mehmetçik'imiz zayı olacak, bataklığa çekilecek, yok olacak..." Ee, sen ne yapacaksın, elini mi ovuşturacaksın? Olmadı Allah'ın izniyle; ne Afrin'de zayı oldular ne Zeytin Dalı'nda ne Fırat Kalkanı'nda ne de Barış Pınarı'nda. Libya'yla yaptığımız anlaşmayı bile, galebe çalarak "Efendim, bu onay mıdır, tescil midir, şu mudur, bu mudur..." Yani tarafımızı bir kere baştan belli edeceğiz maça çıkarken. Hangi tribünde oturacağımızı bileceğiz maç başlamadan önce.

Şimdi, biz o gün "Karaoğlan" dedik ve arkasında dimdik durduk. İnanın, askerlik şubelerinde kuyruklar oluştu. Bugün içimiz kanıyor, aynı şey Karabağ olayında da geçerli. Yani Allah aşkına, şimdi "Hariciyecilik yaptık..." Eyvallah, saygı duyarız. Ben, şimdi, bir şey söyleyeyim. Lise yıllarımdı, 80 öncesi, birçoğunuz belki izlemişsinizdir, bizim cenah izledi de. "Güneş Ne Zaman Doğacak?" diye bir film izledim, çıkırlıklarla çıktım sinema salonundan. Benim, Azerbaycan davasını ilk o filmde görmem, tanımam söz konusuydu: Cüneyt Arkin ve Oya Aydoğın başrollerini oynamış. Bir lıdırılı kardeşim de burada. Biliyorsunuz, orada, Boraltan Köprüsü'nde yaşanan trajik bir olay, 146 soydaşımızı... Öyle "Azerbaycan, Azerbaycanlı" deyip geçiştirmeyelim. Bunlar, aynı anadan doğmuş kardeşlerimiz bizim; dindaşlığımız da vardır, kardeşliğimiz de vardır. İnsani açıdan da bizim bu davayı sahiplenme zorunluluğumuz vardır.

Şimdi, o köprüde neler oldu biliyor musunuz? Stalin'in o zulmedici baskısından kaçıp kendilerine sığınacak bir yuva arayan 146 masum insan, lıdır'da bizim bir karakolumuza sığındılar ama Stalin talepte bulundu... Hani, bugün böyle, bu kürsülerden ahkâm kesiliyor ya "Dışişleri Bakanı şöyle desin. Başbakan artık yok, Cumhurbaşkanı, tek adam şöyle yapsın, niye böyle yapmıyor?" diye. Öyle kolay değil. Bekâra boşamak kolay. O gün emir telakki edilip anında imzalanıp iadeleri sağlandı ve ağlayarak çıkırlıklarla "İade etmeyin bizi, öldürün. Hiç değilse bu bayrak altında, kardeşimin kurşunuyla şerefli bir ölüm nasip olsun. Bolşevîğin kahpe kurşununa kurban gitmeyeyim." dediler ve iade ettik, iade edilir edilmez hepsi kurşuna dizildi. Şimdi, o gün bir ağıt yakıldı "Boraltan bir köprü, aşar geçer Aras'ı/Yuşsan Aras suyuyla, çıkmaz yüzün karası." Şimdi biz, bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak, bir Türk milliyetçisi olarak gerçekten bu yüz karası durumdan kurtulma fırsatı bulduk çünkü Karabağ işgal altında.

Karabağ'dan sonra işgal devam etti peyderpey, ondan öncesinde de var. Allah aşkına, Bakü'ye birçok insanımız gitti, özellikle hariciyecilere söylüyorum: Şehitler Hiyabanı diye bir yer var, her gidişimizde çelenk koyuyoruz, çiçek koyuyoruz; aynen bizim AnıtKabir'imiz gibi, dış temsilcilikler geldiği zaman çelengini koyar, saygı duruşunda bulunur. Biz de Bakü'ye gittiğimizde – bütün arkadaşlar için söylüyoruz- aynı şeyi yapmadık mı? Pekî, niye yaptık? Oraya Şehitler Hiyabanı, Şehitler Yolu niye dediler? Çünkü tarih acı, tarih keder, tarih zulüm dolu. Ama benim de atam yatıyor orada ya, sizin de atalarınız yatıyor. Yani Kafkas İslam Ordularında sizin dedeleriniz yok muydu? İnanın, Diyarbakır'dan Çanakkale'ye kadar yazıyor tek tek sicillerini; Türkiye'nin her yerinden şehit var. İki şehitlik var; biri 1918'de Nuri Paşa komutasındaki mücadele sonucu şehitlerimiz, diğeri ise işte Azerbaycan'ın Karabağ'ından tutun, her yerinde verdiği şehitler. Şimdi, bu süreç devam ediyor. Yani bizim bunlara karşı bir manevi sorumluluğumuz yok mu? Karabağ işgal altında net bir şekilde. En yetkili ağızdan söylenildiği şekliyle, biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak "ama"sız, "fakat"sız, "şu"suz "bu"suz, canımızla, kanımızla, her türlü varlığımızla oradaki kardeşlerimizin arkasındayız; davaları devamızdır, söylemleri söylemlerimiz, eylemleri de eylemlerimizdir diyoruz.

Şimdi, saygıdeğer milletvekilleri, tabii ki derdimiz büyük "Yunanistan'la iyi geçinelim." Tamam, iyi geçinelim ama nasıl iyi geçinelim? Ayasofya için ahkâm kesen Yunanistan'a diyorum ki: Benim İstanbul'umda gayrimüslimler için 430 küsur tane ibadethane varken -olması da gerekir, ibadet özgürlüğü hiçbir şekilde kısıtlanamaz; biz kalktık, ecdadımızdan da bu geleneği gördük ve yaşatacağız inşallah- koskocaman Atina'da bir tane cami yok yahu. Şimdi, bunu söylemek yerine "Ayasofya'yı niye açtık?" "Zamanlama iyi olmadı." şu oldu, bu oldu... Ya, şimdi bir şiir okuyacağım, Nazım Hikmet burada o kadar güzel söylüyor ki Ayasofya'yla, İstanbul'un fethiyle ilgili, ne olur bir bakın ya. "Sekiz Yüz Elli Yedi" diye bir şiiri var, vaktim daralıyor, okumayacağım, var bende ama bir bakın ya. Nazım kadar olalım ya! Bizim şairimiz ya, olalım! Ha, olamıyorsak o zaman, şapkayı çıkarıp önümüze koyacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Şiiri tamamlayın.

Buyurun.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Şiiri okuyayım:

"İslam'ın beklediği en şerefli gündür bu.

Rum Konstantiniyesi oldu Türk İstanbul'u.

Cihana karşı koyan bir ordunun sahibi,

Hak yerine getirdi en büyük niyazını,
Kıldı Ayasofya'da ikindi namazını.

İşte, o günden beri Türk'ün malı İstanbul,

Başkasının olursa yıkılmalı İstanbul." diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Hışyar Özsoy, buyurun.

HDP GRUBU ADINA HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanının Suriye ve Irak tezkerelerine dair partim HDP adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Daha önce de bu tezkereler bu Meclise gelmişti. Biz, HDP olarak daha önce yaptığımız gibi gönül rahatlığıyla bu tezkerelere "hayır" oyu vereceğiz. Bunun gerekçelerini birazdan anlatacağım.

Tabii, bu gerekçelere geçmeden önce sanırım şöyle küçük bir tartışmaya ihtiyaç var. Biz, HDP olarak Türkiye'nin hem içeride, yani ülke içinde hem de dışarıda, dış politikada ulusal çıkarlarını farklı tarifliyoruz. Bizim ulusal çıkarlarımız farklı olduğu için argümanlarımız ve oylarımız da farklı oluyor. Bundan kastım şudur: Örneğin, biz, Türkiye'nin Suriye'den Libya'ya çete ihraç etmesini ulusal çıkar görmüyoruz. Örneğin, Türkiye'nin Suriye'deki politikalarının Türkiye halklarının çıkarına, Suriye halklarının çıkarına olduğunu düşünmüyoruz. Bu, bir siyasi tercih, siyasi fark meselesidir. Başta, polemiklerin önüne geçmek için bunu ifade etmek istedim.

Kıymetli arkadaşlar, mevzu geniş fakat ben biraz daraltıp şu an bizim de gündemimizde olan Kobani protestoları ve bu çerçevede, yakın dönemde olan tutuklamalarla konuya girmek istiyorum, akabinde bunu biraz detaylandırmaya, bölgesel politikalar hakkında, tezkereler hakkında partimin görüşlerini ifade etmeye çalışacağım.

Geçen hafta, aralarında kıymetli Kars Belediye Eş Başkanımız Ayhan Bilgen'in de olduğu 17 HDP'li yönetici gerçi - aralarında HDP'li olmayanlar da var, bir hukuk garabeti, o ayrı bir mesele ama- yaka paça gözaltına alınıp sekiz günden sonra tutuklanıp gönderildiler. Gerekçe olarak da 6-8 Ekim 2014 yılında, Kobani protestolarında oradaki bütün ölümler, yaralanmalar, işte mala mülke zarar vermeler vesaire, bütün o olayların tek sorumlusu olarak HDP'yi, HDP'nin o zamanki yönetimini böyle hedefe koyup desturunu da evlendiği zaman hemen saraya koşup hediyeler alan bir savcı aracılığıyla yaptılar. Yapın, yapın, daha önce de çok yaptınız; yapmayın desek de zaten yapacaksınız. Daha önce de defalarca söyledim, bu kürsü, hiçbir zaman, HDP olarak böyle, iktidarın merhametini dilendiğimiz bir yer değildir. Biz çok kararlı, düzgün bir şekilde bu ülkeye, bu ülkede yaşayan halklara layık bir şekilde muhalefetimizi sonuna kadar yapmaya devam edeceğiz.

Ayhan Bey sizin de yakından tanıdığınız birisi, şurada, şu sıralarda oturuyordu. Ondan önce, hatırlıyorsunuz, İdris Baluken oturuyordu. Ondan önce başkaları vardı, diğer arkadaşlarımız ama belli ki bir konsept dâhilinde, Kürt meselesi başta olmak üzere Türkiye'de sizin hoşunuza gitmeyen meseleler hakkında, sizin hoşunuza gitmeyecek şekilde konuşan herkesi niyetiniz var, içeri atacaksınız. Hodri meydan, deneyin! Beş yıldır yapıyorsunuz, 5 binden fazla arkadaşımız şu an cezaevlerinde. Kıymetli Eş Başkanlarımız Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ orada, diğerleri var; belediye başkanlarımız var, Selçuk Başkan var, Gültan Başkan var, var, var, var... Bütün bunlardan sonra, hiç kimse bizim kusurumuza bakmasın, iktidarın "ulusal çıkar" dediğine biz kesinlikle "ulusal çıkar" demeyeceğiz, aynı geminin içinde filan da değiliz. Bu milliyetçi hamasetleri bir köşeye bırakmanın vakti çoktan gelmiş ve geçiyor. O gemiden çoktan attınız, beş yıldır, altı yıldır HDP'yi atmaya çalışıyorsunuz o gemiden. Eğer bugün HDP hâlâ gemide ısrar edip hâlâ "barış" diyorsa bence Hükümet gerçekten HDP'nin ayaklarına kapanıp teşekkür etmeliydi, hâlâ ısrar ediyorsa.

Bakın, şahsi anekdotlar vermek çok hoş değil. Ne bu Meclisin bu sandalyesine ne de maaşına ihtiyacı olan insanlar filan değiliz. Altı yıldır -ben bir arkadaşınızım burada- sizden yemediğimiz küfür, hakaret kalmadı, anamızdan, babamızdan yemediğimiz lafları yedik. Bizim HDP'de siyaset yapmak mevki, koltuk meselesi değildir ki. Var mı öyle bir şey? Çok şükür, hepimizin, bir çoğumuzun siyasete girmeden önce mevkimiz, konumumuz da çok daha iyiydi yani öyle mevkilik, konumluk bir durum söz konusu değil. Şu sandalyelere oturmuş filan da değiliz. Ayhan Bey buradaydı, Grup Başkan Vekiliydi, Kars'a gitti; Kars Belediye Başkanı oldu, Kars'taki herkesin Belediye Başkanı olmaya çalıştı. Ayhan Bilgen müebbetle yargılanacak, cezaevine gidecek, biz de oturacağız Türkiye'nin ulusal çıkar teranelerini dinleyeceğiz! Peki.

Kıymetli arkadaşlar, Kobani meselesi üç şeydir; şahsi görüşüm, sanırım partili arkadaşlarımız da katılır: Kobani bir sembol, Kobani bir siyasal, toplumsal düzen ve bence Kobani çok büyük bir tarihsel fırsattı, Orta Doğu'da Türk-Kürt ilişkilerini yeniden organize edebilmek için muazzam bir fırsattı barış süreci içerisinde. Burada öyle suçlamalar üzerinden gitmeyeceğim ama o tarihsel fırsat berhava edildi, paramparça edildi ve Kobani'den sonraki, Kobani protestolarından sonraki Millî Güvenlik Kurulu toplantısından bu yana memleket bir girdabin içerisinde girmiş, o gün bu gündür debelenip duruyor ve o gün bu gündür bu ülkede istikrar tutmamıştır ve tutmayacaktır. Nihayetinde, bütün o gerilimli süreçler içerisinde "başkanlık sistemi" diyorsunuz, başkanlık sistemi değil ucube bir sistem ortaya koydunuz. O zaman seçim meydanlarında söyledik. Bakın, ben kendim Bingöl'de, o zaman milletvekiliydim, referandum olursa dolar 4 lira, euro 5 lira olur dedim; millet bize gülüyordu. Bakın, bir siyasal sistem üretmişsiniz içinde bir sürü iç ve dış mihrak algısının olduğu; 2020, dolar olmuş bugün 7,8; euro olmuş 9,2; maliyenin başına da bir damat daha koymuşlar -damat diplomasisi çok oluyor bu ara memlekette- "Dolara ben bakmıyorum." diyor. Bakma, millet bakıyor. Her şeyimizi dolarla alıyoruz; enerjiyi dolarla alıyoruz, kâğıdı dolarla alıyoruz. Bakın, çok basit bir şey, çok basit ya: Bir insanın -dünya vatandaşı olacağız ya- maaşının bir karşılığının olması lazım değil mi? Asgari ücretin karşılığı 300 dolar olmuş ya! Bakın, ulusal çıkar budur işte. Bizce gerçek yurtseverlik, bu halkın asgari ücretinin bin, 2 bin dolar olmasıdır. Biz buradan bakıyoruz meseleye. Halkın gerçek bir gündemi var ama milliyetçi hamaset içerisinde biz halkın gerçek gündemine bir türlü gelemiyoruz.

Kobani'de ne oldu? Dün arkadaşlarımız burada önerge verdiler. Suçlama geliyor bize sürekli. Bakın, o kadar basit, o kadar rahat bir yöntemi var ki bunun. Türkiye'de şu an adaletle güvenen kimse var mı arkadaşlar? Muhalefetin hepsine soruyorum, iktidara yakın olarak politik pozisyon alanlara da soruyorum. Türkiye'de en az güvenilen kurumların başında medya ve adalet sistemi geliyor, hiç kimse güvenmiyor.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yargı mensupları da güvenmiyor.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Kendileri de güvenmiyor, vallahi billahi AK PARTİ de güvenmiyor; şahsi konuşmalarımızda söylüyorlar. Böyle bir yargının eline vereceksiniz HDP'yi.

Biz, burada, parlamenterler olarak oturalım, gelin bu meseleyi araştıralım, gelin bu hakikati açığa çıkaralım çünkü Kobani sonrası protestolar ve oradaki ulusal millî güvenlik toplantısı ve akabindeki çöktürme planları... Kobani, basitçe bir kasabanın direnmesi değil, bir sürecin başlangıcıydı. O gün bugündür, geliyoruz, diyoruz ki o ekim ayı içerisinde yani Kobani DAEŞ'in saldırısı altındayken, Millî Güvenlik Kurulu toplantısına kadar o bir ayla ilgili Mecliste sizin çoğunluk olacağınız bir komisyon kuralım; dinlesinler, baksınlar. Biz yargı kurumu değiliz, biz parlamenter denetim yaparız arkadaşlar, bizim işimiz bu. Bu denetimi yaptırılmıyorsunuz. Bakın, çok basit bir şey...

Yasin Börü'nün ailesine tekrar sabır diliyorum, Allah rahmet eylesin. Benim de şahsen tanıdığım, anne babasını

bilmiyorum ama geniş ailesini tanıyorum, Bingöllü -aslen Bingöllüyüm, şu an Diyarbakır Vekili olmakla birlikte- yakından tanıdığım, bildiğim bir aile. Allah kimseye, hiç kimseye evlat acısı vermesin. Cumhurbaşkanı defalarca bu ismi zikrederek -bana sorarsanız- bir Cumhurbaşkanına, hiçbir siyasetçiye yakışmayacak şekilde bunu seçim meydanlarında manipüle etti. Biz şunu diyoruz: Yasin Börü'yle ilgili bir dava devam ediyor, etsin, sonuna kadar gitsin, bu vahşeti yapanlar yargılsın istiyoruz. HDP olarak da sonuna kadar desteğimiz vardır. O dönemde hâlâ tam sayısını bilmediğimiz -43 ile 53 arası gidip geliyor- vatandaş öldü, aralarında polisler de var. Bu ülkede Yasin Börü dışında takibi yapılan tek bir dava yok o ölümlerle ilgili olarak. 52 ya da 42 diğer vatandaş, vatandaş değil mi? Kim öldürdü? Nasıl öldü? Kamera kaydı yok mu? Şahidi yok mu? İktidar olarak, adalet sistemi olarak sizin onları çıkarmanız lazım ortaya. Siz çıkarmıyorsunuz, biz denetim yapalım diyoruz, "Hayır, biz onu da istemiyoruz." Ne? Öldürülen insanların yüzde 70'i HDP üyesi insanlar. Yani bizim üyelerimizi katledecekler, günahını da getirip HDP'nin boynuna koyacaksınız. Nedir? HDP bir "tweet" atmış. "Tweet"e baktınız mı? Kaç kişi baktı o "tweet"e?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sadece "tweet" bile Sayın Özsoy, sadece "tweet" bile... Siz organizasyon kısmında varsınız.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – "Tweet"e bakan var mı?

Bitireyim lütfen Sayın Muş.

SALİH CORA (Trabzon) – Halkı sokağa davet ediyorsunuz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Kimseyi kandırmayın!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Evet. "tweet"te şöyle diyor: "İnsanlar protesto hakkını kullansın. Kobani DAEŞ'in saldırısı altında, insanlar kullansın."

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İsyen hareketi...

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Şimdi, bakın "tweet"in içeriğine baktığınız zaman -herkese sorduk, hukukçulara da sorduk- "tweet'in içerisinde suç teşkil eden bir durum yok." diyorlar. Akabinde gelişmiş olan olaylar üzerinden sorumluluk biçiyorlar. Dün Saruhan Bey anlattı, ben detayına girmeyeceğim. O dönemki olaylar yatışsın diye dönemin İçişleri Bakanı ve sanırım kamu idaresinden ilgili kişiler ile vekillerimiz iki gün mesai yürütmüşler. Hiç buraya girmeyeceğim. Bu devleti yönetenler o dönem ne olduğunu çok iyi biliyor; çıkıp konuşurlarsa kendi şerefleridir, susmayı tercih ediyorlarsa çok zorlamayacağız. Fakat 53 vatandaşın öldüğü bir yerde Yasin Börü ismini sürekli zikredip "HDP'nin bütün Merkez Yürütme Kurulu üyelerini götürüp hapse atacağız, üzerine oturacağız." Yok. Biz, hesap soracak durumdayız bu konuda, bu konuda zerre geri adım atmayacağız. O dönem sokaklara çıkan vatandaşların protesto hakkını güvenceye almakla sorumludur Hükümet. Yani ben dışarı çıkıp protesto ettiğim zaman bu devletin Hükümeti, İçişleri Bakanı, polisi benim...

SALİH CORA (Trabzon) – Hedefin olacak, öyle mi?

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – ...demokratik protesto hakkımı koruyacak, onun işi bu. Oturup...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Anayasa'da var o.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Ben şu an milletvekili olarak sokağa çıktığım zaman konuşturmuyorlar, geçelim biz bunları, bizim bunlara karnımız tok.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, bu kısmı biraz uzattım biliyorum ama çok önemli çünkü bu bir başlangıç noktası. Kobani şöyle bir durumdu: DAİŞ Kobani'ye saldırıyor. Siz belki onu hissedemediniz, görmediniz, kısmen de sebebi şudur... Sizi temin ediyorum, dünyanın neresinde olursa olsun bütün Kürtler teyakkuздаydı ne olacak diye. Kürt dediğim de aydan değil ha, 20 milyon Kürt bu ülkede yaşıyor; Türkiye, yüzde 55 oranla en fazla Kürtlerin vatandaş olduğu ülke Ortadoğu'da. Türkiye'de, Irak'ta, Suriye'de, Kirmanşah'ta, diasporada -ben o dönem Amerika'daydım- Amerika'da insanlar uyumadan izliyorlar ne olacak diye. Ve inanın bana beklenti şuydu, talep de vardı. Türkiye Cumhuriyeti devleti güçlü devlet değil mi? Bakın, diyorsunuz "Biz şu an DAİŞ'le mücadele ediyoruz." DAİŞ'le mücadele ne zaman başladı? Hatırlıyor musunuz arkadaşlar? Cerablus'a girdiler o zaman başladı, değil mi? Cerablus'tu ilk. Sayın Muş dün "İşte, biz kapılarımızı açtık." falan filan diyordunuz, değil mi? Ya, ondan önce, DAİŞ Şengal'de binlerce Kürt'ü kıyımdan geçirmiş, Ezidi kadınlarını kaçırmış, pazarlarda satıyor...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – PYD kaç kişiyi kaçırdı?

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Müsaade edin...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – E, onu da söyleyin.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Bir müsaade edin...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Onu da söyleyin.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Çıkar konuşursun, hadi bu kadar nezaketin olsun Mehmet Muş, zaten değilsin.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Akademide mukayese vardır, mukayese; onu da söyle, ikisi de terör örgütü.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – İnsanlar bakıyorlar, DAİŞ gelmiş, Kobani'nin kapılarına dayanmış; büyük devlet, Türkiye Cumhuriyeti devleti sınırın bu tarafından ne yapıyor, ne yapıyor? İzliyor. Dünya basını haber yapıyor, uluslararası güçler devreye girmişler, Türkiye'ye baskı yapıyorlar -Selahattin Demirtaş bunları açıkladı- Hükümet oy alıyor, ne yapacak? Şu: DAİŞ, Kobani'yi düşürecek, sınıra gelecek. Sorun olur mu? Olmaz çünkü DAİŞ sınıra ne zaman geldiyse sınır ticaretine başladı Türkiye; delilli, belgeleri var bunların, şu Meclisin kayıtlarında var Bakanlığın kabul ettiği. Sonra ne oldu? Ben şunu soruyorum ya: Gerçekten, bak, çok samimi, Sayın Muş, sürekli kesiyorsunuz...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Mukayese yapın o zaman, onu da söyleyin.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Mahmur'a atacak bombanız var, yetişiyor, Türkiye'nin menzilli füzeleri var. Bak, Afrin'e attınız, Şengal'e de bazen atıyorsunuz. DAİŞ Kobani'nin dibinde "Müslüman" dediğiniz Kürtleri katledeceken kolunuzu tutan mı vardı 2 tane fişek de buradan çaksaydınız karşı tarafa? Deseydiniz ki...

SALİH CORA (Trabzon) – DAİŞ'e gereğini yaptık.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Yani "Bakın, dünya ayağa kalkmış, ben de Türkiye olarak kapımın önünde böyle bir zulme müsaade etmem." diyebilirsiniz. Ha, şu var: "Yahu, Suriye başka ülke, biz oraya nasıl müdahale edeceğiz?" diyeceksiniz -o zaman argümanınız buydu- Suriye'de girmediğiniz yer kalmadı.

Mesele şudur: DAİŞ, Kobani'yi düşüremedi. Uluslararası koalisyon geldi araya, Amerika 10 bin kilometre öteden gelip buraya müdahil oldu; Türkiye, Kürt kardeşlerini seven Türkiye Kobani'ye müdahil olmadı; olmak bir tarafa, buradan geçsin diye destek... Protestolar onun içindi. Bunu ayın sonuna kadar yapmadı, ancak Obama şahsi olarak baskı kurduğu zaman kapıları açtılar, geldiler, geçtiler; gerisi hikâye, biliyorsunuz.

Bakın, ben şunu söyledim: Bir suçlama üzerinden gitmiyorum...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Siz tarafısınız, kusura bakma.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Kobani tarihî bir fırsattı, Kürt-Türk ilişkilerinin Orta Doğu'da yeniden dizayn edilebileceği bir fırsattı, barış süreçlerine ivme kazandırılabilir bir fırsattı; bu fırsatı şu veyahut da bu gerekçeyle -tercih sizin- kullanmadınız. Gerisi zaten o günden bu yana devam eden böyle bir saldırı politikası. Ne oldu ondan sonra, ben size söyleyeyim. Bakın, öyle diyorsunuz "DAİŞ, DAİŞ." Cerablus'un kontrolünü aldınız, 2017 başıydı değil mi? Üç yıl kadar Bağdadi, Türkiye sınırının 5

kilometre ötesinde yaşadığı ya ve dünyaya bunu nasıl açıkladınız? Açıklayamadınız, 5 kilometre ötede. 1 kilometre ötede bütün IŞİD liderleri çıktı ya! Amerika geldi, Türkiye'ye söylemeden tak tak vurdu gitti.

Şimdi, bunu şöyle söylüyorum, bitireyim, toparlayayım. Bakın, şu "IŞİD, Kürtleri dövsün; Kürtler Suriye'de Kuzey Irak'taki gibi yeni bir yönetim oluşturmazlar." takıntınız var ya neye getirdi sizi: Suriye'de ne kadar çirkef grup varsa herkesle ortak oldunuz pratikte. Bakın var, son bir örnek vereyim: Eskiden IŞİD'le sınır ticareti, petrol ticareti... Rusya o dosyaları kaldırdı rafa yarın önünüze koyacak sizin, hele bir devran değişsin, tak tak tak koyacaklar önünüze sizin.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ya, geç o tehditleri ya!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Bakın en son, geçen gün Mevlüt Çavuşoğlu'na ben bir önerge verdim; önergem reddedilmiş, geri gönderilmiş bana; siyaset millî, yerli ya. İdlîb'de kurtuluş hükümeti Heyet Tahrir el-Şam, Hükümetinizin resmen terör örgütü ilan ettiği İdlîb'deki hükümet Türk lirasını resmen kullanmaya başladı ve balya balya TL'ler gitti İdlîb'e, Amerika Suriye'ye ambargo koyduğu zaman. Ben sordum Sayın Bakana, dedim ki: "Sayın Bakan, Türk lirasını HTŞ kullanıyor, siz bunun ne olduğunu farkında mısınız? Yani bu bağın mali ilhak anlamına gelebileceğini..." Birtakım sorular sormuşum, sorularına "şahsi görüşünüz" diye koymuş ve bana iade etmiş, basınla paylaşacağız.

Bakın, arkadaşlar az önce İYİ PARTİ'den sayın hatip bir şey söyledi, dedi ki: "Polisi, jandarmayı oraya görevlendiriyorlar." Doğru, orası artık Türkiye toprağı gibi düşünülüyor. Hep diyorlar ya: "Biz uluslararası hukuku tanıyoruz." Kaymakam göndermişsin, eğitimi Türkçeleştirmişsin, parayı da göndermişsin, asker orada, polis orada, mahkeme orada; eksik ne? Bayrak da orada. Diyebilirsin ki: "Ben burayı Türk toprağı yapacağım." Bu ayrı bir şey ama ikide bir oturup şu uluslararası hukuk teranelerini siz bize anlatmayın ya. Ya şu Karabağ meselesinde uluslararası hukuk diyorsunuz ya, komik. Kıbrıs meselesi var ya, Libya'daki durumunuz var sizin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ya Kıbrıs'la alakası yok.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) - İşinize gelince uluslararası hukuk. Irak diyor ki: "Uluslararası hukuku ihlal ediyorsun, benim ülkemde ne işin var?"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Toparlıyorum.

1983 yılında Saddam'la, Saddam gibi birisiyle, 1998'de de Esad'la yapılan anlaşmalar sonucunda bu tezkereler sürekli bizim gündemimize geliyor ve orada söylenen çok basit: "Sıcak takip yaparak gidersiniz 10 kilometre falan." Ya ne 10 kilometresi ya? Yani Ruslarla yaptığınız pazarlık da at pazarlığına dönmüş, "Kobani'yi ver, orayı da ver, Tel Rıfat'ı da ver, İdlîb'i de vereceğim." Kürt karşıtlığı sizi bütün bu çirkef, çirkin durumların içerisine getirmiş; şu an Türkiye'nin kısmi bir askerî gücünün dışında ekonomik, finansal, diplomatik, ideolojik, kültürel bütün gücü Orta Doğu'da tükenmiştir; bir tek ya asker ya paramiliter güç ihraç edebilecek durumdadır. Bunun müsebbibi de sizsiniz. Biz bu tezkereye de...

Bir de sayın muhalefet, öyle sürekli "Yurtta sulh, cihanda sulh." demekle barış siyaseti olmuyor. Türkiye'nin de Orta Doğu'da yaşayan bütün halkların da çıkarı, Orta Doğu'daki bütün savaşların bitmesi, bunun için irade ortaya konması ve Türkiye'nin de bu konuda rol alması... Yangına körükle gitmek değil, her gördüğü çatışmayı militarize etmek değil ama eğer gerçekten bölgesel güç olacaksın bu sorunların çözümü için uğraşacaksın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özsoy.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) - Çünkü büyük devlet nizam kurar. Öyle iticilik, bozuculukla büyük devlet olunmuyor.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Nizam kuruyoruz, nizam.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un (3/1324) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; buradaki değerlendirmeleri dikkatle dinlediğimizi ifade etmek isterim.

Az önceki hatibin konuşmalarının üstüne buradan kendisine aslında bazı sorular da yönelttim fakat hiç orali olmuyor.

Şimdi, efendim "Devletin yetkilileriyle görüştük, işte açıklasınlar..." Buyurun -bakın, ben dün de söyledim- ne görüştüyseniz, kimle ne görüştüyseniz çıkın "Biz şu kişiyle şöyle konuştuk, onlar da bize şunları söylediler." deyin, buradan açıklayın. Dün söyledim bunu, bugün bir daha söylüyorum; çıkın açıklayın. Ne konuştunuz, size ne söylediler çıkın, açıklayın bunları orada. "Protesto zamanları" diyorsunuz; sözde protesto, isyan girişimi. "Biz gittik görüştük." Size ne söyledi o devlet yetkilileri çıkın, açıklayın onları da burada.

"Efendim, protesto hakkını kullandık." Anayasa'da ve kanunlarımızda bir protesto hakkının nasıl kullanılacağı bellidir; müracaatınızı yaparsınız, toplanırsınız, gösterinizi yaparsınız. Hiçbir şey yok, her tarafı birbirine katmışlar, valilikleri kuşatmışlar. Yakıp yıkıyorsun, protesto hakkı... "Biz işin içinde yokuz. Biz sadece bir "tweet" attık." Ya, bütün örgütünüz bu işin organizasyon kısmının içerisinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hepsi sizin milisleriniz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şimdi, efendim...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – "DAEŞ şu kadar insan öldürdü." Bakın, 6 Ağustosta, iki ay önce, bu Kobani'den –"Ayn el Arap" orijinal ismi de onu da ifade edeyim- Şengal'e saldırıyor DEAŞ. Oradaki Ezidiler Türkiye'ye geliyor, Türkiye kapılarını açıyor; ellerinde taşıyabildikleri eşya kadar alıp geliyorlar, iki ay önce. Daha bu Ayn el Arap'ta DEAŞ falan yok, iki ay önce kapılarını açıyor.

(Uğultular)

BAŞKAN – Arkadaşlar Sayın Muş'u dinleyemiyorum, rica ediyorum, lütfen...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şimdi DEAŞ kirli bir örgüt, katil bir örgüt, terörist bir örgüt; bununla mücadele edilmesi gerekiyor -ki biz mücadele ediyoruz- bunları söylüyor "Şunları, şunları yaptı." diyor. Öbür tarafta "10 bin kilometre öteden geldiler işte, müdahale ettiler." Peki, kimi taşeron tuttular burada? PKK'yı. Şimdi PKK'yı meşrulaştırmak için DEAŞ bir katalizör olarak burada kullanılıyor. Ya bu da terör örgütü, o da terör örgütü. Onun yaptığı katliamları, öldürdüğü insanları, yurdundan ettiği Arapları, kendisine biat etmeyen Kürtleri, Türkmenleri, onları niye konuşmuyorsunuz? Birleşmiş Milletlerin raporlarında var, küçük çocukları zorla silah altına alıp, alınmayanları öldürmüşler; onu hiç söylemiyorsunuz ki mukayese değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Eğer bir şey konuşuyorsanız bunları da söyleyeceksiniz. Onlar için PKK terör örgütü; o olsun burada, başka bir terör örgütü olmasın. Bizim için PKK'nın da DEAŞ'ın da diğerlerinin de hiçbir farkı yok birbirlerinden, hepsi terör örgütüdür. Bizim Kürtlerle bir sorunumuz yok. İnsanlar bu coğrafyada huzur içinde yaşayabilirler ama orada bir terör örgütü varsa ve bu Türkiye'ye belli dönemlerde saldırdıysa ve bunun Türkiye'deki ayağı PKK isim değiştirip PYD olmuşsa biz bununla mücadele etmek zorundayız. Şurada 600 milletveklimiz var hepsine sorun ne diyecekler size, yok mu diyeceğiz? Ama HDP'nin işine geldiği için onu yok sayıyor çünkü amaç ne? Amaç, Suriye'dekinin aynısını Türkiye'ye taşımak.

Şimdi, bunu söylerken "Efendim, Bağdadi Türkiye'nin 5 kilometre ötesinde yakalandı." Ee şimdi yakalandığı tarihe kadar -bak sizin taşeronluk yaptığınızı, savunduğunuz diyelim- PYD bir yerlere taşeronluk yapıyor, ona silah veriyorlar, o zaman yakalaysaydı orada Suriye'nin içerisinde; uluslararası koalisyon güçleri vursaydı onu. Yani adam 5 kilometre uzaklıkta yakalanmış, bununla alakalı suçlama Türkiye'ye yapılıyor. Akıl alacak bir şey değil, akıl alacak bir şey değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Muş sözlerinizi tamamlayın.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ne olduğu belli değil. Onunla bile Türkiye'yi suçlamaya kalkıyorlar. Kusura bakmayın ya, Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşı mısınız, başka tarafın vatandaşı mısınız? Ya, hakikaten hayretler içerisinde dinliyorum bu söylenenleri.

Dolayısıyla Sayın Başkan, burada şunu dün de söyledim daha detayına girmeyeceğiz: Buradaki yaklaşımımız çok nettir, duruşumuz çok nettir; asla ve asla burada bir yapılanmaya müsaade etmeyeceğiz. Geleceği hep beraber göreceğiz, yaşayacağız ama biz burada bir PKK yapısına asla müsaade etmeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kürtler başımızın tacı, onlara bir itirazım yok; onlar bizim asli unsurumuz, vatandaşımız, devletin kurucu unsuru; onu da söyleyeyim.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan bir sataşma var, ben de söz istiyorum ayrıca.

BAŞKAN – Hayır, önce siz söz istediniz ben sataşmadan vereceğim.

Sizi başka ülke vatandaşı olmakla suçladılar, buyurun gelin kürsüye, yeni bir sataşmaya yol açmadan Sayın Özsoy.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan sen niye tahrik ediyorsun?

BAŞKAN – Sayın Özsoy, bir dakika lütfen. Sayın Akçay bir şey söylüyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, şimdi, Sayın Mehmet Muş eleştirisini veya sataşmasını şu şekilde söyledi:

"Bu ülkenin vatandaşı değil misiniz?" dedi, başka bir ülkenin vatandaşı olmakla suçlamadı Sayın Muş.

BAŞKAN – Türkiye vatandaşı olmamakla, doğru.

Buyurun, Sayın Özsoy.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Arkadaşlar, bu ayıp bir soru. Ben on beş yıl Amerika'da kaldım, hiç başvuru bile yapmadım. Ben Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıyım; iyidir, kafidir, çok şey değil.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kendi milletvekillerinden Amerikan vatandaşı olan var.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) - Şimdi, arkadaşlar, onu geçelim; birçok insan var, biz biliyoruz; vatandaşlık alır, almaz falan, bunun üzerinden, böyle bir popülizm üzerinden biz bunu konuşmayalım.

Şunu söyledik, ısrar ediyorum, tekrarlıyorum: Kobani'de oluşan konjonktürü, Suriye-Türkiye bölgesel konjonktürünü değerlendirebilseydik -hep beraber söylüyorum- Türkiye şu an bu durumda olmaz, Orta Doğu da durumda olmazdı. Kobani, basitçe artık böyle sembolleşmiş bir direniş kentinin ötesinde aslında Orta Doğu'da yeni bir dizayn için bazı şeyler de sunmuştu. Mesela size şunu söylüyorum ya, geçelim bu basit, spesifik Kürt bağlamını: İran, Irak, Suriye'den Lübnan, Libya'ya kadar bütün coğrafya kan revan içerisinde ve şu an hiç kimse bir düzen öngöremiyor ve bu böyle olduğu müddetçe burası uluslararası güçlerin tarlasına dönecek; her gelen girecek, çıkacak. Türkiye'nin iddiası büyükse, "Ben bölgesel gücüm." diyorsa Orta Doğu'da yeni bir nizam için çalışması lazım, söylediğimiz budur ve bu çerçevede -40 milyon Kürt, aya gönderemeyeceksiniz, hiçbir yere de gitmiyoruz, buradayız, bu coğrafyadayız- Türkiye'de, İran'da, Irak'ta, Suriye'de yaşayan insanlar var, Türkiye Cumhuriyeti devleti bu Kürtlerle ilişkilerini bu yüzyılda yeniden düzenleyecek, hem statülerine hem de kültürel haklarına kavuşacakları bir denklem oluşturacak. Yol budur diyoruz; yaparsınız, yapmazsınız; sizin bileceğiniz iş ama biz doğru bildiğimizi savunmakta ısrar edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Siz kimsiniz, biz kimiz; biz anlamadık onu.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Muş bazı sorular sordu, ben bir iki tanesine cevap vermeye çalışacağım kısaca.

Şimdi, Sayın Muş, o soruları bize sormayacaksınız önce. Bize sorduğunuz sorulara da cevap vereceğiz, araştırma komisyonunu kuralım, yemin ediyorum hepsine cevap vereceğiz burada olduğumuz müddetçe fakat sizin esas soru sormanız gereken 3 kişiden bahsedeceğim şimdi, 4'üncüsünü şu anda söylemiyorum, 3'ünden bahsedeceğim. Şimdi, siz soracaksınız mesela Mahir Ünal'a, Yalçın Akdoğan'a ve Efan Ala'ya "28 Şubat 2015 tarihinde yani 6-8 Ekim 2014'ten beş ay sonra Dolmabahçe Sarayı'nda oturdunuz da HDP'lilerle ne fotoğrafı verdiniz, hangi mutabakatı ortaklaşa açıkladınız?" diye, siz önce arkadaşlarınıza soracaksınız. Sonra, o 3 arkadaşınızın açıklamasından sonra, 4'üncü kişi de açıklama yapmak zorunda kalacak elbette ki. Dolayısıyla bize sorulan her sorunuzun biz cevabını vermeye hazırız. Gelin, araştırma komisyonunu kuralım, yapalım bu araştırmayı ama siz de arkadaşlarınıza sorun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, bakın, provokatörler yakıp yıktılar 6-8 Ekimde ortalığı, 47 vatandaşımızı öldürdüler, yakıp yıktılar. O provokatörlerin kimler olduğunu soracaksınız o zamanki İçişleri Bakanına; kimdi kontrol edilemeyen güçler, onu soracaksınız. Onu bize sormayın, onun açıklamasını istiyoruz. Ulusal ve uluslararası hangi istihbarat örgütleri bu provokatörleri harekete geçirdi, onu soracaksınız İçişleri Bakanınıza. Sizin İçişleri Bakanınız ya, bizim değil! O soruları, o

cevaplayacak. Biz de zaten bunların araştırılmasını istiyoruz diyoruz size.

Bakın, son bir konu: "Suriye" diyorsunuz, yok efendim, Suriye'yi Türkiye'ye taşımak istiyoruz. Hayır, doğru değil, dün de söyledim burada; Suriye'de, demokratik bir Suriye rejiminde toprak bütünlüğü içinde Suriye'deki bütün halkların bir arada, eşit koşullarda yaşamasının doğru olduğunu söylüyoruz her zaman. Türk'ü, Türkmen'i, Kürt'ü, Arap'ı, Süryani'si, Ezidi'si herkes bir arada yaşasın diyoruz Suriye'de fakat siz demografik değişim yapmak istiyorsunuz. Şimdi, bana demeyin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Demografik değişimi yapan PYD. El insaf, el insaf!

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Demografik efendim, sizin demografik değişim yapmak istediğiniz Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda çıktı elinde haritayla, Baba Esad'ın kurmak istediği kuşak haritasından daha vahim olan bir haritayla kendisi açıkladı, fotoğrafları var. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda konuştu; ben uydurmuyorum ki, bu fotoğrafları siz de gördünüz, bütün dünya da gördü. O, işte, demografik değişim yapma haritasıydı o. Onu söylüyoruz, yoksa niye "Suriye'yi Türkiye'ye taşımak istiyoruz." alakası yok. Birleşmiş Milletler raporları var, yeni çıktı; oradaki çetelerin insanlık suçu işlediklerini söylüyorlar ve "Türkiye iktidarı soruşturma yapsın bu konuda." diyorlar. Niye yapmıyorsunuz? O çeteler insanlık suçu işliyorlar orada.

Şimdi, dolayısıyla lütfen bunları sakın bir şekilde konuşalım, çözüm yollarını bulalım çünkü aynı ülkenin sınırları içinde yaşıyoruz, bu ülkenin yurttaşlarıyız ve lütfen bize vatandaşlık sorgulaması yapmaya da kalkışmayın, çok ayıptır böyle bir şey.

Teşekkür ediyorum.

25.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin istiyorum.

Demografik değişimle alakalı bizim oranın demografisini değiştirdiğimiz söyleniyor. Oranın demografisini değiştiren önce DAEŞ, insanları yerinden etti; sonra da oraya yerleşen PKK/PYD onlarca insanı yerinden, yurdundan ettiler. Demografiyi değiştiren onlar.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Televizyonda açık açık söyledi Binali Yıldırım, "500 bin kişi göndereceğiz." dedi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Orada o kadar sayı yok, tuttuğu alana bakın. Milyonlarca insan oraları terk etti. Şimdi kalkıyor -çok ayıp,- hiç utanmadan diyor ki: "Türkiye demografiyi değiştiriyor."

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Gerçekten çok ayıp yaptığınız.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Türkiye, bu olaylar çıkmadan önce olması gereken nasılsa öyle olsun istiyor, Türkiye'nin söylediği başka bir şey yok ki. Münbiç'e PKK girmiş, adam ona sesini çıkartmıyor, PKK'ya "çete" diyemiyor; orada bir sürü çete var, çetelerin canı cehenneme ama orada bir şey diyor ki bak en büyük çete burada, en büyük çete PYD.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ona ses çıkarın, ona isyan edin. Ona ses çıkartmıyor, niye? O çünkü PKK'yla ilişkili olduğu için, eş güdüm hâlinde çalıştığınız için bu.

HÜDA KAYA (İstanbul) – O çeteleri siz büyüttünüz, siz kurdunuz, siz yetiştirdiniz, maaşla beslediniz, şimdi de Azerbaycan'a gönderiyorsunuz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Kusura bakmayın, bize hikâye anlatmayın Sayın Oluç, hikâyeye karnımız tok.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Kifayetli müzakere, değil mi? E, bir şey söylemedi ki size Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – "Utanmadan" dedi Sayın Başkan.

BAŞKAN – E, "utanmadan"da bir şey yok ki yani.

Buyurun Sayın Oluç.

26.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sizin ithamınız daha ağırdı yani.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yok, ben kişisel ithamda bulunmadım, siz de bulunmayın kişisel ithamda. Sadece şunu söyledim, dedim ki, bakın tekrar vurguluyorum: Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda elde harita yapılan bir konuşma var. Bu haritayı kastettim ben.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Var, var. Koridoru gösteriyor, güvenlik kuşağını oluşturuyoruz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Yani "Bu haritanın sonucu bir demografik değişim amaçladığını gösterir." dedim. Bir kere bir bunu söyleyeyim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Zanla konuşmayın, bilgiye dayalı konuşun. Zanla olmaz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – İkincisi: Ya bakın, Birleşmiş Milletler raporunda "Türkiye iktidarı soruşturunsun, oradaki insanlık suçu işleyenleri." diyor. Ya, onlar para alıyorlar sizden, para, iktidarınızdan. Onları besliyorsunuz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – PYD, kimden alıyor, PYD? PYD'yi kim besliyor? PYD'ye kim para veriyor? Onu söyle.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - "Özgür Suriye Ordusu" ya da "Suriye Millî Ordusu" dediğiniz o çetelerin içinde oldukları durumu anlatıyor Birleşmiş Milletler raporları. Ben, bunu size söylüyorum, siz başka bir şey diyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Kayıtlara geçti.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Tezkereler (Devam)

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin Milli Güvenliğine Yönelik Ayrılıkçı Hareketler, Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terör Örgütlerinden Ülkemize Bundan Sonra da Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitleli Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Türkiye'nin Güney Kara Sınırlarına Mücavir Bölgelerde Yaşanan ve Hiçbir Meşruiyeti Olmayan Tek Taraflı Bölücü Girişimler ve Bunlarla İlgili Olabilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye'nin Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telifsi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümul, Miktar ve Zamani Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerekli Takdirde Sınır Ötesi Harekat ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi ve Aynı Amaçlara Matuf Olmak Üzere Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilebilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkan Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı Tarafından

Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile Verilen ve Son Olarak 08.10.2019 Tarihli ve 1231 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30.10.2020 Tarihine Kadar Uzatılan İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 30.10.2020 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Uzatılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1324) (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Ünal Çeviköz.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetlerinin Irak ve Suriye topraklarındaki varlığını bir yıl uzatma talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan tezkere hakkında Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Sayın Başkan, zatinalinizi ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

30 Ekim 2020 tarihinden itibaren bir yıl uzatılması hususunda 30 Eylül 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan bir tezkere bugün konumuz olan tezkere. Bir de 2019 yılında yani tam bir yıl önce yine Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan tezkere vardı. Bu iki tezkere arasında çok ciddi farklılıklar var. İzninizle bu farklılıklara değinerek sözlerime başlamak istiyorum.

2019 yılında yüce Meclise sunulan tezkerenin 3'üncü paragrafında aşağıdaki ifadeye yer verilmiş, okuyorum: "PKK/PYD-YPG ve DAESH başta olmak üzere, Suriye'de mevcudiyetini sürdüren terör örgütleri ülkemize yönelik eylemlerini sürdürmektedir. Suriye'de Fırat'ın doğusunda, sınırimıza mücavir alanlarda meşru ulusal güvenlik çıkarlarımız doğrultusunda bir güvenli bölgenin tesisine yönelik faaliyetler de devam ettirilmektedir. Diğer taraftan Astana süreciyle başlayan ateşkesin kalıcı barışa ve çözüme ulaştırılması yönünde ülkemizin ilgili diğer ülkelerle yürüttüğü çalışmalarda kaydedilen önemli mesafe sonucunda ülkemiz, Suriye sınırları içerisinde ilan edilen İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesinde terör faaliyetlerinin sonlandırılması ve huzur, barış ve güvenliğin sağlanması bağlamında yükümlülükler üstlenmiştir." Gayet açık. Bu yıl Meclise sunulan, bugünün konusu olan tezkerede ise aynı kapsamda şu ifadelere yer verilmiş: "Suriye'de, sınırimıza mücavir alanlarda, PKK/PYD-YPG ve DEASH başta olmak üzere mevcudiyetini sürdüren terör örgütleri ülkemize yönelik eylemlerini sürdürmektedir. PKK/PYD-YPG, Fırat'ın doğusunda bölücü gündemine hız vermiştir. Harekât alanlarımızda tesis edilen sükûnet ve istikrarı korumak amacıyla meşru ulusal güvenlik çıkarlarımız doğrultusunda önlemler alınmaktadır. İdlib'de, Astana süreci çerçevesinde istikrar ve güvenliğin tesisine yönelik faaliyetlerimizi hedef alan risk ve tehditler devam etmektedir." Şimdi, "farklılık" dedim ya, bu farklılıklar ne anlama geliyor, onu bir açıklamak isterim.

Bir kere bu yıl Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan metinde geçen yıl bahsedilen "güvenli bölgenin tesisi" ifadesinden vazgeçilmiş. Deniyor ki: "PKK/PYD-YPG, Fırat'ın doğusunda bölücü gündemine hız vermiştir." Amerika Birleşik Devletleri'nin Suriye Özel Temsilcisi James Jeffrey'in Suriye'de terör örgütü YPG/PKK elebaşlarıyla Kürt Ulusal Konseyi temsilcileriyle yaptığı görüşmelerde Türkiye'nin bölgeye yeni bir operasyon düzenlemeyeceği iddiasına ben herhangi bir şekilde resmî bir yanıt verildiğini duymadım.

Bu yılki tezkerede, Astana'nın garantör ülkelerinden biri olarak bulunma nedenimizi anlattığımız tezkere metninde "huzur" ve "barış" kelimelerine yer verilmekten de kaçınılmış. Suriye'de huzurun ve barışın garantörü değilsek neyin garantörüyüz?

Ayrıca, bu yılki tezkerede "İdlib gerginliği azaltma bölgesi" ifadesi de yok. O hâlde İdlib'de ne işimiz var? Şurası açıktır sayın milletvekilleri: Astana süreci çökmüştür. İktidar her fırsatta toprak bütünlüğünü savunduğunu iddia ettiği Suriye'de huzurun ve barışın tesis edilmesi konusunda samimiyetini yitirmiştir. Suriye'nin toprak bütünlüğünün ortadan kaldırılmasında da en etkin rol oynayan aktör hâline gelmiştir.

Yine bu yılki tezkerede şöyle deniyor: "Harekât alanlarımızda tesis edilen sükûnet ve istikrarı korumak amacıyla meşru ulusal güvenlik çıkarlarımız doğrultusunda önlemler alınmaktadır." Oysa Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyinin oluşturduğu Bağımsız Uluslararası Suriye Arap Cumhuriyeti'ni Tahkikat Komisyonu diye bir kuruluş var. Bu kuruluş, Suriye genelinde 11 Ocak-1 Temmuz 2020 tarihleri arasında yapılan incelemeleri ortaya koyan bir rapor yayınladı. O raporda da şöyle deniyor: Türkiye'ye insan kaçırma, işkence, sivillerin mülklerine yönelik yağma gibi savaş suçları işlemiş olabileceği görülen Suriyeli muhalifleri kontrol altına alma çağrısında bulunuluyor raporda.

Sayın milletvekilleri, bu çağrı aslında ihmal edilmeyecek kadar önemli. Neden önemli? Çünkü ülkemizin itibarını yakından ilgilendiren bu konuda, iktidarın samimi davranması gerekiyor. Bu rapora cevap verildi mi, bu iddialar reddedildi mi? Hayır. Önceki tezkerelerde olduğu gibi "Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan gelişmeler ve süregelen çatışma ortamının millî güvenliğimiz açısından taşıdığı risk ve tehditler artarak devam etmektedir." deniyor. Bunun anlamı da şudur: "Komşularla sıfır sorun" diye başlayıp tüm komşularla sorun yaşamaya devam ediyoruz. Zira Irak'la dahi gerilim yaşamayı başarmış durumdayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tezkere özelinde geçen yıldan bugüne Suriye'de gelişmelere bakılacak olursa iktidarın tezkere performansı da net bir şekilde ortaya çıkıyor. Geçen yılki tezkere döneminin maalesef ülkemiz ve özellikle askerlerimiz için çok zor geçtiğini itiraf etmemiz gerekiyor. Astana sürecindeki çatışmasızlık bölgesi ilan edilen İdlib'de Türk Silahlı Kuvvetleri 12 gözlem misyonu kurmuştu. 17 Eylül 2018 tarihinde Rusya'yla Soçi'de imzalanan muhtırayla Türkiye bir misyon, bir görev üstlenmişti. Neydi bu görev? İlimli ve radikal muhalifleri ayırmak, yaklaşık 20 kilometre derinliğinde bir tampon bölge kurmak, silahlı muhaliflerin ağır silahlarını toplamak, M4,M5 kara yollarının açılmasını sağlamak ve bu konularda üzerine düşenleri yapacağını garanti etmek. Bunlar kayıt altına alınmıştı ancak aradan geçen süre zarfında İdlib'deki durum eskisinden daha da ağırlaştı. Bu tabloyu ağırlaştırın unsurlardan biri de Türk Silahlı Kuvvetlerinin İdlib'de bulunan gözlem noktalarının rejim güçleri tarafından çevrelenmiş olmasıdır.

Bakın, İdlib'de 2020 yılında yaşanan ve hepimizi derin üzüntüye boğan, canımızdan can alan önemli gelişmeleri şöyle bir hatırlayalım. Türkiye'nin İdlib'e askerî tahkimatı devam ederken Suriye ordusunun 3 Şubat 2020 tarihinde Serakib şehri yakınlarındaki saldırısı sonucunda 7'si asker 8 vatandaşımız şehit oldu, 13 askerimiz yaralandı. 10 Şubat 2020 tarihinde Taftanaz beldesinde yapılan saldırıda 5 askerimiz şehit oldu, 5 askerimiz yaralandı. 27 Şubatta İdlib'de 33 askerimiz şehit oldu. 27 Mayıs'ta İdlib'de Türk Silahlı Kuvvetleri konvoyunun geçişi sırasında gerçekleşen patlamada 1 askerimiz şehit oldu. İdlib'de 5 Haziranda zırhlı ambulans aracına yapılan saldırı neticesinde 1 askerimiz daha şehit oldu. 6 Eylül 2020, Suriye'nin İdlib bölgesinde teröristlerin silahlı saldırısı sonucu yaralanan 1 asker şehit oldu. Bakın, 16 Eylül 2020 tarihinde Millî Savunma Bakanlığı bir açıklama yaptı ve o açıklamada dendi ki: "İdlib gerginliği azaltma bölgesindeki 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 numaralı gözlem noktalarımıza Esad rejimi tarafından yönlendirilen sivil görünümü bazı gruplar yaklaşmış, 7 numaralı gözlem noktamıza saldırıda bulunmuş, alınan tedbirler sonrasında dağılmışlardır." dendi. Bu söz konusu saldırı, ne zaman oldu, biliyor musunuz? Bu söz konusu saldırı bir Rus askerî heyetinin Ankara'da Millî Savunma Bakanlığında İdlib'deki gelişmelerle ilgili olarak Türk karşıtlarıyla son durumu değerlendirmekte oldukları bir sırada oldu. Millî Savunma Bakanlığının açıklamasında bahsi geçen gözlem noktalarının da Suriye ordusunun kontrolündeki bölgede bulunduğunu tekrar hatırlatmak isterim. Yani İdlib'de 50 şehit ve geldiğimiz nokta, Türkiye'nin hâlâ oradaki mevcut askerleri Suriye ordusu tarafından kuşatılmış durumda.

Değerli milletvekilleri, kamuoyu Doğu Akdeniz'deki gelişmelere odaklanırken İdlib'den gelen haberler İdlib'in patlamaya hazır bir bomba olduğu gerçeğinin de zihinde tutulması gerektiğini bize işte bu tablo nedeniyle bir kere daha hatırlatıyor ve biz onun için "İdlib'de ne işimiz var?" diyoruz. Normal koşullarda Türkiye, 5 Mart mutabakatı uyarınca belirlenen ateşkes hattı olan M4 ve M5 otoyollarının güneyinde kalan bölgede kontrolün Suriye yönetiminde olduğu gerçeğinden hareket ederek buradaki gözlem noktalarında bulunan Mehmetçik'i güvenliğini düşünerek şekilde geri çekmeliydi. Bunun yapılmamış olması, Mehmetçik'in can güvenliğini giderek daha fazla tehlikeye atmaktadır.

Değerli milletvekilleri, diğer terör unsurları açısından da riskler devam ediyor. Bakınız, Uluslararası Kriz Grubu, 29 Haziran tarihinde IŞİD'e katılıp sonra Türkiye'ye geri dönenler üzerinde kapsamlı bir rapor yayınladı. Türkiye, IŞİD'in en fazla üye devşirdiği ülkelerden biri konumundaymış. Yaklaşık 9 bin kişinin IŞİD'e katılmak üzere Türkiye'den ayrıldığı belirtiliyor raporda. IŞİD'in Suriye ve Irak'taki etkinliği azalsa da ülkemize dönen binlerce IŞİD militanı bir tehdit oluşturmaya devam ediyor. 2014-2017 yılları arasında gerçekleşen 16 saldırıda 300'e yakın vatandaşımızı IŞİD saldırılarına kurban verdik. Şimdi, bu kişilerin cezalandırılmaları veya güvenliğimize tehdit oluşturmayacak şekilde rehabilite edilmeleri iktidarın sorumluluğunda değildir de kimin sorumluluğundadır?

Rapordaki tespitlerden biri şöyle: "Yetkililerin rehabilitasyon veya deradikalizasyon olarak tanımladığı alanda geliştirilen mevcut politikaların hedefleri genelde muğlak ve bakanlıklar arası çabalar koordine edilmiyor."

Bakın, daha raporda neler deniyor: "Sosyal hizmet görevlileri, polis, imam, gardiyan ve yerel yetkililere, geri dönenler ve aileleriyle ilgili neler yapılması gerektiğine dair uzmanlık eğitimleri verilmiyor." Raporda deniyor ki "Bu konularda yönlendirici olabilecek mercilere net görevler atfedilmemiş durumda." Raporda deniyor ki "Bu konularda sivil toplum aktörlerine genelde rol biçilmiyor ve yetkililer dış paydaşlarla iş birliği yapma konusunda gönülsüz." ve raporda deniyor ki "Türkiye'ye geri dönen kişilerden bazılarının IŞİD'e yakın çevrelerle bağlantıları sürüyor. İdlib'deki gelişmeler yakın gelecekte ülkemizde IŞİD başta olmak üzere Selefi cihatçı akımların tehditlerini arttırabilir." Bu nedenle Uluslararası Kriz Grubunun raporunu Meclisimizin huzurunda dile getirmek istedim. Yetkililerin de rapordaki tespitleri dikkatle okuyacaklarını ve IŞİD'le mücadele stratejilerini daha kapsamlı hâle getirmek için de adım atacaklarını umuyorum. Zira, 2017'de -biraz evvel de adı geçti- bir terörist IŞİD'in Adana emiriyken birkaç kez gözaltına alındı ama her seferinde serbest bırakıldı. Aradan üç yıl geçti, 2020'de bu defa Türkiye emiri olarak yakalandı yani adam terfi etmiş. Bir de madalya taksaydınız bari.

Değerli milletvekilleri, bakın, yeni yasama yılına başlarken dış politikamızdaki sorunlar bunlarla da bitmiyor. İktidar dış politika konularında Meclisimizi görmezden gelse de Meclisimiz nezdinde temsil ettiğimiz yurttaşlarımıza ve ülkemize karşı sorumluluğumuz gereği bu sorunlar manzumesini açıklamak bizim görevimizdir.

Suriye'de pusulasını kaybeden iktidar, Orta Doğu'nun önde gelen ülkeleri başta olmak üzere Körfez ülkeleriyle de ülkemizi karşı karşıya getirdi. Tek adam dış politikası, ülkemizin içinde bulunduğu sorunlara ve yalnızlığa yenisini eklemeye, yenilerini eklemeye devam ediyor. Zaten zor durumda olan ülke ekonomimizde, Suudi Arabistan yönetiminin bir süredir uyguladığı üstü örtülü ambargoyu Türkiye menşeli malları ülkeye almayacağını açıklayarak resmî hâle getirdiğini daha birkaç gün evvel duyduk yani bir açık daha oluştu. Suudi Arabistan, bizim en fazla ihracat yaptığımız ülkelere bir tanesi; 15'inci sırada yer alıyor. Türkiye'nin 3,5 milyar dolara yakın ihracatı var Suudi Arabistan'a, 3 milyar dolar da Suudi Arabistan'dan ithalatı var yani nereden bakarsanız 6,5 milyar dolarlık bir ticaret hacmi. Kötü giden ilişkilere rağmen en azından ticaret alanında ilişkileri iyi tutabildik ama Suudi Arabistan'ın bu ambargosu nedeniyle, başta Hatay'daki üreticimiz olmak üzere, üretim sektöründe, tarım sektöründe, nakliye sektöründe birçok vatandaşımız mağdur oluyor. Bu mağdur olan vatandaşların tazminatlarını ve onların mağduriyetlerinin karşılığını ne zaman, ne şekilde, nasıl karşılayacaksınız?

Bakın, iktidarın dış politika hamleleri ekonomimizi de hedef alıyor. Maalesef, hatalı dış politikanın faturası her seferinde yurttaşlarımıza kesiliyor. Suudi Arabistan'dan bahsettik ya, iktidarın kavgalı olduğu diğer ülkelere de şöyle bir bakalım: Örneğin, Birleşik Arap Emirlikleri'nin 2019 yılında Türkiye'nin ihracatındaki sırası 19. Mısır'ın Türkiye'nin ihracatındaki sırası 13, İsrail'in Türkiye'nin ihracatındaki sırası 9. Yani bizim ihracat potansiyelimizin sürekli olarak arttığı ülkelere sürekli kavga ediyoruz. Ülke ekonomimiz ve ülkemizin bölge gücü adına bu ülkelerle kavgalı olmak ne kadar doğru, ne kadar isabetli?

Değerli milletvekilleri, iktidarın iç politika mülahazalarıyla yürüttüğü politikaların başında gelen konulardan biri de Libya. Suriye'de Emevi Camisi'nde namaz kılmak hedefiyle çıkıp İdlip darboğazında sıkıştık, Libya'da Sirte, Cufra hayalleriyle yola çıkıp Trablus'ta sıkıştık. Özellikle Libya'da son dönemde yaşanan siyasi gelişmeler ve Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti Başkanı Serrac'ın istifa edeceğini açıklaması Ankara'yı ciddi bir şekilde telaşlandırdı. Libya'da tarafsızlık yerine yanlı ve ideolojik bir yaklaşım sergileyen iktidar, Libya'da barıştan yana olan sözde samimiyetini ateşkes sürecinde izlemiş olduğu "Bekle gör." politikasıyla gösterdi. Ateşkes ilan edildi, dört gün Ankara'dan tık çıkmadı. İktidar Libya'da yaşanan bu gelişmelere karşı -bir de üstelik kamuoyunu manipüle edecek bir şekilde- bazı "tweet"lerle aldatmacalar yapıyor. Hani, biraz evvel de sözü edildi "Kimden yanasınız?" diye. Biz, Libya'nın bütünlüğünden ve birleşik Libya'dan yanayız. Biz haktan, uluslararası hukuktan yanayız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Türkiye de öyle.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Neden öyle olduğunuzu da şu şekilde anlatayım: Birleşmiş Milletlerin Türkiye ile Libya arasında 27 Kasım 2019'da imzalanan ve iki ülkenin Akdeniz'deki deniz yetki alanlarını belirleyen anlaşmasını kayıtlara geçirdiği evrak kaydı belgesi, Birleşmiş Milletlerin anlaşmayı tescil ettiği şekilde duyuruluyor. Bakın, onun için uluslararası hukuktan yanayız, onun için aldatmacalara karşıyız. Libya'da yaşanacak olan değişimle mutabakat yürürlükten kalkarsa böyle bir durumda vatandaşlarımıza bu durumu nasıl anlatacaksınız? Biz bu milletin daha fazla "Kandırıldık." şeklinde bir açıklama duymasını istemiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) İktidarın ikircikli politikalarına muhalefet partileri olarak bizler alışkınız ama biz alışkın olsak da vatandaşlarımızın ne böyle bir diplomasiyi ne de böyle bir kamu diplomasisini hak ettiğini düşünüyoruz.

Bizim Libya konusunda Cumhuriyet Halk Partisi olarak isteğimiz, Trablus'taki hükûmet ve Tobruk'taki temsilciler meclisi arasındaki savaşın barışçıl yöntemlerle sona ermesidir ve Libya'nın bir an önce huzur ve istikrara kavuşmasıdır. Bu, hem Afrika Kıtası hem Doğu Akdeniz'in güvenliği için elzemdir. Ayrıca, küresel ölçekte terörizmle mücadele konusunda da Libya'daki gelişmeler belirleyicidir. Bu nedenle, ateşkesle başlayan süreci destekliyor, Libya'da bir an önce barışın tesis edilmesini arzu ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, iktidarın diplomatik yenilgilerinin ve başarısızlıklarının üzerini hamasi bir küresel itibar ve liderlik söylemiyle örtmeye çalışması, ülkemizin itibarını zedeleyerek bölgesinde söz sahibi bir ülke olmasına engel oluyor. İktidar dış politikanın her alanında ibreyi şaşırılmış durumdadır. Bu şaşkınlığı giderecek olan, cumhuriyetle özdeşleşmiş kurumsal dış politika anlayışıdır. İşte, ülkemizin muhtaç olduğu bu anlayış Cumhuriyet Halk Partisindeki asil kadrolarda mevcuttur. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Fikri Işık.

Buyurun Sayın Işık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FIKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir

politika izlenmesine yardımcı olmak üzere, hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için en son 8 Ekim 2019 tarihli ve 1231 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla, 30 Ekim 2020 tarihine kadar uzatılan izin süresinin bu tarihten itibaren bir yıl uzatılmasını Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 92'nci maddesi uyarınca talep eden Cumhurbaşkanlığı tezkeresinin görüşmeleri üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimin hemen başında, "iki devlet bir millet" düsturuyla ve çok güçlü kardeşlik bağlarıyla bağlı olduğumuz can Azerbaycan'ın topraklarını otuz yıldır işgal altında tutan ve son haftalarda fütursuzca Azerbaycan'a saldıran, masum sivilleri katleden, işgalci Ermenistan'ı en şiddetli şekilde kınıyor, bu haince saldırıları bir an önce durdurması ve işgal ettiği topraklardan behemehâl çekilmesi gerektiğini, bu yüce kürsüden bir kez daha ifade ediyoruz. Bu vesileyle, asker, sivil şehit olan tüm Azerbaycanlı kardeşlerimize Allah'tan rahmet, gazilere ve yaralılara da Rabbim'den acil şifalar diliyorum.

Evet, Karabağ, Azerbaycan'ın öz toprağıdır. Bugün, Azerbaycan kendi toprak bütünlüğünü sağlamak üzere büyük bir kararlılıkla ve güçlü silahlı kuvvetleriyle vatan muharebesini sürdürmektedir. Bu bölgedeki sorunların çözümü, işgalin sona ermesine bağlıdır. Tüm uluslararası toplum bu gerçeği görmeli ve mesele bu yönüyle ele alınmalıdır.

Azerbaycan'la uzun yıllardır devam eden askerî iş birliği faaliyetlerimiz, iki kardeş ülke arasındaki doğal bir ilişkidir. Bununla birlikte, Azerbaycan silahlı kuvvetleri, öz topraklarını kurtaracak azim, irade ve güce sahiptir. Türkiye ve Türkiye halkı, tüm imkânlarıyla, halkını ve meşru haklarını korumak, işgal edilen topraklarını işgalden kurtarmak üzere mücadelesini sürdüren Azerbaycan'ın ve Azerbaycan halkının yanındadır ve yanında olmaya devam edecektir. Bu vesileyle, Azerbaycan Cumhurbaşkanı Sayın İlham Aliyev'in kendi haklı mücadelesini yürüten Ermenistan halkına verdiği o barışçıl mesajı çok önemsedığımızı, bu mesajın âdeta hem Ermenistan yönetimine hem de tüm dünyaya bir insanlık dersi olarak kabul edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Evet, ne Türkiye'nin ne Azerbaycan'ın Ermenistan halkıyla hiçbir sorunu yoktur. Bölgemizde barışı, huzuru, kardeşliği hem Türkiye hem Azerbaycan candan istemektedir ama iç politikada sıkışan, bundan dolayı Azerbaycan'a saldıran Ermenistan yönetimini de bu tavrından dolayı yaptığına pişman etmek Azerbaycan'ın en doğal hakkıdır. Bundan dolayı Azerbaycanlı kardeşlerimizi bu konuda desteklediğimizi, her zaman yanlarında olduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk dış politikası üç temel sütun üzerine inşa edilmiştir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh" olarak ifade ettiği bölgesel ve küresel barış, insani değerlere bağlılık, millî güvenlik ve menfaatlerimizi esas alan ilkeli dış politika. AK PARTİ iktidarları, daha önceki tüm cumhuriyet hükümetlerinin yaptığı gibi bölgesel ve küresel barışa çok önem verdi ve imkânlar ölçüsünde de katkı sundu; sorunların çözümü için inisiyatif aldı, çaba sarf etti, gayret gösterdi. Ancak küresel istikrarın sağlanması ve barışın kalıcı olması için oluşturulan uluslararası kurumlar, maalesef kendilerinden beklenen misyonu yerine getirmediği gibi, istikrarsızlığın ve çatışma ortamının yayılmasını âdeta teşvik ettiler. Bugün dünyada var olan çatışma alanlarının neredeyse tamamında tarafların en az biri Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyesi, bunu görmek durumundayız. Daha açık söylemek gerekirse, bugün Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun veto hakkına sahip ülkeleri, küresel istikrar ve sürdürülebilir barışçıl bir dünya için âdeta engel ve tehdit hâline gelmişlerdir. Bölgemizde barışın anahtarı konumunda bulunan Filistin meselesinde, Irak ve Suriye'de pek çok çatışma alanında, ABD, istikrarın ve barışın yanında değil, çatışma ve istikrarsızlığın tam göbeğinde yer almaktadır. Yine Gürcistan, Ukrayna, Libya ve Suriye gibi pek çok çatışma bölgesinde Rusya tarafsız değil, bizzat taraftır. Bir başka Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyesi Fransa, hepimiz çok iyi biliyoruz ki Doğu Akdeniz meselesinde, Karabağ meselesinde, Afrika'daki pek çok meselede istikrar ve güveni sağlayan bir çaba yerine, âdeta taraflardan biri olup istikrarsızlığı ve güvensizliği körükler bir rol üstlenmektedir. Artık, barışı ve istikrarı sağlamakla yükümlü uluslararası kurumlar işlevlerini yitirmiş, fonksiyonel olmaktan çıkmışlardır. Dünyamızın yeni bir küresel barış düzenine ihtiyacı olduğu açıktır. Güçlünün haklı değil, haklının güçlü olduğu bir dünya düzenine ihtiyaç her geçen gün daha da artmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanımızın sürekli vurguladığı, burada popülizm olarak addedilen ancak her geçen gün dünyada daha fazla destek bulan, akis bulan "Dünya 5'ten büyüktür." ifadesi aslında biraz önce saydığım gerçeği bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır. Evet, bugünkü düzen çökmüştür. Dünyanın yeni bir düzene ihtiyacı var ve bu düzen hakkaniyet çerçevesinde oluşturulmalıdır. En son, sizler de çok iyi biliyorsunuz, Hindistan, Brezilya, Almanya ve Japonya, Birleşmiş Milletlerin bugünkü yapısının barışı ve istikrarı desteklemediğini ve bir reforma gidilmesi ihtiyacı olduğunu, bize göre yetersiz ama sevindirici şekilde açıklamışlardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; günümüz süper güçlerinin sebep veya müdahil olduğu bölgesel çatışmalardan, krizlerden, gerilimlerden en çok etkilenen ülkeler maalesef bölge ülkeleridir. Ülkemiz, kendi çıkarmadığı, sebep olmadığı onlarca problemle mücadele eden, etkileri minimize etmeye çalışan, millî güvenliğini ve menfaatlerini korumaya çalışan ülkelere başında gelmektedir. Bugün burada müzakeresini yaptığımız Cumhurbaşkanlığı tezkeresi de bölgede dış müdahaleyle oluşturulan veya yayılan istikrarsızlığa karşı Türkiye'nin güvenliği, hak ve menfaatleri, bölgesel istikrar için atılması gereken adımlara yöneliktir. Saddam Hüseyin'i önce Kuveyt'i işgal için cesaretlendirip daha sonra bunu Irak'a müdahale gerekçesi yapan Amerika Birleşik Devletleri maalesef o günden bugüne bölgeyi daha güvensiz ve daha istikrarsız hâle getirmiştir. Bugün Irak, etnik ve mezhep çatışmalarının girdabında her geçen gün yeni bir problemle ve krizle mücadele etmektedir. 2017 yılında Bağdat'ı Millî Savunma Bakanı olarak Sayın Başbakanımızla birlikte ziyaret ettiğimde öyle derin bir üzüntü duydum ki, o bizim dilimizde olan "Ana gibi yâr, Bağdat gibi diyar olmaz." denilen Bağdat âdeta harabe hâldeydi, güvenlik duvarlarıyla âdeta Bağdat'ın merkezi çerçelenmişti. Bizim medeniyetimizin bir dönem en önemli merkezlerinden biri olan Bağdat, maalesef, hâlâ bir taraftan güvenlik bir taraftan ekonomik bir taraftan da siyasi çalkantılarla boğuşmaya devam etmektedir.

Sayın milletvekilleri, şunu çok iyi biliyoruz ki bölgede ABD ve Türkiye'nin sorunlara yaklaşımında çok belirgin farklar vardır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının her geçen gün daha kullanılabilir, fizibil hâle gelmesiyle önemini kaybetmeye başlayan petrol ve buna bağlı olarak oluşturulmuş olan politikalar artık değişmeye başlamıştır. Bugün Amerika Birleşik Devletleri'nin bölgemizdeki iki temel önceliği İsrail'in güvenliği ve İran'ın izolasyonudur. ABD yönetimi yanına iktidar hırsına kapılmış muhteris bazı yöneticileri alarak bölgeyi tekrar dizayn etmeye çalışmaktadır. Sözde büyük barış planıyla İsrail'in Filistin topraklarını işgalini meşrulaştırma ve yeni işgallere kapı açma niyetini ifşa etmiştir. Şu unutulmamalıdır ki dünyanın kilidi Orta Doğu'dur, bu kilidin anahtarı da Filistin'dir. Filistin meselesi hakkaniyet çerçevesinde çözülmeyecek bölgede barıştan, istikrardan ve güvenlikten söz etmek de mümkün olmayacaktır. ABD'nin bu tavrı bölgedeki radikalizmi daha da güçlendirecek, İran'ın bölgedeki nüfuzunun daha da artmasından başka hiçbir işe yaramayacaktır. İran'ın izolasyonu bölgemiz için ayrı bir endişe ve gerilim kaynağıdır. Meşruiyet ve hakkaniyet dışı her girişim, muhatabını mağdur durumuna düşürür ve güçlendirir. Bu da sorunları sadece daha da artırır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin gününde 1.289 kilometrelik sınır hattımız boyunca yaşanan istikrarsız ortam, geçmiş yıllardan bu yana sürdürdüğü riskleri barındırmaya devam etmekte, tarihsel bağlarımızın olduğu komşu coğrafyamızda küresel güçlerin yönlendirdiği ve desteklediği yerel güç unsurları ve terör yapıları, bölge barışı ve istikrarına hizmet

etmeyen çatışma ortamını alevlendirmekte, millî güvenliğimize yönelik kurgu ve eylemlerini sürdürmektedir. Geçtiğimiz on yıl içerisinde küresel bir oyun alanına dönüşen Suriye’de, rejim güçlerinin, DEAŞ ve PKK/PYD’yle birlikte diğer terör örgütlerinin oluşturduğu şiddete, yıkıma ve insani drama Türkiye sessiz kalmamış, pek çok ülkenin görmezden gelmeye devam ettiği olumsuz şartlardaki mazlumlara yardım etmeyi bir görev bilmiş, el uzatmıştır. Hâlihazırda, yerlerinden ve yurtlarından ayrılmak zorunda bırakılan 3,6 milyon insanı, Suriyeliyi misafir etmekteyiz. Türkiye, diğer taraftan, vatandaşlarımızı direkt olarak hedef alan Suriye kaynaklı terörist gruplar ile ülkemizin güneyinde oluşturulma niyetinde olan şer yapılanmalarına karşı zaruri bir müdahalede bulunmuş, Türk Silahlı Kuvvetlerimiz Fırat Kalkanı Harekâtı’yla, Zeytin Dalı Harekâtı’yla, Barış Pınarı Harekâtı’yla, en son da Bahar Kalkanı Harekâtı’yla terörist unsurlara ve bölgede Türkiye’ye yönelik eylemlerde bulunan rejim unsurlarına gereken dersi vermiştir. Bu vesileyle, bu harekâtlarda ve vatan savunması için hayatını kaybeden tüm şehitlerimize Allah’tan bir kez daha rahmet diliyorum; yaralılarımıza, gazilerimize acil şifalar diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, burada bir konuyu özellikle vurgulamak gerekiyor. Bakınız, Suriye’deki demografik değişimle ilgili AK PARTİ’yi ve AK PARTİ iktidarını, Hükümetlerimizi suçlamak en haff tabirle insafsızlıktır. Türkiye’nin Suriye’de istediği demografik değişim değil, demokratik bir değişimdir. Türkiye, Suriye’de baştan beri halkın demokrasi taleplerine kulak tıkayan Esad’a “Bak, halkın taleplerine kulak ver, demokrasiye geçişle ilgili gerekli adımları at, biz de Türkiye Cumhuriyeti olarak sizin yanınızda olalım.” mesajını defaatle, yüz yüze, telefonla, her türlü araçla bildirmiştir.

Eğer, Esad 2011 yılında barışçıl gösterilere varıl bombasıyla müdahale etmek, ağır silahlar kullanarak kendi insanını katletmek yerine “Evet, ben sizi anlıyorum, belirli bir takvim içerisinde demokrasiye geçeceğiz.” ifadesini kullansaydı bugün Suriye bambaşka bir Suriye olurdu ve bölge de bambaşka bir bölge olurdu. Bundan dolayı Esad’ı suçlamak gerekirken dönüp dolaşıp iktidarımızı suçlamak hakkaniyetle bağdaşmaz. Türkiye, Suriye’nin istikrarı için, Suriye’nin demokratikleşmesi için elinden geleni bugüne kadar gerçekten yapmıştır, bundan sonra da yapmaya devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özellikle burada şunu vurgulamak istiyoruz: Suriye’de mevcut durum Türkiye’nin ortaya çıkardığı bir durum değildir. Bunun müsebbibi Esad rejiminin kendisidir. Türkiye bunu engellemek için her türlü gayreti gösterdiği hâlde Suriye’yi Suriye’de istikrarı bozmaya çalışın, Türkiye’nin Suriye’nin toprak bütünlüğünü sözde savunuyor gibi gözüküp de aslında Suriye’de işgalci konumuna gelebilecek ifadeler kullanmak gerçekten bu kürsünün mehabetine yakışmamıştır.

Türkiye, Suriye’nin toprak bütünlüğüne dün de saygılıydı, bugün de saygılı, yarın da saygılı olacaktır ama Suriye’nin toprak bütünlüğü demek, Esed rejiminin Suriye’nin her metrekaresinde zulmüne devam etmesi değildir. Esad rejiminin zulmü ile Suriye’nin toprak bütünlüğünü birbirine karıştırmak artık kabul edilebilir bir şey değil, daha fazla ileride ifadeler kullanmak istemiyorum.

Bir başka ifade de “Efendim, Suriye’de Kürtlerin, Arapların, şunların, bunların oluşturacağı bir demokratik yapıya Türkiye müsaade etmiyor.” Hayır, tam tersi, Türkiye bölgede yaşayan tüm insanların, hiçbir ayırım gözetmeksizin tüm insanların Suriye’de demokratik bir yapı içerisinde temsil edilmesi noktasında en çok gayret gösteren ülkelerin başında gelmektedir.

Değerli arkadaşlarım, haksızlık yapmayın. Kobani olayları olduğunda sınırları açan Türkiye’dir. Oradaki Kürt kardeşlerimize elini uzatan Türkiye’dir. “Efendim, şu gün niye gitmediniz, bugün niye gitmediniz?” Devletin kararları öyle, hadi bugün birisi yaptı, yarın ben oraya gideyim olmuyor, Meclisten yetki alacaksınız; birtakım süreçleri ne yapacaksınız, tamamlayacaksınız. Türkiye hiçbir Kürt kardeşinin burnunun kanamasına rıza göstermemiştir, bundan sonra da göstermeyecektir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Ama Kürt eşittir PYD, PKK dersiniz işte bu denklemleri biz kabul etmiyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bugüne kadar PKK, PYD’nin Kürtlerin en büyük düşmanı olduğunu bizzat bilen insanlardır. Yani PKK’yi, PYD’yi, YPG’yi demokrasi havarisini gibi gösterenler oradaki diğer Kürt unsurlarının ortadan kaldırılması, öldürülmesi, hayatlarına son verilmesi için PYD’nin, PKK’nın yaptığı bir sürü hain eylemi niye kınamıyor? Yani PKK, PYD öldürürse meşru ama birisi PKK, PYD’nin bu eylemlerine karşı çıkarsa bu meşru değil, böyle bir şeyi asla kabul etmiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Ya, bu mu tartışılan? Çarpıtmayın, çarpıtmayın, konuşulan konular bunlar değil.

FİKRİ IŞIK (Devamla) – Burada, değerli milletvekilleri, şunu da özellikle ifade etmek durumundayız. Biraz önce Sayın Erozan burada ifade etti. Evet, PKK’nın artık miadı doldu, herkes buna hazır. Savunma Bakanlığı döneminde hem Demokrat Savunma Bakanı Amerika Birleşik Devletlerinin hem de Cumhuriyetçi Savunma Bakanı bana da bizzat ifade ettiler: “PKK’ya karşı siz her türlü desteği hak ediyorsunuz, biz size PKK konusunda elimizden gelen tüm desteği vereceğiz.” Arkasından gelecek cümleyi çok iyi bildiğimiz için daha onlar sözünü bitirmeden şunu ifade ettik: “Sayın Bakan, bizim için PYD-YPG eşittir PKK’dır. Eğer PKK’nın tasfiyesi karşılığında PYD-YPG’yi meşrulaştırmak gibi bir niyetiniz varsa cümlelerinizi hiç tamamlamayın.” (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Çünkü biliyoruz ki PKK, YPG ve PYD...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Mutasyona uğramışlar.

FİKRİ IŞIK (Devamla) – Mutasyon bile değil sayın hocam, mutasyon bile değil! PYD-YPG, PKK’nın Suriye kolu; bu, CIA belgelerinde açık. Aslında bütün Batılı istihbarat örgütleri, PYD-YPG’nin PKK’nın Suriye kolu olduğunu kendi ülkelerine, devletlerine rapor etmişler ama onların Orta Doğu’daki politikaları gereği... Allah gani gani rahmet eylesin, merhum Necmettin Erbakan, altmış sene önce, elli sene önce şu kürsüde bunları defalarca anlattı. “Bakın, bölge uzun vadede şekillendirilecek, bölgede arzı mevutun gerçekleşmesi için pek çok adım atılacak.” diye bu kürsüde defalarca konuşmuştu. Biz, çocukluğumuzda dinledik, gençlik yıllarımızda dinledik. Şimdi, Amerika ve özellikle Amerika’nın etrafında kümelenen bazı ülkeler bu planı harekete geçirmek için orada PYD’yi, PKK’yi bir maşa olarak kullanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Işık, sözlerinizi tamamlayın.

FİKRİ IŞIK (Devamla) – Sayın Başkanım, tamamlıyorum.

Buna karşı bütün Kürt kardeşlerimizin dikkatli olması ve bu oyunun farkında olması bölgenin huzuru, barışı, esenliği ve selameti için olmazsa olmazdır.

Biz, aynı şekilde Irak’ın da toprak bütünlüğüne saygılıyız ama Irak’tan Türkiye’ye gelen tehditlere karşı sessiz kalmayacağımızı daha önce uygulamalarımızda gösterdik, bundan sonra da göstermeye devam edeceğiz.

İşte, bugün müzakeresini yaptığımız tezkere, bu noktalarda Türkiye’nin elini güçlendirecek, Türkiye’nin terörle mücadelesinde, bölgemizdeki oldubittilere karşı bölgemizi birtakım çevrelerin özellikle dizayn etmesi karşısında hükümetimizin elini güçlendirecek yetkiyi vermek içindir. Kahraman Silahlı Kuvvetlerimiz -bir dönem Savunma Bakanı olarak çalıştığım için gerçekten bahtıyarım- bu konuda üzerlerine düşenin en iyisini yapıyor ve inanıyorum ki yapmaya devam edecek. Bu bölgede Türkiye’ye rağmen kimsenin oyun kurması mümkün değildir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Türkiye’ye rağmen hiç kimse bölgeyi dizayn edemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİKRİ IŞIK (Devamla) – Sayın Başkanım son cümlem, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

FİKRİ IŞIK (Devamla) – Bunun için Türkiye hem masada hem de gerekirse sahada olmaya devam edecektir. Meclisimiz bu yetkiyi inanıyorum ki verecektir. Biz AK PARTİ Grubu olarak bu tezkereyi destekleyeceğimizi ifade ediyor, bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına söz talepleri tamamlanmıştır.

Şimdi, şahıslar adına ilk söz Sayın Lütfü Türkkan'ın.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Güzel silindi, sıkıntı yok Sayın Türkkan; rahat olun, buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Kocaeliliden zarar gelmez!

BAŞKAN – Evet, siz Kocaelili, buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetlerinin sınır ötesi faaliyetlerinin bir yıl uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi hakkında şahsım adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti devleti, karşı karşıya olduğu dış politika ve güvenlik krizleriyle âdetâ bir kuşatmanın, ateşten bir çemberin içine alınmak isteniyor. Son süreçte, Dışişleri Bakanlığıyla birlikte Türk Silahlı Kuvvetleri ve diğer güvenlik bürokrasisi de kriz olan bölgelerde hem çıkarlarımızı savunmak hem de huzuru temin etmek için mücadele veriyor. Bulduğumuz konum itibarıyla Irak ve Suriye, ülkemizi en yoğun şekilde etkileyen ve müdahil olmamızı gerektiren güvenlik krizleridir. Irak'ın Amerika tarafından işgali otuz yıla, Arap Baharı sonrası Suriye iç savaşı da on yıla yakın bir süredir Türkiye'nin gündemini yoğun bir şekilde meşgul ediyor. Her devlet millî güvenliğine yönelik tehdit oluşturan yapı ve faaliyetlere karşı uluslararası hukuk çerçevesinde meşru müdafaa hakkına sahip. Bu tehditler komşu coğrafyalarda gerçekleşiyorsa, olası menfur sonuçlardan etkilenme riski ve boyutu da dikkate alındığında, bu hususun daha da ciddiyet kazandığı kesindir. Tezkere metninde de belirtildiği gibi PKK/PYD-YPG ve DEAŞ başta olmak üzere pek çok terör örgütünün yarattığı çatışma ve istikrarsızlık ortamı Türkiye'ye pek çok açıdan zarar vermektedir. Her şeyden önce, sınırlarımızın hemen ötesinde bulunan onlarca terör örgütü ve yasa dışı silahlı grubun sınırlarımız içinde ve dışında ülkemizi hedef aldığı bir dönemden geçiyoruz. Türk Silahlı Kuvvetlerinin Pençe-Kaplan Operasyonları aynı kararlılıkla ve tavizsiz sürdürülmeli, PKK'nın sınır ötesindeki varlığı, olduğu her yerde ezilmelidir. Bugün, Suriye'de bunun en yakın örneği Fırat Nehri'nin doğusunu silah zoruyla işgal eden bölücü terör örgütü PKK'nın Suriye kanadı PYD-YPG terör örgütüdür. Bölgeye müdahale eden Amerika, Rusya, İran ve diğer Avrupa ülkeleri, Ankara'nın tüm uyarılarına rağmen bu terör örgütüne yönelik desteklerini arttırarak sürdürmeye devam ediyorlar.

PKK/YPG terör örgütünün uluslararası kuruluşlarca tespit edilmiş pek çok insanlık suçu bulunmaktadır. PKK'nın da hem sivillere hem de Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı Harekât bölgelerinde görev yapan personelimize yönelik terör eylemleri devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kırk yıla yakın süredir bölücü terör örgütü PKK'yla kahramanca mücadele etmiş, bu uğurda ağır bedeller ödemiştir Türk milleti. Yine, milletimiz, PKK terör örgütüyle ihanet açılımı sürecine giren dönemin AK PARTİ Hükümetine de tepkisini en ağır biçimde koymuştur. O dönemi burada yaşayan milletvekili arkadaşlarınızdan birisiyim ben. Bu sürecin sonunda şehirlerde rahatça yapılanan PKK terör örgütünü kendi şehir ve ilçelerimizden söküp atmak için 793 polis ve askerimizi şehit verdik. İktidarın uzun süren uykusunun bedelini kanımızla canımızla ödedik biz millet olarak fakat her ne olursa olsun, Türkiye'nin bir karış toprağını teröristlere teslim etmedik, emperyalizmin planını da yerle bir ettik. Emperyalizm Türkiye'de gerçekleştirmediği planı Suriye iç savaşını da fırsat bilerek bugün Fırat'ın doğusunda kalan bölgede gerçekleştirme projesini devreye sokma çabalarına hız veriyor. Türkiye, Suriye krizine müdahale eden ülkelere ve dünya kamuoyuna yönelik uyarılarını yapmış, gerekirse bölgeyi temizleyeceğini belirtmiştir. Son yaptığımız Barış Pınarı Harekâtı oldukça sınırlı bir bölgede Beyaz Saray blokajına takılmış, Türkiye'nin belki de en vahim diplomatik skandalı olan Trump'ın Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yönelik aşağılayıcı o mektubuna maalesef tüm dünya şahit olmuştur. Aynı Amerika, şimdi sınırlarımızın hemen diğer tarafında bize karşı kullanılmak üzere binlerce tır askerî yardım götürüyor; bölgedeki petrol sahalarına kendi taşeron firmalarını yerleştirerek projesini hızlandırmaya çalışıyor. Buradan sormak istiyorum: Hükümet, bu duruma ne kadar daha göz yumacaktır? Haysiyetimize, onurumuza, izzetimize yönelik bu aleni saldırılara Türk milletinin ne kadar daha dış sıkması beklenmektedir? Türkiye'nin yanı başında onlarca yıl tehdit oluşturacak terör devletçliğini asla kabul etmeyeceğimizi, bu hususta da ihanet açılımı yapanlara değil Türk milletinin vicdanına güvendiğimizi buradan haykırıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, Fırat'ın doğusunda PKK zulmü altında ezilen yerli halka destek vermelidir; yeni ilişkiler tesis etmeli, var olan ilişkiler güçlendirilmeli ve halkın hem PKK'ya karşı koymalarına hem de yaşadığı bölgelerden göç etmemelerine yardım etmelidir. Kayıtlı ve kayıtsız yaklaşık 5,4 milyon Suriyeli sığınmacının terk ettiği bölgelere yerleştirilen PKK terör örgütünün ve onu destekleyen emperyalizmin planını bozmak ancak bu şekilde mümkün olacaktır.

Sınırlarımızda bunlar olurken bir taraftan da pandemi sürecinde DEAŞ terör örgütünün faaliyetlerini arttırdığını görüyoruz. Bu kapsamda Irak ve Suriye sahasında görev yapan personellerimizin güvenliğine yönelik gerekli önlemler, tedbirler hızla alınmalıdır.

Türkiye hâlâ DEAŞ'ın hedefindedir ve bu kapsamda kolluk kuvvetleri pek çok gözaltı işlemi gerçekleştirmektedir. Burada dikkat çeken husus DEAŞ kapsamında gözaltına alınanların neredeyse tamamının sığınmacı olmasıdır. DEAŞ, AK Parti Hükümetinin tüm uyarılarımıza rağmen sürdürdüğü son derece yanlış açık kapı politikasını suistimal etmiştir. Kayıtsız sığınmacılar gerçeği -buradan da anlaşılacağı gibi- daha da ciddi bir tehlikedir.

Değerli milletvekilleri, İdlib'deki ateş gün geçtikçe büyümektedir. Türkiye destekli Suriye Millî Ordusu ile Rusya destekli Suriye rejim güçleri arasındaki çatışmalar geçtiğimiz ay sonunda şiddetini daha da arttırmıştır. İdlib tabiri caizse Suriye'de kaosun beşiği konumundadır ve bu kaos beraberinde büyük bir fırtınayı getirme riski taşımaktadır.

Türk Silahlı Kuvvetleri İdlib'e yönelik rejim saldırısı ve akabinde Türkiye'ye yönelecek göç dalgasını âdetâ bir duvar gibi karşılamaya çalışmaktadır. Bu kapsamda bilhassa gözlem noktalarında bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri personelimizin güvenliği öncelik olarak belirlenmeli, gerekli tedbirler de ona göre alınmalıdır. Fakat Rusya'yla yapılan mutabakat gereği İdlib'in güney bölgesinden muhalif unsurların tümden çekilmesi ve muhalifler ile terörist unsurların ayrıştırılması gerekmektedir. Bu, doğrusu çok zor bir taahhüttür. Üstelik bölgede büyük etkiye sahip HTŞ terör örgütü dışında Hureseddin gibi oldukça radikal unsurlar da mevcut, buna ek olarak Rusya artık tonunu değiştirmiş ve Suriye'nin tamamında Esad yönetiminin etkin olmasını istediğini de dillendirmeye başlamıştır. Yani İdlib'de Rus ve İran destekli Esad taarruzu, sahadaki şartlar hâlen geçerlidir ve buna karşı caydırıcı tek unsur Türk Silahlı Kuvvetleri gibi görünmektedir. Böylesi bir kıvılcımın alevlenmesi hâlinde İdlib hem personelimizin güvenliği hem de olası göç dalgası açısından oldukça büyük bir tahribat doğurabilir.

Bir hava saldırısı sonucu kaybettiğimiz 34 evladımızın acısı hâlâ içimizi sızlatıyor. Bugün dahi bu hain saldırının hesabının sorulup sorulmadığını bilmiyoruz. Birçok coğrafyada savaşan Türk ordusu, Türk milletinin göz bebeğidir. Türk ordusunun kabiliyet ve cesaretinden hiçbir Türk vatandaşının şüphesi yoktur. Ancak partili Cumhurbaşkanlığı sistemiyle Beştepe'den yönetilen güvenlik stratejileri doktrinden uzak, millî güç unsurlarını doğru analiz edemeyen ve İhvanı bir dış politika ekseninde oluşturulmaktadır. Sahadaki taktik başarılar her ne kadar yüksek olursa olsun stratejik hataları telafi edemez. Yani millî

güvenlik politikaları kapsamında oluşturulan politik hedefler komşu ülkelerin toprak bütünlüğüne saygı duyularak belirlenmelidir. Komşuların iç politikalarına hele ki İhvanı bir yaklaşımla müdahale edilmemesi gerektiği unutulmamalıdır. Türkiye'nin daha fazla sığınmacı yükü çekmesinin engellenmesi de olmazsa olmazlar arasında yer almalıdır. Tüm bu görüş, uyarı ve önlem, önemli şerhlerle birlikte Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik tehditlerin güney sınırlarımızdan artarak devam ettiği yönündeki tespitlere katılarak tezkerenin uzatılmasını destekliyoruz. Cenab-ı Allah güvenlik güçlerimizi muzaffer kılsın, ayaklarına taş değdirmesin.

Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsi adına son söz talebi Sayın Mehmet Kasım Gülpınar'ın.

Buyurun Sayın Gülpınar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin Milli Güvenliğine Yönelik Ayrılkçı Hareketler, Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terör Örgütlerinden Ülkemize Bundan Sonra da Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Türkiye'nin Güney Kara Sınırlarına Mücavir Bölgelerde Yaşanan ve Hiçbir Meşruiyeti Olmayan Tek Taraflı Bölücü Girişimler ve Bunlarla İlgili Olabilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye'nin Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telafisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerektiği Takdirde Sınır Ötesi Harekat ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi ve Aynı Amaçlara Matuf Olmak Üzere Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilebilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin 02/10/2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile Verilen ve Son Olarak 08/10/2019 Tarihli ve 1231 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30/10/2020 Tarihine Kadar Uzatılan İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 30/10/2020 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Uzatılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde şahsım adına görüşlerimi açıklamak üzere söz almış bulunmaktayım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere, Türkiye'nin güney kara sınırlarına komşu Irak ve Suriye'de yaşanan gelişmeler ve devam eden çatışma ortamının millî güvenliğimiz açısından taşıdığı risk ve tehditler devam etmektedir. Türkiye, komşumuz Irak'ın toprak bütünlüğünün, millî birliğinin ve istikrarının korunmasında büyük önem atfetmektedir. Diğer taraftan, Irak'ta PKK ve DAEŞ unsurlarının varlığını sürdürmesi, etnik temelli ayrılkçılığa yönelik girişimler, bölgesel barışa, istikrara ve ülkemizin güvenliğine doğrudan tehdit oluşturmaktadır. Bu çerçevede, Irak'ın kuzeyinden ülkemize yönelik terör saldırılarına son vermek, bölgedeki terör örgütü yapılanmasını altyapısını ortadan kaldırmak için Irak'ın kuzeyine yönelik olarak 27 Mayıs 2019 tarihinde Pençe Harekâtı başlatılmıştır. Neticede, bu operasyonlarla Irak'ın kuzeyinde kazanılan alan hâkimiyetiyle sınırın ötesinde sağlanan hudut emniyeti daha da ileriye taşınmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; güney sınırimıza komşu bir diğer ülke olan Suriye'ye gelirsek, hudut güvenliğimizi sağlamak, Suriye'nin kuzeyinde bir terör koridoru oluşturulmasını engellemek, DAEŞ ve YPG başta olmak üzere millî güvenliğimizi tehdit eden terörist unsurları etkisiz hâle getirmek, güvenli bölge tesis ederek bölgedeki istikrarı ve ülkemizdeki Suriyelilerin evlerine güvenli, gönüllü ve saygın bir şekilde dönüşlerini sağlamak amacıyla bu ülkenin kuzeyinde gerçekleştirildiğimiz Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Bahar Kalkanı ve Barış Pınarı Harekâtları hakkında da kısaca bilgi arz etmek istiyorum.

24 Ağustos 2016'da başlayan ve Türk Silahlı Kuvvetleri destekli Özgür Suriye Ordusu birliklerince icra edilen Fırat Kalkanı Harekâtı'nın askerî safhası 29 Mart 2017'de tamamlanmış, 2.015 kilometrekare genişliğinde alan terör unsurlarından arındırılmış, 2.647 DAEŞ mensubu etkisiz hâle getirilmiştir. Sağlanan huzur ve güven ortamının kalıcı hâle gelmesi amacıyla Türkiye-Rusya Federasyonu bağımsız koordineli devriye faaliyetleri icra edilmektedir. Diğer bakanlık, kamu kurum ve kuruluşlarıyla koordineli olarak icra edilen hayatın normalleştirilmesine yönelik faaliyetler kapsamında 5 hastane hizmete girmiş, 540 okulda yaklaşık 200 bin öğrenciye eğitim vermeye başlanmıştır.

Fırat Kalkanı Harekâtı'nın başarısı sonucunda sahada gerilemeye başlayan DAEŞ, ülkemizin de üyesi olduğu DAEŞ'le Mücadele Uluslararası Koalisyonunun bilahare icra ettiği harekâtlar neticesinde Mart 2019 sonu itibarıyla Suriye'deki saha hâkimiyetini tamamen yitirmiştir.

Zeytin Dalı Harekâtı, YPG terör örgütünün Afrin bölgesinden hudut karakollarımıza yönelik saldırı ve tacizlerini engellemek, bölge halkını örgütün zulmünden kurtararak istikrarı sağlamak amacıyla Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından 20 Ocak 2018'de başlatılmıştır. Fırat Kalkanı Harekâtı gibi Zeytin Dalı Harekâtı da uluslararası hukuk temelinde Birleşmiş Milletler Şartı'nın 51'inci maddesinden kaynaklanan meşru müdafaa hakkımız ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin terörizmle mücadeleye ilişkin kararları uyarınca ve Suriye'nin toprak bütünlüğüne saygı temelinde yürütülmüştür.

Zeytin Dalı Harekâtı kapsamında 18 Mart 2018 itibarıyla Afrin ilçe merkezinde kontrol sağlanmış, iki aydan kısa sürede yaklaşık 2 bin kilometrekarelik bir alan terör unsurlarından temizlenmiştir.

Harekâtın bir sonraki safhası, yerel halkın da katılımıyla güvenliğin ve istikrarın temeline odaklanmıştır. Bu çerçevede mayın temizliği, asayiş tesisi, yerel yönetim ve güvenlik kurumlarının oluşturulması, sağlık, eğitim ve adalet başta olmak üzere birçok sektörde icra edilen istikrarlaştırma projeleri gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetler kapsamında 1 hastane hizmete girmiş, 287 okulda 53 bin öğrenciye eğitim vermeye başlanmıştır.

Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Harekâtları sayesinde terörden arındırılan toplam 4 bin kilometrekarelik alana ülkemizden 366 binin üzerinde Suriyeli mülteci geri dönmüştür.

Fırat'ın doğusunda icra edilen Barış Pınarı Harekâtı ise 9 Ekim 2019'da başlamış, 12 Ekim'e kadar süren söz konusu harekâta 605 meskûn mahal ve 4.219 kilometrekare alan kontrol altına alınmıştır. Bölgede hayatın normalleşmesine yönelik faaliyetler başarıyla sürdürülmekte olup bu kapsamda 400 okul, 86 cami ve 7 kilise hizmete açılmış, hizmete giren devlet hastaneleri ve mobil sağlık birimleri vasıtasıyla 130 binden fazla Suriyeli muayene edilmiştir. Ayrıca, bölgede bulunan personelimiz ve halkın koronavirüs salgınından etkilenmemesi için gerekli tüm önlemler de alınmaktadır. Bölgede kullanma suyu problemi olmayıp içme suyuna yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bölgenin yüzde 55'ine elektrik verilmektedir. Ülkemizin tüm bu gayretleri sayesinde terör örgütü ve rejim baskısı sebebiyle topraklarını terk etmek zorunda kalan halk tekrar evlerine dönmeye başlamıştır.

Son olarak, Bahar Kalkanı Harekâtı ise Suriye rejiminin İdlib bölgesinde mevcut mutabakatların aksine 6 Mayıs 2019'da başlatmış olduğu saldırılar neticesinde çok sayıda masum sivilin hayatını kaybetmesi ve yaralanmasıyla yaklaşık 1,5 milyon kişinin göç etmeye başlaması üzerine insani krizin daha da kötüye gitmesinin önlenmesi, akan kanın durması, yerinden edilen bölge halkının tekrar evlerine dönmeleri amacıyla 27 Şubat 2020'de başlamıştır. Harekâtle 370 meskûn mahal ve 3.394 kilometrekarelik alan kontrol altına alınmıştır. Askerî ve diplomatik girişimler sonucunda 5 Mart 2020'de Türkiye ve Rusya Federasyonu arasında devlet başkanları seviyesinde Moskova'da gerçekleşen görüşme ve akabinde heyetler arası toplantı

neticesinde İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesindeki Durumun İstikrara Kavuşturulmasına İlişkin Muhtıraya Ek Protokol 13 Mart 2020'de güvenlik koridorununun işleyişine dair uygulama esasları imza altına alınmıştır. Bu kapsamda, şu ana kadar M4 Kara Yolu üzerinde 9 defa Türkiye-Rusya Federasyonu müşterek kara devriyesi icra edilmiştir. Neticede Suriye'deki mevcut duruma baktığımızda, sınırimıza mücavir alanlarda bütün terör örgütleri olmak üzere mevcudiyetini sürdüren terör örgütlerinin ülkemize yönelik eylemlerini sürdürdüğü görülmektedir. Buna mukabil, harekât alanlarımızda tesis edilen sükûnet ve istikrarı korumak amacıyla meşru ulusal güvenlik çıkarlarımızı doğrultusunda gerekli önlemler alınmaktadır. İdlib'de, Astana süreci çerçevesinde istikrar ve güvenliğin tesisine yönelik faaliyetlerimizi hedef alan risk ve tehditler de devam etmektedir.

Sözlerimin bu noktasında gerek Irak ve Suriye'de yürütülen operasyonlarda gerekse diğer bütün operasyonlarda can veren, hayatını kaybeden bütün şehitlerimizi rahmetle, minnetle ve şükranla anıyorum, hayatta olan gazilerimize Allah'tan sağlıklı uzun ömürler diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Irak ve Suriye'nin kuzeyindeki genel tabloya baktığınızda, gerek güvenlik güçlerimizce terör unsurlarına karşı yürütülmekte olan harekâtların başarıya ulaşması gerekse kontrol altına alınan ve terör örgütlerinden temizlenen bölgelerde bir taraftan yerel halkın normal hayatına dönmesi diğer taraftan ülkemizdeki sığınmacıların bu güvenli bölgelere dönüş sürecinin devamının sağlanması için şahsım adına ve AK PARTİ Grubu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinin sınır ötesine gönderilmesi imkânını sağlayacak olan tezkereye destek olacağımızı belirtiyor, yüce Meclisi ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Şimdi, tezkereleri oylarınıza sunacağım ama önce bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Beştaş.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, (3/1324) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresine niçin “hayır” dediklerini tutanaklara geçirdiklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bazı gerçeklerin tutanaklara geçmesi için söz aldım, bir sataşma olduğundan değil.

Bir tezkere oylanacak. Bu tezkerenin sonuçlarını, benzer tezkerelerin sonuçlarını geçmişte, on yıllardır yaşayan bir yerden ve asıl şu anda anlatılan Zeytin Dalı, Barış Pınarı ve diğer, diğer birçok, çok çok harekâttan bahsedilince; Suriye'de, Kuzey Doğu Suriye'de ne kadar güzel işler yapıldığı, halkın zordan, baskıdan, örgütlerden kurtarıldığı konuşmasını dinleyince gerçekten dehşete düştüm. Çünkü burası Türkiye Büyük Millet Meclisi. Bir de dünyada Türkiye'nin de üye olduğu Birleşmiş Milletler var, değil mi? Birleşmiş Milletlerin Suriye'de yaşanan hak ihlallerine dair, insanlığa karşı suçlara dair çok sayıda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, Tüzük'ün hangi maddesi hükmünce bu konuşma?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sizi ne ilgilendiriyor, pardon! Ben 60'a göre söz istedim. Böyle sözüme müdahale edemez, yok öyle bir şey!

BAŞKAN – Sayın Beştaş, siz devam edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok öyle bir şey!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, görüşmeler bitti, bütün gruplar da görüşlerini ifade etti.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu tezkereye “hayır” diyen bir grup adına son sözü kuruyoruz. Herkes “evet” diyor, sadece biz “hayır” diyoruz ve niye “hayır” dediğimizi bir kez daha tutanaklara geçiriyoruz.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, devam edin siz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, olay kesinlikle demin hatibin anlattığı gibi değildir. Türkiye'nin Suriye'deki modeli Afrin'dir. Afrin'de Kürt adına hiçbir şey kalmadı. Kürtlerin tabelaları söküldü, orada Türkçe eğitim veriliyor. Orada düşmanlık örgütlere karşı yapılmıyor, Kürt halkına karşı yapılıyor. Birleşmiş Milletler statüsüne göre yüz binlerce insanı yerinden, yurdundan etmek insanlığa karşı suçtur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, son cümlelerinizi alayım, kapatıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Kürt düşmanlığını Kerkük referandumunda da gördük, güney Kürdistan meselesinde ve orada “Kürt halkını ekmeğe muhtaç edeceğimiz diyenler...”

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum Başkan, lütfen...

BAŞKAN – Sizin düşünceleriniz kayıtlara geçti.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu vesileyle Hevrin Halef'i de Türkiye'nin desteklediği çetelerin öldürdüğünü de kayıtlara geçmek istiyorum. Bu getirilen tezkereye onay vermediğimizi ve bu konuşmaların yüzde yüz aksinin alanda cereyan ettiğini, sivillere karşı savaş suçu işlendiğini ve bunların Kürtler olduğunu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Gülpınar, buyurun, sataşmadan...

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar'ın, Siirt Milletvekili Meraş Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bakın, son derece formel bir konuşma yaptığımı inanıyorum. Yani, aslında sataşma olacak veya cevap verilecek hiçbir argümanın olmadığını düşündüğüm bir konuşma olarak, son konuşma olarak ben bunu burada şahsım adına sizlere aktardım.

BAŞKAN – Sataşmadan söz almadılar zaten, İç Tüzük 60'a göre söz aldılar.

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Devamla) – Ama Sayın Başkanım, bakın, beni...

BAŞKAN – Ama size sataştılar.

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Devamla) – Bir dakika, doğru bilgi vermemekle itham etti Sayın Başkan.

BAŞKAN – O yüzden oradasınız zaten Sayın Gülpınar.

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Devamla) – Tamam, yani benim verdiğim bilgiler aslında tamamen resmî, formel bir anlamda verilmiş bilgiler fakat her ne hikmetse biz burada ne söylesek HDP Grubu hep dehşete düşüyor. Ya, bir de söylemediklerimiz var, bakın, söyleyemediklerimiz var, onları söylesek acaba neye düşeceksiniz, gerçekten çok merak ediyorum ben. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, birbirimizi çok iyi tanıyoruz, benim hayatta hiçbir zaman yanlış bilgi vermek veya insanları aldatmak üzerine bir hayat felsefem olmadı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gerçekleri!

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Devamla) – Ha, gerçekleri konuşmama durumu olabilir. Evet, bazı şeyleri açıklıkla konuşamayabilirsiniz ama bu gerçek bilgi vermemek anlamına gelmez. Ben burada gerçekleri açıklıkla konuşmadım ama yanlış bilgi vermedim, lütfen bu ayrımı çok net bir şekilde yapalım ve bundan sonra da lütfen her konuşmamızda “Dehşete düştüm.” gibi tabirleri burada bizlere karşı kullanmayın. “Kürt, Kürt, Kürt” sürekli diyorsunuz. Ya, ben Kürt’üm, bir kere bunu söylemekle... (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Şimdi, burada beni bunu söylemek zorunda bıraktınız. Otuz üç senedir bu Meclisteyiz babam ve ben, ne babamın ağzından ne benim ağzımdan “Kürt’üm” diye bir kelime çıkmadı ama bugün bunu bana söyletme zorunda kaldınız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Onlar PYD’yi savunuyor.

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Devamla) – Ben bunu vurgulamak zorunda değilim. Bu çok doğal bir kimlik, çok doğal bir kimlik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Biraz önce bir milletvekilimiz din kardeşliğinden, kan kardeşliğinden bahsetti. Bakın, bizim için aslolan din kardeşliğidir. Biz Türklerle bir aradaysak biz din kardeşliği için bir aradayız ve öyle Kurtuluş Savaşı’ndan falan beri değil, biz 1071 Malazgirt’ten beri Türkler ve Kürtler din kardeşi olarak bu topraklarda küffara karşı beraber savaşmışız.

Böyle söylemek zorunda bıraktınız.

BAŞKAN – Sayın Gülpınar, teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, bir satışma yok, lütfen müsaade edin...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Satışmadan istemiyorum.

BAŞKAN – Ama her seferinde yani her söylenene bir cevap, benim de her söylenene bir cevabım var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama Sayın Başkan, çok tarihî bir şey konuşuluyor.

Sayın Başkan, lütfen...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bana vermeden ona veriyorsunuz.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Muş sizden önce söz istedi. Bırakın yani ona da ben karar vereyim ne zaman, kime vereceğime sözü.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Verin, verin.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, burada bir şeyi belirtmek isterim. Şimdi, her siyasi parti çıktı, kendisine düşen süre zarfında konuştu. Efendim, AK PARTİ’nin söyledikleri bizim hoşumuza gitmedi. Vallahi, sizin söyledikleriniz de bizim hoşumuza gitmiyor ama sizi dinlemek zorunda kalıyoruz burada. Dolayısıyla dinleyeceksiniz, dinlemek zorundasınız. “Efendim, o öyle söyledi, niye böyle söyledi?” Söyler, söyleyeceğiz de. Şimdi, dolayısıyla böyle bir şey olamaz. Söyledi, hatibimizin konuşmasına karşılık “Niye böyle söylüyor, dehşete düştük.” Vallahi, ister dehşete düşün ister başka bir şeye düşün, bunları dinleyeceksiniz.

Şimdi, şu konuya açıklık getirelim: Efendim, Türkiye’nin desteklediği çeteler orada insanlık suçlu işliyormuş. Çete mete desteklediğimiz yok. Bizim orada bir tek amacımız var, Suriye’nin toprak bütünlüğünü savunuyoruz, Suriye Suriyelilerindir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Suriyelilerin içerisinde uluslararası emperyalizmin taşeronluğuna soyunan PKK terör örgütüne methiyeler dizilmesine asla ve asla müsamahakâr olamayız, tahammül edemeyiz, bunun da böyle bilinmesini arzu ederiz. Zaten Türkiye Cumhuriyeti devletini çeteler iyi tanır. Nereden tanırılar bilir misiniz? Kafalarına çekiçle vurduğu için iyi tanırılar. Bir tek bir yapı daha var orada, o da PKK/PYD’nin oluşturduğu bölgedir; o da bu tadı tadacak, onlar da alacaklar karşılıklarını. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar müsaade eder misiniz...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kısa söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekilleri, aranızda da bu konuda bir anlaşma ve uyum yok, eğer böyle giderse zaten bu anlayışı suistimal eder hâle geliyoruz, ben bundan sonra nöbet tuttuğumda vermeyeceğim bu sözü. Bundan milletvekilleri de rahatsız.

Son kez Sayın Beştaş, buyurun.

29.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben konuşmamda dedim ki Birleşmiş Milletlere üye bir ülkenin vatandaşlarıyız. Birleşmiş Milletlerin raporlarını okudular mı acaba? O anlatılanın tam aksinin bu raporlarda geçtiği, ispatlandığı ve Türkiye’nin soruşturulacağı ilan edildi. Ben somut konuştum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, bunların hepsi konuşuldu ama ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ve Amerika Irak’ı işgal ettiğinde “Ben oraya demokrasi götürüyorum.” diyordu. Bu demokrasi götürüyorum iddialarının nasıl olduğunu bütün dünya biliyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Afrin’de insanlığa karşı suçlar işlendi, işlenmeye devam ediyor ve bu nedenle biz bunları kabul etmiyoruz.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Afrin’de 19 tane köy PYD tarafından yakıldı. O zaman neredeydiniz?

BAŞKAN – Sayın Taşkesenlioğlu...

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – O zaman niye ses çıkarmadınız?

BAŞKAN – Zehra Hanım...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sizi ciddiye almıyorum.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Biz de sizi ciddiye almıyoruz. Ne ayıp bir şey ya bir milletvekillini ciddiye

almamak.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öyle bağırırsa ciddiye almam.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, maskeyi normalde takmamızın sebebi hem etrafa şey yapmamak için ama özellikle bağırıırken hepimiz maskeyi çıkartıyoruz. Yani tam tersini yapmanız gerekiyor arkadaşlar.

Buyurun Sayın Türkkan.

30.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar'ın (3/1324) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, biraz evvel Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekili arkadaşın konuşmasında bir konuya parmak basmak istiyorum: “Türk” kelimesinden rahatsız olan bir grubun temsilcisi olarak dinledim. “Bizi bağlayan din kardeşliğimiz, Türk kardeşliği değildir.” diye bir ifade bulundu. Ben beyefendinin babasını tanırım. Uygur Lideri İsa Yusuf Efendi 1988 senesinde İstanbul'a geldiği zaman onu karşılayanlar arasında rahmetli babası ve Sayın Abdülkadir Aksu da vardı. Siz evrilmişsiniz, siz artık “Türk” demekten korkar hâle gelmişsiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Biraz evvel, Sayın Fikri Işık'ın her kelimesinde “Türkiye halkı” demekte ısrar etmesi gibi “Türk halkı” diyemedi. (AK PARTİ sıralarından “Yazıklar olsun!” sesleri, gürültüler) Bu milletin ismi Türk halkıdır, “Türkiye halkı” söylemi PKK söylemidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Arkadaşlar müsaade edin. Değerli milletvekilleri...(AK PARTİ sıralarından “Yazıklar olsun!” sesleri, gürültüler)

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Gülpınar buyurun. Kürsüden size söz vereceğim, sataşmadan.

VII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, gerçekten hayretler içindeyim. Yani, şu en basit...

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – Dehşete düştünüz değil mi?

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Devamla) – Dehşete düşmedim, dehşete düşmedim ama düşüreceksiniz, az kaldı.

En normal konuşmayı yaptığıma inanıyorum şurada bütün hatiplerin içinde, hiçbir şekilde sataşmaya mahal verilmeyecek ibareler kullandığıma inanıyorum ama olayı öyle bir yere getirdiniz ki gerçekten dehşete düştüm. İşte şimdi dehşete düşülür, düşülür, hakikaten düşülür. Ya, Lütfü Bey, bunu nereden çıkardınız Allah aşkına ya?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Siz kendiniz ifade ettiniz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Siz söylediniz.

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Devamla) – Türk demekten... Ne dedim ben? Ne dedim, anladınız mı benim ne dediğimi? Bakın hatip ne dedi? (Gürültüler) Bir dakika ya, bir dakika beyefendi, hatip ne dedi? Siz niye itiraz ediyorsunuz? Bakın, onlar söylüyor, siz niye itiraz ediyorsunuz?

Lütfü Bey...

LÜTFÜ TÜRKKAN(Kocaeli) – Dinliyorum.

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Devamla) - Sayın Grup Başkan Vekili, diyorsunuz ki “Kan kardeşliği mi, din kardeşliği mi?” Evet, kan kardeşliği. Kan kardeşliği ne demek? Bir anadan bir babadan olan kardeşlikten bahsediyorum ben.

LÜTFÜ TÜRKKAN(Kocaeli) – Kan kardeşliğinden bahsetmedim, Türk kardeşliğinden bahsettim.

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Devamla) – Ben diyorum ki din kardeşliği kan kardeşliğinin de ötesinde. Buradan nasıl vardınız o sonuca, Türk meselesine getirdiniz, ben gerçekten anlamakta... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakın, hepinizin burada aslında benim yanımda durmanızı gerekerken sizi gerçekten hayretle karşıladım. Yani, hepimiz Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşız ama ben, evet, Kürt kökenli olabilirim, Kürt olabilirim fakat biz bu ülkenin vatandaşız. Bakın, yerim burası benim, yerim burası, babamın yeri de burasıydı. Biz hiçbir zaman bu anlayıştan vazgeçmedik. Biz bu ülke için varız. Türk'üyle, Kürt'üyle, Arap'ıyla, Zaza'sıyla, Çerkez'yle biz bu ülke için birlikteyiz; birlikten kuvvet doğar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bizim başka bir şey düşünmemiz mümkün değil. Lütfen böyle bir düşünceye bir daha kapılmayın, beni de bu şekilde itham etmeye kalkmayın. Bu Mecliste belki de en son itham edeceğimiz insanlardan biri benim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ettim.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Tezkereler (Devam)

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin Milli Güvenliğine Yönelik Ayrılıkçı Hareketler, Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terör Örgütlerinden Ülkemize Bundan Sonra da Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitleli Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Türkiye'nin Güney Kara Sınırlarına Mücavir Bölgelerde Yaşanan ve Hiçbir Meşruiyeti Olmayan Tek Taraflı Bölücü Girişimler ve Bunlarla İlgili Olabilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye'nin Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telafisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şumul, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerektiği Takdirde Sınır Ötesi Harekat ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi ve Aynı Amaçlara Matuf Olmak Üzere Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilebilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkan Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile Verilen ve Son Olarak 08.10.2019 Tarihli ve 1231 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30.10.2020 Tarihine Kadar Uzatılan İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 30.10.2020 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Uzatılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1324) (Devam)

BAŞKAN – Tezkereleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir...

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.39

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.51

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Şeymus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum. İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 21 milletvekili tarafından, Samsun'un Çarşamba, Terme ve Salıpazarı ilçelerinde ve Giresun'un Dereli, Yağlıdere ve Doğankent ilçelerinde meydana gelen sel felaketlerinden kaynaklı hasarın tespiti, mağduriyetlerin giderilmesi ve selin felakete dönüşmesindeki ihmallerin ve oluşan hasarın sorumlularının tespit edilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Ekim 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

7/10/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/10/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan
Kocaeli
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 21 milletvekili tarafından Samsun'un Çarşamba, Terme ve Salıpazarı ilçelerinde ve Giresun'un Dereli, Yağlıdere ve Doğankent ilçelerinde meydana gelen sel felaketlerinden kaynaklı hasarın tespiti, mağduriyetlerin giderilmesi ve selin felakete dönüşmesindeki ihmallerin ve oluşan hasarın sorumlularının tespit edilmesi amacıyla 1/10/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 7/10/2020 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Bedri Yaşar.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Şehadetinin seneidevriyesinde Mustafa Pehlivanoğlu'nu rahmet ve minnetle anıyorum. Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Değerli milletvekilleri, Samsun'un Çarşamba, Terme ve Salıpazarı ilçelerinde 21 Ağustos 2020 tarihinde gece etkili olan şiddetli yağış sele dönüşerek su taşkınlarına, heyelanlara ve göçüklere neden olmuştur. Geçen yıl 2 vatandaşımızın hayatını kaybetmiş olduğu aynı ilçelerimizde bu yıl yaşanan sel felaketinde de çok şükür bir can kaybı olmamış fakat büyük miktarda hasarlar meydana gelmiştir. Aynı şekilde, Giresun'da 22 Ağustos 2020 tarihinde akşam saatlerinde meydana gelen sel felaketi başta Dereli, Yağlıdere, Doğankent olmak üzere Giresun'un bazı ilçelerinde tam bir yıkıma, can ve mal kayıplarına neden olmuştur. Şiddetli yağmur ve sel heyelanlara yol açmıştır, dereler taşmış, köprüler yıkılmış, yollar kapanmıştır. Aksu Deresi'nin taşmasıyla birlikte cadde ve sokaklar dere yatağına dönüşmüştür. Ev ve iş yerlerini su basmış, araçlar sele kapılmış, iş yerlerinde, evlerde su baskınları meydana gelmiştir. Ülke ve millet olarak hepimizi derinden üzen Giresun'daki bu sel felaketi sırasında, ne yazık ki 5 jandarma eri olmak üzere 11 vatandaşımızı kaybettik. Bölgede hâlen kaybolan vatandaşlarımızın aramaları devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, Karadeniz Bölgesi hepimizin bildiği gibi sel ve heyelan bölgesidir. Bu illerimizde hemen hemen her yıl benzer felaketleri yaşıyoruz yani ne zaman yağmur yağsa her zaman yüreğimiz ağzımıza geliyor "Acaba, yine Karadeniz'de ne oldu?" Her seferinde de sarı çizmeli devlet görevlileri gidiyor "Merak etmeyin, yaralar sarılacak, devlet bunların altında kalmaz, gereği neyse yapılır." Hâlbuki bakın, bu araştırma önergesini vermemizin sebebi şu: Ortada yağmur mağmur yokken gelin, bu konuyla ilgili bir araştırma yapalım. Dere yataklarında ne kadar binamız varsa bunların tespitlerini yapalım. Aynı şekilde, şehirlerin kuruluşu çok eski olduğu için özellikle şehir içlerindeki köprülerin gabarileri düşük. Ne oluyor? Herhangi bir feyzan olduğu zaman köprünün altına takılan ağaç ve odun parçaları veya gelen büyük taşlar köprüyü kapatmakta, köprünün üzerinden gelen sel de yön değiştirerek maalesef şehri, çarşığı, pazarı tanınmaz hâle getirmektedir. Yani bunu bugünden yapmak mümkün. Bu tespitleri bugünden yaptığımız takdirde, inanın, bunların maliyetleri tahminlerinizin çok altında olacaktır. Biz bu kürsüden diyoruz ki: Gelin, özellikle Karadeniz'de bu tespitlerimizi yapalım, bunlara göre de gereği neyse bunu da Parlamento olarak hep beraber yapalım.

Bununla ilgili size birkaç resim göstermek istiyorum. Belki o bölgeyi de hepimiz gezmişsinizdir, görmüşsünüzdür. Sayın Başkanım, çoğunluk az olduğu için sizden başlayarak göstermek istiyorum. Bakın, bu, Dereli'de yüksekliği 3 metre olan bir dükkân. Bakın, araçlardan da görüyorsunuz. Tümünüyle yanlış yapılaşmanın yani bir köprünün önüne gelen kayanın, ağacın suyun önünü kesmesiyle, suyun yön değiştirmesiyle cadde tümüyle suların altında kaldı. Bu işler saniyeler içerisinde oluyor yani geldiği anda hiçbir şekilde bununla ilgili mücadele etme şansınız olmuyor. Yine, aynı şekilde, bakın, selden yaklaşık yarım saat sonra Dereli'nin en bilinen caddelerinden birinin görüntüsü işte bu yani 3,5-4 metre feyzan tümüyle çarşığı doldurmuş durumda.

En acı tarafı ne biliyor musunuz? Bakın, bunu da görebiliyor musunuz bilmiyorum. Bu daha yeni yapıldı, Doğankent'teki yol. Bölgenin milletvekili sayın vekilimiz biliyordur. Bakın, bunun altında bir menfez var. Ne oldu biliyor musunuz? Bu menfezin altında kum ocaklar var. Kum ocaklarından alınan malzemelerle beraber ne oldu? Menfezin altı boşaldı. Menfezin altı boşalınca ne oldu? Bunun üzerinde, gördüğünüz gibi, yaklaşık 20 metreye yakın toprak var. Menfez kırılıncaya yol göçtü, o an oradan geçen jandarma timimiz, beş askerimiz ve aynı şekilde operatörümüz, değerli arkadaşlar, sele gitti, şehit oldu. Yani bunlar önlenemez, bunlar önüne geçilebilir işler. Bunların altından bu ülke kalkabilir. Yapacağımız tek bir şey var, bugünden bölgede bu tür gabarileri düşük olan köprüleri tespit edip bunları yükseltmek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Bakın, hepimiz de, Türkiye'nin farklı yerlerinde de vardır, özellikle Karadeniz'de Osmanlı döneminde yapılan köprülere baktığımız zaman sizler de görürsünüz ki böyle yüksek, hilal şeklinde. Herhangi bir selde melde yağış alttan gider, köprüye de çok fazla bir şey olmaz ama bizim köprülerimiz ve menfezlerimiz dikdörtgen kesitli köprüler ve menfezler, zaman zaman şehir içerisindeki asfaltlamalarla beraber yol yükselince otomatikman bu tıkanmalara sebep oluyor. Tabii, bu binaların da bir an önce tespit edilerek gereğinin yapılması lazım.

Dereli'de de tabii, bu felaket meydana geldikten sonra asıl ikinci mesele başlıyor, oradaki mağduriyetlerin giderilmesi, yeni binaların yapılması, kamulaştırmadır, borçların ertelenmesidir; vergi borçları, sigorta borçları, elektrik borçları... Bunun yanı sıra daha yeni yeni iş yerlerini açıp "Bismillah." deyip on gün sonra sel felaketine maruz kalıp mağdur olan vatandaşlarımızı orada gördük. Dolayısıyla, bu sel sonrasını yaşamak yerine selden önce bu tür tedbirleri almamız mümkün, mühendislik olarak bu

sorunları çözmemiz mümkün.

Ben diyorum ki: Gelin, bu toplumsal bir olay...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

...ama Karadeniz'de her ilkbaharda bunları yaşıyoruz. Komisyon kurulsun, bu tür tespitler yapılsın, bugünden itibaren yıkılması lazım gelen binalar neyse bunları yıkalım, gerekli tedbirleri alalım. Özellikle bu son dönemde felaket bölgesinde bazı memnuniyetsizlikler var, devlet bir şeyler yapmaya çalışıyor ama ümit ediyorum ki bu yaralar da bir an önce sarılırsa anlamlı olur diye düşünüyorum. Ben, ümit ediyorum ki bu önemli bir mesele, her seferinde karşılaşıyoruz, sel felaketlerinden sonra sarı çizmelerle oraya gitmek yerine bugünden tedbiri alıp bu işin üstesinden gelelim diyor, hepimizin desteklerini bekliyor, saygılar sunuyorum.

Başkanım, teşekkür ederim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Ali Kenanoğlu, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Samsun'un Çarşamba, Terme ve Salıpazarı ilçeleri ile Giresun'un Dereli, Yağlıdere, Doğan kent ilçelerinde 21 ve 22 Ağustosta meydana gelen ve çok büyük bir yıkıma dönüşen, 15 vatandaşımızın da yaşamını yitirdiği bu sel felaketi üzerine verilen önergieyle ilgili olarak partimiz adına söz almış bulunuyorum.

Sel felaketlerine "doğal afet" denilerek geçilemeyeceğini yaşadıklarımız bize her gün bir kez daha hatırlatıyor, bir kez daha ispatlıyor bunları. Biz biliyoruz ki doğa rahat bırakılsaydı, dengesi bozulmasaydı bu felaketler yaşanmayacaktı. Vadi planlaması yapılmadan, etki değerlendirmeleri yapılmadan inşa edilen HES'lerin sonucu bu felaketler oluşmaktadır. Derelerin kenarlarına kurulan taş ocakları bu felaketlere yol açmaktadır. Doğanın dengesinin bozulması sonucu yağış oranlarının değişimi bütün çevre bilimcilerince de ifade edilmektedir. Vadilerde kurulan HES'ler ve taş ocakları iklim değişikliğine de neden olmaktadır. Daha önceleri dört mevsimi dolu dolu yaşayan bir bölgeydi Karadeniz. Ben de Orta Karadenizli birisiyim. Şimdi Karadeniz'de sadece iki tane mevsim var, bir yaz mevsimi, bir de kış mevsimi var.

Doğu Karadeniz Bölgesi'yle ilgili yapılan bir araştırmaya göre, doksan yıl içerisindeki bilançoda 60 büyük sel felaketinin yaşandığı, bu felaketlerde hayatlarını kaybeden vatandaşlarımızın sayısının da 650'ye yakın olduğu... Ki buna son rakamlar dâhil değildir. En fazla sel felaketi Rize'de yaşanıyor, en fazla can kaybı da Trabzon'da meydana geliyor.

Bu araştırmada dikkat çeken başka bir boyut var arkadaşlar, bu da 1929'dan itibaren 2000'li yıllara kadar yapılan bir araştırma: Yetmiş yılda 20 büyük sel felaketi meydana geliyor, yirmi yılda ise 40 büyük sel felaketi. Yani son yirmi yılda 40 sel felaketi var ama daha önceki yetmiş yılda 20 felaket var. Dolayısıyla son yirmi yılda yaşanan süreçteki doğanın dengesini bozacak işlerin, çalışmaların, bu HES projelerinin, doğa talanının, bütün bunların bu felaketleri ne kadar kat kat artırdığını da başka bir ispatı olarak gözüktüyor.

Bölgede 38 adet HES bulunuyor ve 7 tanesinin de yapımına devam ediliyor. Bu anlamıyla bu sel felaketlerinin nelere mal olduğunu ve nelerden kaynaklı olduğunu iyi anlamak gerekiyor. Giresun'daki felaketin nedenlerine baktığımız zaman, HES ve baraj projeleri için ağaçların kesilerek bölgenin heyelana açık hâle getirilmesi, derenin akış rejiminin bozulması sel riskinin artırılması, yeşil alanlarda ve dere yataklarında imar affı yoluyla kaçak yapılaşmaya izin verilmesi, yerleşim yerlerinin afetlere karşı savunmasız bırakılması bunların arasında yer alıyor.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Peki, şimdi, yapılması gereken nedir? Yapılması gereken, toplum yararı ve sosyal devlet anlayışıyla, bilim insanlarının, meslek odalarının, akademik kuruluşların ve tüm ilgili kesimlerin koordinasyonu ve iş birliği sağlanarak bölgede oluşan tahribatlar tespit edilmeli, yurttaşların uğradığı zararlar tespit edilmeli. Çevre koruma ve plan kararlarını ivedilikle durdurulması, aslı sorumluluklarını yerine getirmeyerek bu felakete sebep olan sorumluların bağımsız yargıya ve topluma hesap vermeleri için gereken adımların atılması gerekiyor. Felaketin nedeni, dere yataklarının işgalidir, HES inşaatlarıdır, imar rantlarıdır.

Karadeniz'i rahat bırakın, Karadeniz'in doğasından, deresinden, yaylalarımızdan elinizi çekin, halklarımızın yaşam alanlarını tahrip ederek yaşanmaz kılmaktan vazgeçin. Dolayısıyla buradaki tahribatın araştırılması için de bu konuda gerekli desteğin verilmesi gerektiğini söylüyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Kemal Zeybek buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün İYİ PARTİ'nin Samsun ve Karadeniz'deki sel felaketleri hakkında vermiş olduğu grup önerisini görüşüyoruz.

Samsun ve Karadeniz'deki sel felaketleri kader değildir, kader olmaktan çıkarılmalıdır. Ne yazık ki 2012 yılında Samsun merkezdeki Mert ırmağı üzerindeki TOKİ evlerindeki sel baskınında 4'ü çocuk olmak üzere 9 insanın ölümü bir felaketin, önlem alınmayan bir doğa felaketinin kendisidir.

Diğer tarafta, özellikle son beş yıldır Samsun'un Terme, Çarşamba, Ayvacık, Salıpazarı ilçelerindeki sel felaketlerinde can kayıplarının yanında büyük ekonomik kayıplar da söz konusudur. Özellikle o bölgede yaz aylarında, ağustos ayında yani mevsim geçişlerindeki bu doğal afetler mutlaka mevcut ekonomik koşullarla durdurulmalıdır. Yıllardır söylüyoruz, her sel felaketinde bu bölgede, Terme'de, Çarşamba'da drenaj kanallarının yapılması, tensip bentlerinin yapılması, sel felaketlerine önlem alınması, bunların hepsi sel olduğu zaman konuşuluyor. Gidenlerin ardından olay yerine gelen Hükümet yetkililerinin "Geçmiş olsun, başınız sağ olsun." mesajları, bitti! Başka sel felaketlerinde de aynı şeyler. Bunlar kader değil.

Bakın, eskiden "Çarşamba'yı sel aldı." türküsü vardı, orada Hasan Uğurlu Barajı'nın, Suat Uğurlu Barajı'nın, Çakmak Barajı'nın yapılmasıyla Yeşilirmak'ta "Çarşamba'yı sel alır." sözü söylenmiyor artık. Demek ki önlem aldığımız zaman bunlar olabiliyor. Çarşamba, Terme, Ayvacık, Salıpazarı, Tekkeköy bölgelerinde tensip bentleri, drenaj kanalları alabildiğince iyileştirildiği zaman bu sel felaketleri kader olmaktan çıkarılacaktır.

Diğer taraftan, tabii, bu sene Giresun'da da büyük sel felaketi oldu. Burada da aynısı. Doğanın vermiş olduğu etki kader değildir. Siz dere yataklarını daraltırsanız, önlem almazsanız, rant sağlırsanız... Özellikle Doğan kent ve Tirebolu arasındaki yolun çökmesiyle 5 askerimizin, 1 operatörün şehit olması kader değildir. Bu, şu andaki mevcut siyasi yönetimin anlayışıyla yapılmıştır, izin verilmiştir, dere yatakları oyulmuştur, oraya köprü yerine menfezler yapılmıştır, dere yatakları daraltılmıştır ve bu, felaketin olmasını sağlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEMAL ZEYBEK (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakika daha.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Devamla) – Bir felaket daha var Samsun'da değerli hemşerilerim. KÖYTÜR diye bir şirket var. Bu şirketin kesimhanesinde 500 insan çalışmakta. 2 bin, 3 bin insanın çalıştığı -diğer etkenlerle beraber- 130 tane tavuk çiftliği mevcuttur. 8-10 bin insan bu çiftliklerden, bu tavukçuluktan gelir sağlamaktadır. Son anda KÖYTÜR'ün iflas kararının verilmesi, özellikle pandemi sürecinde böyle bir kararın verilmesi, Hükûmet yetkililerinin, Samsun'daki siyasi parti temsilcilerinin buna önem almaması, KÖYTÜR temsilcilerine destek verilmemesi anlaşılır bir durum değildir. Ben buradan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden Samsun halkına sesleniyorum: Mutlaka buna sahip çıkmak zorundayız, KÖYTÜR kurtarılmalıdır. Yeniden istihdam sağlayan, üreten duruma getirilmelidir diyorum, saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Cemal Öztürk.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubunun Samsun ve Giresun illerinde 21-22 Ağustos tarihlerinde meydana gelen sel felaketi üzerine Meclis Araştırması amacıyla verdiği önerge üzerine AK PARTİ Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu, sizleri saygıyla selamlarım.

22 Ağustos 2020 tarihinde aşırı yağışlardan dolayı Giresun ilimizin; Merkez, Çanakçı, Espiye, Doğankent, Dereli, Tirebolu, Güce, Görele ve Yağlıdere ilçelerinde büyük bir sel felaketi meydana gelmiştir. “Sel felaketi” diyoruz, “felaket” diyoruz çünkü hadiseyi ancak bu şekilde ifade edebiliyorum. Ben o akşam bu felaketin içinde bulunan bir kardeşinizim. İlk saatten itibaren olayı yaşadım. Bir yılda düşmesi gereken yağmurun birkaç saat içinde bir beldeye, bir bölgeye düştüğünü hayal edelim. Dereli, Doğankent, Güce ilçelerimiz bunu yaşadı. Sizler televizyon başında bunu seyrettiniz; biraz önce önerge sahibi arkadaşımız da fotoğraflarını gösterdi. Gerçekten ilk saatten itibaren, ilk dakikadan itibaren devletimizin bütün kurumlarını haberdar ettik; ben hemen Sayın Valiyi ve ardından da İçişleri Bakanımızı arayarak olayın vahametini kendilerine ifade ettim. Burada kendisine çok teşekkür etmek istiyorum çünkü İçişleri Bakanımız hemen olaya müdahil oldu; Bakan Yardımcısını, AFAD Başkanını önden gönderdi, ardından da gece yarısı Giresun'a gelerek bizzat tam on beş gün gece ve gündüz orada çalışmalarını yönetti.

Tabii, bu felakette çok sayıda iş yerinde, evde maddi hasar meydana geldi ama maalesef 5'i askerimiz olmak üzere 11 vatandaşımız hayatını kaybetti; 4 vatandaşımız da hâlen bulunamadı, aranıyor.

Değerli milletvekilleri, tabii, bu olayın vahameti, büyüklüğü karşısında can kaybının bu kadar olması teselli değildir elbette, bir kişi de olsa kayıp kayıptır ama olayın ilk anından itibaren devletimizin gücünü, kudretini yanımızda hissettik. Onun için, Giresun Milletvekili olarak Giresunlular adına, milletimiz adına başta Cumhurbaşkanımıza, Cumhurbaşkanı Yardımcımıza, İçişleri Bakanımıza, Tarım ve Orman Bakanımıza, Çevre ve Şehircilik Bakanımıza, Ulaştırma ve Altyapı Bakanımıza ve onların nezdinde, devletimizin bütün kurum ve kuruluşlarına, AFAD'a, Karayollarına, Devlet Su İşlerine, Orman teşkilatına, hülasa, bütün kurumlarımıza müteşekkirim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Devamla) – Devletin gücünü orada gördük, gece demeden, gündüz demeden bizimle beraber yaraları sarmak için, bu afetin etkilerini asgariye indirmek için var gücüyle devletimiz yanımızda yer aldı; devletin büyüklüğü budur.

Evet, tedbirler alınmalıydı ama neticede bu bir afet. Karadeniz Bölgemiz Türkiye'nin ve belki de dünyanın en fazla yağış alan bölgelerinden biri. Her yıl Rize'de, Trabzon'da, Giresun'da, Ordu'da, Samsun'da bu felaketlerle karşılaşyoruz, bu sene Giresun'u vurdu. Elbette alınacak tedbirler var “Bir musibet bin nasihatten hayırlıdır.” derler ama yaraları sarıyor; acılar paylaşıldıkça azalıyor, sevinçler paylaşıldıkça büyüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

CEMAL ÖZTÜRK (Devamla) – Biz tekrar, o felaket dolayısıyla yanımızda yer alan bütün kurum ve kuruluşlara, yetkililere teşekkür ediyoruz.

Araştırma önergesi Meclisin takdirindedir, ben tabii ki grup olarak araştırma önergesine “hayır” oyu vereceğimizi ifade ediyorum ve beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İYİ PARTİ grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Van Milletvekili Murat Sarısaç ve arkadaşları tarafından, Van'da 2 kişinin helikopterden atılması olayının araştırılması amacıyla 7/10/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Ekim 2020 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

7/10/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/10/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

7 Ekim 2020 tarihinde, Van Milletvekili Murat Sarısaç ve arkadaşları tarafından verilen 9086 sıra numaralı “Van'da 2 kişinin helikopterden atılması olayının araştırılması amacıyla” Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 7/10/2020 Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Murat Sarısaç, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MURAT SARISAÇ (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP iktidarına bakılırsa ülkede işkenceye sıfır tolerans politikası uygulanıyor. Demokrasi konusunda zaten mevcut demokrasiler aşılmış durumda, bir ileri demokrasiye geçilmiş. Öyle ileri ki insanların helikopterlerden atılarak öldürülmesi bile mümkün. Sadece seçim bölgem Van'da dört ay içinde 2 sivil, asker kurşunuyla katledildi, en az 5 kişi de yaralandı ama köhnemiş iktidarınız tek bir açıklama bile yapmadı. Çünkü bütün işkence vakaları ve katliamlar bu zalim iktidarın cezasızlık politikasının eseridir. Öyle ki Kürt düşmanlığı insanların helikopterlerden atılmasına kadar varmıştır. Tekrar ediyorum, AKP iktidarında tarlalarında çalışan yaşlı 2 Kürt işçisi helikopterden atıldı ama zulüm ve zorbalık öylesine sıradanlaştı ki ürpermek bir yana durup bir an bile düşünmeye gerek duyulmadı.

Sayın milletvekilleri, Van'da 11 Eylül 2020 tarihinde 55 yaşındaki Servet Turgut ve 50 yaşındaki Osman Şiban güvenlik güçleri tarafından kaçırılıp helikopterden atıldılar. Bu açıkça öldürmeye teşebbüstür. Köylüler de açıkça "Sizi tararız." şeklinde tehdit edilmişlerdir. Turgut ve Şiban'dan ancak iki gün sonra haber alınabildi. İkisinin de ağır yaralı hâlde Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesinin yoğun bakım ünitesinde oldukları anlaşıldı. Şimdi, vicdan yoksunu ve Kürt düşmanı AKP'ye sesleniyorum. Bu gördüğünüz fotoğrafa iyi bakın, bu fotoğraf Servet Turgut'un ve Servet Turgut helikopterden atıldı, yirmi gün sonra da vefat etti. Yine, şu Kürt'ün de gözlerine iyi bakın, bu da Osman Şiban. O da helikopterden atıldı ve şu an hafızası yerinde değil. Çünkü bu sizin eseriniz. Ama bin yıl geçse de Kürtler ve demokrasi güçleri bu yapılan zulmü unutmayacak ve hukuk karşısında bu zalimliklerin hesabını mutlaka ama mutlaka soracaktır, bundan kimsenin şüphesi olmasın.

Sayın milletvekilleri, dehşete düşüp bu vahşeti soruşturmak, faileri yargı önüne çıkarmak da mümkündür ama iktidar sessiz kalarak, inkâr ederek suç ortaklığını tercih etmiştir. Oysaki görgü tanıkları, daha ilk günden helikopterden atıldıklarını belirtirken hastanenin epikriz raporuyla bu teyit edilmiştir. Raporlar Osman Şiban'ın yüksekte düşme şikâyetiyle acil servise getirildiğini kaydederken Şiban'ın helikopterden düşme sonrası acil servise getirildiği bilgisine yer verilmiştir. İşkence sonucunda Osman Şiban hâlâ hafıza kaybı yaşıyor. Servet Turgut ise yirmi gün yoğun bakımda kaldıktan sonra hayatını kaybetmiştir. İşkencenin ve hastane raporunun kamuoyuna yansımalarından on gün sonra zorunlu olarak valilik bir açıklama yapmıştır çünkü raporun belgelediği işkenceyi örtbas etmesi gerekiyordu. Buna karşın Hükümetten tek bir açıklama yok. Eskiden hiç olmazsa Hükümet bir açıklama yapma gereği duyardı ama AKP iktidarında işkence o kadar sıradanlaştı ki konuyu gündemlerine alıp açıklama yapma gereği bile duymuyorlar. Üstüne üstlük soruşturma dosyası hakkında gizlilik ve yayın yasağı kararı veriliyor. Yetmiyor, işkenceyi belgeleyen Mezopotamya Ajansı ve Jin News muhabirleri gözaltına alınıyor, Servet Turgut'un taziyesi polisler tarafından basılıyor. Çünkü suçlusunuz, gerçeklerden korkuyorsunuz çünkü Kürt düşmanlığı öyle bir noktaya vardı ki Kürt'ün cenazesini gömme hakkına, yasını tutma hakkına, taziyesini kurma hakkına bile tahammül edemiyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, bugün 90'lı yılların beyaz Toros'ları yok ama AKP'nin güpegündüz insan kaçıran siyah Ford Ranger'ları var. Çünkü AKP iktidarının, 90'lı yılların Türkiye'sinden tek farkı sadece bir araba modeli kadardır. Bu saatten sonra siyaseten tenkenmiş AKP'nin tek derdi iktidarını uzatmaktır. Bunun için de insanları helikopterlerden atarak Kürt düşmanlığında seviye yükseltiyor. Kendi JİTEM'ini kurarak Arjantin'in cuntacılarını taklit etmektedir. (AK PARTİ sıralarından "Hadi oradan!" sesleri) Kürt'e yas tutmayı dahi yasaklayan bu karanlık zihniyet bilmeli ki bu topraklar insanlık onuruna saldırılan birçok işkenceyi gördü ama bu topraklar aynı zamanda tüm işkencelere, zulme karşı direnen başı dik bir halkın varlığını ve onur mücadelesini de gördü ve görmeye de devam edecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MURAT SARISAÇ (Devamla) – Sayın milletvekilleri, Hükümet duyarsızsa, saray sessizse işkenceyle mücadelede görev Meclise düşmektedir. Eğer tarihte bu utançla anılmak istemiyorsanız, cezasızlık rejiminden taraf değilseniz işkenceyle mücadelede birlikte hareket edelim.

Bu vesileyle, buradan ehli vicdan herkese sesleniyorum: Gelin, bir komisyon kuralım. Herkesin bu komisyonda yer alıp bu vahim olayı bir an önce açığa çıkarması için ehli vicdan insanların bir arada mücadele etmesi gerektiğini düşünüyoruz. Komisyon, işkenceyle mücadeleyi... Buyursun Van'dan başlasın, biz de bütün desteklerimizi sunalım.

Vicdan sahibi herkesi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, 60'a göre bir söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Teröriste karşı vicdan olmaz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öyle mi?

MURAT SARISAÇ (Van) – İŞİD'den mi bahsediyorsun?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – PKK'dan bahsediyorum.

MURAT SARISAÇ (Van) – Bak bak, bahsettiğim bu. Sizin "terörist" diye nitelendirdiğiniz Kürtler. İşte biz bu yüzden diyoruz: Siz Kürt düşmanısınız!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – PKK düşmanınız.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Az önce Türkiye düşmanı HDP'nin temsilcisinin konuşmasında partimize atfen siyah Ranger'lar var 90'lara atıfla. Biz siyah Ranger falan tanımıyoruz arkadaş.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Görmüyorsunuz, biz görüyoruz zaten, mesele o.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Biz hukuk içerisinde devleti yöneten bir iktidarız. İşkenceye hiçbir zaman tahammül edemeyiz, tahammül gösteremeyiz. Bahsettiğiniz olayla alakalı da hem adli soruşturma hem idari soruşturma açılmıştır.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yetiyor mu? Helikopterden atılmasına cevabınız bu mu?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Vatandaşımıza kolluk faaliyetini yerine getiren güvenlik görevlisi eğer hukuk dışında muamele yapmışsa karşısında bizi bulur. Bunun böyle bilinmesini arzu ederim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bu konuyla alakalı da görüşlerimizi birazdan grubumuz adına milletvekilimiz açıklayacak. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Her şeye söz istiyor, biz de isteyelim artık. Biz de söz istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Eronat, size de söz veririm tabii. Size de verelim Sayın Eronat, memnuniyetle. Sizi mi kıracağım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Eronat, istediğiniz kadar konuşun, bizim bir itirazımız yok. Zaten siz konuşmayı değil satışmayı seçiyorsunuz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sana ne ya! Ben Başkanla konuşuyorum. Size ne, Allah Allah!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama siz bize atfen söylüyorsunuz. Ya, sizi zaten önemseyen yok ki!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Baş edemeyince böyle diyorsun.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

32.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Sayın Muş'un "Türkiye düşmanı HDP." lafını aynen iade ediyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Zorunuza mı gitti?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Türkiye düşmanı bir AKP var şu anda iktidarda. (HDP sıralarından alkışlar) 81 milyon yurttaşa şu anda düşmanlık yapıyor. Öyle “İşkence yapan bizi karşısında bulur.” falan lafını da gülümseyerek izledim çünkü işkence yapan, cinayet işleyen, hırsızlık yapan, yolsuzluk yapan herkesin arkasındadır AKP.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İşkencecileri koruduğunuz için...

Sayın Başkan, lütfen sözlerimi kesmeyin, çok önemli bir şey, bize direkt bir ithamda bulundu.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Sen kendine bak, kendine.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz işkencecileri koruduğunuz için işkenceciler pervasızlaşıyor. Bu ülkede bir ilde 60 yaşında 2 sivil helikopterden atıldı. Dünyanın neresinde olsaydı İçişleri Bakanı koltuğunda bir saat oturamazdı. Ve on gün sonra adli tıp raporu çıktıktan sonra, helikopterden atılınca değil, adli tıp raporu çıktıktan sonra Valilik açıklama yaptı. Bu suç tipi cinayettir. Cinayettir ve cinayetin arkasında duran bir iktidar var.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hâlâ tutuklama yok.

BAŞKAN – Parti görüşünüzü Sayın Sarısaç zaten söyledi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, hâlâ Servet Turgut meselesinde... Bu mesele bizim canımızı yakıyor. Oradan hep sataşan birisi diyor ki: “Teröriste karşı vicdan olmaz.” Ya, siz insanlıktan çıkmışsınız be!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Sen çıkmışsın!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben size, 60 yaşında diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Torunu var diyorum. “Terörist” diye ezberlerini tekrar ediyorlar. Şunu söylüyorum: Hukuk içinde devleti yöneten bir iktidar olsa o helikopterden atanlar ilk saat tutuklanır, hesabı sorulurdu, on gün sonra bunun açıklaması yapılmazdı.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, eğer...

BAŞKAN – Sayın Muş, müsaade ederseniz ben bir açıklama yapacağım.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, siz tabii ki açıklamanızı yapın da benim 60’a göre bir söz talebim var, onu ifade edeyim.

BAŞKAN – Vereceğim efendim, biraz bekleyin. Onu aldım.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARINI (Devam)

2.- Oturum Başkanı, TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in, Grup Başkan Vekilleri söz istediklerinde İç Tüzük’ün 60’ıncı maddesine göre söz verilmesi konusunda siyasi partilerin kendi aralarında bir mutabakat oluştuğuna, Başkanlığın uygulamasının da bu mutabakat doğrultusunda bir uygulama olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Efendim, siyasi partilerin kendi aralarında mutabakatla Grup Başkan Vekillerimiz parti grupları adına söz istediklerinde 60’a göre kendilerine söz verilmesi konusunda bir mutabakat oluştu. Başkanlığın uygulaması da bu mutabakat doğrultusunda yapılan bir uygulamadır. Ben de sürekli olarak Grup Başkan Vekillerine söz veriyor olmaktan mutlu değilim, onu da söyleyeyim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Niye mutlu değilsiniz?

BAŞKAN – Değilim çünkü bu iş artık çok fazla uzamaya başladı. Yani, mecranın dışına çıktı.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sizin demokrasiye olan tahammülünüz azaldı, problem orada.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşlerimiz çok açık ve nettir, ortadadır. Kimse -eğer burada suçluysa- üzerini örtecek değildir, biz üzerine gideceğimizi ifade ederiz. Adli tıp raporu çıkmıştır, savcılık soruşturma başlatmıştır, Bakanlık idari soruşturma başlatmıştır. Kim varsa yargının önüne çıkarılacak. Herkes rahat olsun.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Rahat olamıyoruz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bu hassasiyeti Parlamentoda bütün milletvekilleri gösterir, önce biz gösteririz. Hiçbir vatandaşımızın kılına zarar gelmesini istemeyiz, arzu etmeyiz. Varsa eksiklik, onu gideririz. Şunu da söyleyeyim, şunu da özellikle bir daha ifade etmek isterim: Eğer siz burada her gün kürsüden “Kürt düşmanı AK PARTİ” ifadesini kullanırsanız, “Türkiye düşmanı HDP” ifadesini her gün duyacaksınız bizden, her sefer tekrar edeceğiz. Siz Türkiye düşmanı bir partisiniz! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, kifayetimizakere...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum, bir cümle Sayın Başkan.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Bülent Tezcan. (CHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama bunu söylemem lazım. Yani siz son sözü vererek... “Düşmanlık” kavramını, asıl istedikleri kadar söylesinler...

BAŞKAN – Yani peki son sözü size vermiş olsam ya da Lütfü Bey istedi ona versem ya da Engin Bey, ne fark edecek? Yapmayın.

Sayın Tezcan, buyurun lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya lütfen Sayın Başkan, size saygımız sonsuz ama böyle bizi zor durumda bırakmayın. Lütfen, bizi zor durumda bırakmayın.

BAŞKAN – Sizi zor durumda bırakmıyorum. Bakın, gayet müsamahakâr bir biçimde bütün parti gruplarına yeteri kadar söz veriyorum. Rica ediyorum Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Asla size karşı bir tutum almak gibi bir derdimiz yok.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Kürtlerin düşmanı PKK’dır, HDP’dir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama çok özür dilerim, bu helikopter vakası bütün dünyaya şunu göstermiştir: İşkencede AKP iktidarı artık helikopterden insan atmaya kadar ilerlemiştir.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ya ne alakası var? Araştırılacak konu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kabul edin, araştıralım.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Savunan kimse yok bunu. Bunu kim savunabilir ya!

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Van Milletvekili Murat Sarısaç ve arkadaşları tarafından, Van'da 2 kişinin helikopterden atılması olayının araştırılması amacıyla 7/10/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Ekim 2020 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Sayın Tezcan, buyurun.

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Van'da helikopterden atıldığı iddia edilen ve 1'i vefat eden 2 vatandaşımızla ilgili bütün Türkiye'yi yaralayan bir olayın üzerinden işkence ve kötü muameleye karşı Türkiye Büyük Millet Meclisini harekete geçmeye ve bu meseleleri ciddi biçimde ele almaya dönük bir Meclis araştırma önergesini görüşüyoruz.

Önce şunu söyleyeyim: Bir hukuk devletinde yani Türkiye bir hukuk devleti olsa idi böyle bir olay, böyle bir iddia ortaya atıldığında herkes mutabakatla şunu söylerdi: "Hadi canım, öyle şey olur mu!" Ama ne yazık ki Türkiye'de hemen hemen hiç kimse "Hadi canım, öyle olur mu!" diyemedi. "Acaba mı?" dedi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Rapor var.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – İşte, sorun budur. Bir hukuk devletinde "Acaba mı?" diyorsa vatandaş, gözaltına alınan birisi helikopterden atılıp öldürüldü iddiasına "Acaba mı?" diyorsa bilin ki o ülkede hukuk ayaklar altına alınmıştır.

Tarihin hiçbir döneminde hiçbir işkenceci sırtını iktidara dayamadan ayakta kalamaz. Bir tane işkenceci ayakta kalabiliyorsa ve işkence iddiaları sürgit devam ediyorsa bilin ki iktidarlar, işkenceden iktidar üretme peşindedirler, onun için böyle devam ediyordur. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, tabii şunu çok iyi biliyoruz: Bu iktidarın bir sicil sorunu var bu konularda, sicil sorunu. Sicil bozuk. Hangi anlamda sicil bozuk? Gerçeği saklama konusunda ciddi bir sicil bozukluğu var, sadece bu olay değil.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sizin siciliniz bozuk.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Gazeteci cezaevine girer, Barış Pehlivan, cezaevinde darbedilir, devletin savcısı: "Yok böyle bir şey." der. Resmî makamlar: "Yok böyle bir şey." der. Görüntüler ortaya çıktıktan sonra "Yok." diyenlerin yüzü dahi kızarmaz. Ondan sonra "Soruşturma başlattık." denir. Soruşturma olay olduğu anda başlar, olayı saklamaya çalışıp ondan sonra mızrak çuvala sığmadığı zaman değil.

Bakın, her meselede aynı problemi yaşıyoruz. Covid'le ilgili rakamların saklandığı ortaya çıktı, ortaya çıktı. Sayıları, hasta sayılarını, vaka sayılarını, ölüm sayılarını gizliyorsunuz diye... Suçüstü yakalandı Bakan, iktidar. Yine, bugün, Ankara Milletvekilimiz Sayın Murat Emir bir başka dehşetli yalanı ortaya çıkardı. Biz 11 Martta diye biliyorduk Türkiye'de ilk Covid vakasını; Sağlık Bakanı öyle söylemişti, burada geldi konusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Oysa öğreniyoruz ki... Sağlık Bakan Yardımcısı Şuayip Birinci bir makale yazmış övüne övüne, imzası var. O makalede diyor ki: "Şubat ayında Mersin'de 24 kişiyi tedavi ettik." Hani mart ayında başlamıştı? Devletin yalanını devletin Bakan Yardımcısı, kendisi ortaya koymuş.

Şimdi böyle bir tablo içerisinde, öyle bir Türkiye ortada ki hukukun üstünlüğü sıralamasında 128 ülke içerisinde 124'üncü sıradayız; sondan 4'üncüyüz, sondan 4'üncü. Türkiye'yi hukukun üstünlüğünde sondan 4'üncü yapan, başsavcısının balayına gitmeden önce sarayın önünde temenna ettiği bir ülkede işkence iddiaları her zaman ortada olacaktır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi bunu cesaretle araştırmak ve üzerine gitmektir. O yüzden bu araştırma önergesine destek vereceğimizi bildiriyorum.

Çok teşekkür ederim arkadaşlar (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi adına Cengiz Aydoğdu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; siyaset bir dil ve üslup sorunu, bugün bir daha gördük bunu ve demokrasiler bir mutabakat üzerine oturur. Nasıl bir mutabakat? Ülke üzerinde mutabakat, bölünmez bütünlük. Nasıl bir mutabakat? Millet üzerinde mutabakat; ülkenin içinde yaşayanlar tek millettir, ulus olmuştur, kederde kıvançta birdir. Nasıl bir mutabakat? İşte Anayasa'mızda sayılan o ilk 4 madde, İstiklal Marşı'ndan tutun bayrağının rengine kadar... Bu mutabakat olmazsa demokrasilerde ne üslubunuzu koruyabilirsiniz ne de herhangi bir problemi konuşabilirsiniz. Biz de konuşmıyoruz. Aydınlatılmamış ithamlarla, ortada bırakılmış iddialarla birbirimizi itham ediyoruz. Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin bir terör sorunu var. Terör bir insanlık suçudur. Burada anlaşmalıyız. Terör bir siyaset üslubu olarak benimsenirse orada siyasetin tadı kaçır, burada kaçtığı gibi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İşkence bir insanlık suçudur.

CENGİZ AYDOĞDU (Devamla) – İşkence de bir insanlık suçudur. İşkence de bir insanlık suçudur, oraya da geleceğiz Sayın Milletvekili. Ancak bizim ülkemizin birliği, bütünlüğü ve Türkiye'nin, terörün bir siyasi üslup olarak kullanılarak bölünmesi konusunda, bir saldırıyla karşı karşıya olduğu konusunda mutabık kalmamız lazım, böyle bir şey var.

Van'da bahsedilen olay -1 yarbay, 2 asker- 3 şehidimizin olduğu bir olayla iltisaklı, onun bir parçası olarak gelişen bir olay.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Yalan! Yalan!

CENGİZ AYDOĞDU (Devamla) – Şimdi, ben burada söylediğimde "Yalan!" dediğinizde bir şey söylemiş olmuyorsunuz. Benim söylediğime "Yalan!" dediğinizde dağdaki teröristin namlusundaki kurşun gibi kurşun sıkıyorsunuz Parlamente'ye. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Üslup derken kastettiğim bu. (HDP sıralarından gürültüler)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – İşkenceler böyle masumlaştırılıyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz ya. Bu nasıl tahammülsüzlük yani?

CENGİZ AYDOĞDU (Devamla) – Evet, bir olay yaşanmış ve savcılık resen soruşturma başlatmış -Jandarma kendi içinde, valilik kendi içinde- idari soruşturma başlatılmış. Ben burada tekrar ediyorum: Türkiye bizim ortak sevdamız, Kürtler de bizim kardeşimiz, vatandaşımız; sizler de bu Parliamente'nun, bu devletin bir parçasısınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Tek şuna cevap verin: Valilik bir açıklama yapmak için neyi bekledi?

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

CENGİZ AYDOĞDU (Devamla) – Ve şu anda bütün adliye çalışıyor, idari soruşturma devam ediyor. Eğer işkence varsa biz de sizin kadar bu işin karşındayız ama biz bir devletiz, söylentiyle, ithamla hareket edemeyiz. (HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Gerçek var.

CENGİZ AYDOĞDU (Devamla) – Herhangi bir haber ajansının iddialarıyla, manipülasyonlarıyla hareket edemeyiz.

Birbirimize güvenmek zorundayız. İşkence bir insanlık suçudur ve bizim iktidarımız döneminde "işkenceye sıfır tolerans" hayata geçmiştir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İşte geçti onlar, geçti.

CENGİZ AYDOĞDU (Devamla) – Eğer bunun suistimali varsa yine biz karşısında olacağımızı beyan ediyorum ancak bu ülkedeki yaşanmışlıklara lütfen hürmet edelim. Biz kardeşiz, bu ülkenin ufkuna, bu ülkenin dağına taşına, bu ülkenin kurduna kuşuna, ortak yaşadığımız hatıralara hürmet edelim. Bu hürmete dikkat edelim, bu hatıralara saygısızlık etmeyelim, birbirimizi fazla hırpalamayalım.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş, yani Sayın Aydoğdu bir şey söylemedi, niye söz istediniz?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, yerimden kısa bir söz talebim var 60'a göre.

BAŞKAN – 60'a göre bir dakika söz vereceğim.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, coronavirüsle mücadelede Sağlık Bakanlığının şimdiye kadar bütün verileri şeffaf olarak paylaştığına ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; coronavirüsle mücadelede Bakanlığımız bütün verileri şeffaf olarak şimdiye kadar paylaştı. (CHP sıralarından gülüşmeler) Şimdi o gülen arkadaşları da bir yere davet edeceğim, beraber gidersiniz. Az önce de Sayın Tezcan -bir makaleye değinerek- yine her zamanki tarzı ve üslubu ile iddiayı da kendisi ortaya koymuş, hükmü de vermiş. Aslında, Bakan Yardımcısı bir açıklama yapmış diyor ki: "Bu 'mart-nisan' yazılacağı yerde 'şubat-mart' olarak yazılmış. Hastaların kayıtları, hastaneye yatışları da mart ve nisan aylarında." Bunlar da var, mevcut bunlar ve bunu açıklamış fakat bunun hiçbir ehemmiyeti yok Sayın Tezcan için, direkt hükmü veriyor burada.

Bir diğer konu... Bak, Murat Emir'i de alın yanınıza -siz de Egelisiniz- beraber, hep beraber hem Ege'deki hem Akdeniz'deki turizmcileri bir dolaşırsınız, dersiniz ki: Biz ortaya bazı iddialar attık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – 60'a göre söz talepleri bir dakikayla sınırlı.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bitiriyorum Sayın Başkan, özür dilerim, bir yere davet edeceğim kendilerini.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – "Biz ortaya bazı iddialar attık, attığımız iddialar ortada, bunlar uluslararası basında da yer buldu, çok büyük bir kahramanlık yaptık. Turizmle alakalı zaten turistlerin gelmesinde problemler vardı, biz bu çabalarımızla bunu daha da engelledik, sizlere de bir ziyarette bulunduk." Bülent Bey'in de mutlaka gitmesi lazım Murat Emir'le beraber, hem Antalya'daki otellere hem Ege'deki otellere, o esnaflara bir ziyarette bulunun. Bu yaptığınız açıklamaları, şu Meclisin önünde yaptığınız şovları bir de onların dükkânlarında yapın, olur mu. Sizi oraya davet ediyorum, hadi, hadi oraya bir gidin! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Tezcan...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkanım, Sayın Grup Başkan Vekili bizi bu Covid meselesiyle ilgili, yaptığımız çok net açıklamayla ilgili Meclisin önünde şov yapmakla itham ettiği suçla ilgili sataşmadan söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Şov yapmak sataşmaya giriyor mu?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Yani öyle bir şov nerede yapıldı, nasıl yapıldı bilmiyorum ama öyle bir ithamda bulundu, o yüzden sataşmadan söz istiyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ben davet ettim. Ege turizmcilerini bir ziyaret etsin Sayın Tezcan; kendisi Egelidir, Aydın Milletvekili.

Bir ziyaret edin bakalım, ne diyecekler size...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tezcan. (CHP sıralarından alkışlar)

Yani şov yapmak da kötü bir şey değil ayrıca.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Ankara Milletvekilimiz -ki kendisi de gerekli açıklamayı yapacaktır hangi yayında, nasıl olmuş- çok net Türkiye'nin önüne bir gerçeği koydu; bu, ikinci sefer bir gerçeği koymasını. Sayın Bakan hangi gerekçelerle bu rakamları sakladığını kendisi söyledi, millî menfaat gereğiymiş bu rakamların saklanması; bu, Sayın Bakanın ifadesi. Aslında Sayın Grup Başkan Vekili de Ege turizmcilerden bahsediyor. Arkadaşlar, bir ülkede turizme verilecek en büyük zarar dünyanın üç gün sonra öğreneceği, bu iletişim çağında, gerçeği saklamaktır; beceriksizliktir, başka bir şey değil. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Siz bir gidin oraya.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Bugün şubat ayında Mersin'de hastanede tedavilerini yaptığını açıklayan kendi Bakan Yardımcıları. Bakan Yardımcılarını çok seviyorlarsa ve korumak istiyorlarsa korusunlar, o başka bir şey ama belli ki kusur Bakan Yardımcısında değil, kusur bugüne kadar Covid'le mücadele etmek yerine algıyı yönetme sevdasındaki iktidarın ipliğinin pazara çıkması; o, pazara çıktığı için telaş ve tedirginlik. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Geç o işi, geç.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Burada tekrar söylüyorum, gerçeğin üstünü örterek hiçbir salgınla mücadele edemezsiniz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ziyarete gidecek misin, gitmeyecek misin Sayın Tezcan, onu söyle. Ziyarete gidiyor musun, gitmiyor musun?

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Bu Parlamento, Türkiye'de bütün muhalefet partileri samimi bir mücadele için bu iktidara destek verdi ama iktidar başından bu yana bu meseleyi salgınla mücadele meselesi değil gerçeği saklama pahasına algıyı yönetme meselesi olarak gördü; şimdi de mızrak çuvala sığmıyor, ipliğiniz pazara çıktı.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ege'de anlatırsın bunları.

Sayın Tezcan, Ege'deki turizmcie anlatırsın, böyle dersin. Siz ziyaret edin.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Anlatırım ben.
MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Van Milletvekili Murat Sarısaç ve arkadaşları tarafından, Van'da 2 kişinin helikopterden atılması olayının araştırılması amacıyla 7/10/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Ekim 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Cengiz Bey konuştu.

Evet, Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sataşma var. sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Ne dedi de sataştı efendim, söyler misiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – En az 3 defa –tutanaklara bakabilirsiniz- kendince çok uygun üslupla söyledi: “Terör bir siyaset unsuru olarak kullanılırsa bu mutabakatı sağlayamayız.” Bunu 3 defa söyledi.

BAŞKAN – Evet, söyledi ama HDP’yi mi kastetti?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bize baktı zaten, o yüzden...

BAŞKAN – Yok. Allah Allah...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sataşma var gerçekten.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bize baktı. Ben gördüm, bize baktı ama ben söz almayacağım.

BAŞKAN – Bakın, Lütfü Bey de kendi üzerine alındı “Bize baktı.” diyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O zaman yerimden bir dakika söz verin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yerinizden vereyim bir dakika.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Aksaray Milletvekili Cengiz Aydoğdu’nun HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, şöyle söyleyeyim: Şimdi, bize dedi ki sayın hatip “Adli soruşturma var, idari soruşturma var; gereken yapılacak.” Ben de şunu söylüyorum: 2 vatandaş var sivil, 55 yaş, 60 yaş. Bunlar tarlalarında çalışırken helikoptere bindiriliyor ve ölüyor. Delilleri mi sayayım? Bir, görüntüler var; iki, cenaze var; üç, mezar var; dört, Adli Tıp raporu var. Şimdi, siz bunlara diyorsunuz ki... Neyi ispatlasın onlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani gerçekten neyin ispatlanması gerektiğini ben bir hukukçu olarak anlamıyorum. Ne ispatlanacak? Ve soruyorum: Niye meşrulaştırılıyor ve gizleniyor? Size 3 vaka söyleyeyim: Şu anda helikopterden atıldığında hiçbir açıklama yok, soruşturma yok, ta ki rapor açıklanıncaya kadar. Bu soruşturma helikopterden atılınca başlatılır.

2) Sonradan açılan soruşturmada gizlilik kararı alındı, ne dendiğini bilmiyoruz.

3) Bizim Mersin Milletvekilimiz Rıdvan Turan, Grup Başkan Vekilimiz Saruhan Oluç bir grup vekille heyet olarak gitti - keşke söz verseniz ve anlatsalar- orada tek tek tanıkları dinlediler ve gazeteciler iki gündür gözaltında, olayı belgeleyenler. Bundan daha fazla nasıl ispat edelim? Kamuoyunun takdirine bırakıyorum.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkanım...

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Covid-19 salgınının başta İstanbul olmak üzere ülke genelinde ekonomi üzerinde oluşturduğu olumsuz etkilerin tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Ekim 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağız ve oylarınıza sunacağız.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkanım, ben söz istemiyorum. Yalnız Sayın Mehmet Muş konuşması sırasında 3 kez Sayın Murat Emir’in adından da bahsederek...

BAŞKAN – Bir şey demedi, “Murat Emir Bey’le gidirsiniz.” dedi ve ikinizin adına burada sataşmadan size söz verdim. Siz sataşmadan sözü -bu konu hakkında- ikinizin adına aldınız.

Teşekkür ediyorum Sayın Tezcan.

Kifayetimizakere, teşekkür ediyorum.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Hayır efendim, hayır, bakın, Murat Emir’in gerçek olmayan...

Sayın Başkanım, Sayın Murat Emir 60’a göre açıklama hakkı istiyor. Sayın Murat Emir 60’a göre açıklama hakkı istiyor.

(Kâtip Üye Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz tarafından önerenin okunmasına başlandı)

“7/10/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına...”

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, Bakan Yardımcısı Şuayip Birinci “tweet”ini sildi, Sayın Grup Başkan Vekili bunu bilsin. Şuayip Birinci kendi “tweet”ini sildi ve sehven olduğu iddiasını geri çekti. Siz burada Genel Kurulu yanılttınız. Genel Kurulu yanıltıyorsunuz, bilmeden konuşuyorsunuz. Genel Kurulu bilerek yanılttınız.

(Kâtip Üye Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz tarafından önerenin okunmasına devam edildi)

“Danışma Kurulu 7/10/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler”

kısmında yer alan Covid-19 salgınının başta İstanbul olmak üzere ülke genelinde ekonomi üzerinde oluşturduğu olumsuz etkilerin tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/3189) esas numaralı Meclis araştırma önergesinin görüşmesinin Genel Kurulun 7/10/2020 Çarşamba günü bugün birleşiminde yapılması önerilmiştir.”

MURAT EMİR (Ankara) – Şuayip Birinci “tweet”ini geri çekti. (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun önerisinin ne olduğunu anlayabildiniz mi? Dinlemiyorsunuz ki anlayasınız.

Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ali Şeker...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkanım, bir milletvekiline açıklama hakkı vermeden okuttunuz; nereden anlayacağız, nereden dinleyeceğiz.

Sayın Başkan, “Dinlemediniz ve anlamadınız.” diye Genel Kurulu itham ediyorsunuz.

BAŞKAN – İtham etmiyorum çünkü dinlemiyorsunuz.

Sayın Ali Şeker, buyurun lütfen...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Müsaade edin o zaman.

Bir milletvekilimiz açıklama hakkı istiyor, bir dakika yerinden açıklama hakkı vermediniz, sonra da “Niye dinlemiyorsunuz?”

BAŞKAN – Bakın, sataşmadan dolayı size söz verdim, siz bunun gereğini yerine getirdiniz.

Sayın Tezcan, müsaade edin lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) – Ben söz istiyorum.

Genel Kuruldan korkuyorsunuz, kaçuyorsunuz, 83 milyona hesap vereceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Şeker, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBA ADINA ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle coronavirus pandemisi sırasında kaybettiğimiz hekimlerimizi, sağlık çalışanlarımızı ve vatandaşlarımızı saygıyla anarak sözlerime başlamak istiyorum.

Doktor Ahmet Akbaş, dün akşam coronavirus, Covid-19 hastalığı sonrası nekahet döneminde kalabalıklığı açısından hazır krizi sonucu öldü.” dedi. Hâlbuki biz biliyoruz ki Covid hastalığından sonra ciddi komplikasyonlar geliyor ve insanlar Covid sonrası erken dönemde hayatlarını kaybediyorlar. 40 yaşında bir hekim, yine, Ankara’da hayatını kaybetti. Bu kadar çok insanın, bu kadar gencecik, 30 yaşında gencecik hekimlerin hayatını kaybettiği bir dönemde herkesi sorumluluğa ve ciddiyete davet ediyorum.

Toplam can kaybı sayımız 8.553’e ulaştı, bunlar resmî rakamlar; onun dışındakiler daha belli değil. “İlk vaka 11 Martta.” dedi; hâlâ devam ediyor salgın ve artarak devam ediyor. Önümüz kış ve pazartesi günü okulların açılacağı söyleniyor. Millî Eğitim Bakanına kırk gün önce soru önergesi verdim. “Okullar hijyen açısından, sınıf mevcutlarının kalabalıklığı açısından hazır mı? Gerekli tedbirleri aldınız mı? Temizlik yapacak müstahdeminiz var mı? Bunları açıklayın.” dedim. On beş günde cevap vermeleri gerekiyor Meclisin milletvekillerine; kırk gün geçti haber vermedi. Bir talimat geldi “Pazartesi örgün eğitime başlıyoruz.” diye. Böyle salgın yönetilmez, böyle eğitim sistemi olmaz!

TÜRK TELEKOM özelleştirildi, altyapıya hiçbir yatırım yapmıyor. Ben, şahsen, kendim internet bağlatmak istedim. “Kutuda yer yok.” dediler, “Altyapı yetersiz.” dediler, bağlamadılar. Aynı Çınar Mert’in babasına internet bağlatmak isterken “Altyapı yetersiz.” dediklerinde ve kendi cep telefonunun interneti bittiğinde komşusundan hat çekmek isterken 8 yaşındaki Çınar Mert çatıdan düşerek hayatını kaybetti. Bunlardan hiç mi rahatsız olmuyorsunuz? Ve bu dönemde, tam kış kıyamet coronavirusün artacağı dönemde niye “Örgün eğitimi bir an önce yapalım.” diye düşünüyorsunuz da FATİH Projesi’yle zamanında milyonlarca, milyarlarca lirayı heder ettiğiniz o paraları niye zamanında doğru düzgün değerlendirmediniz? Bugün, niye altyapımız doğru düzgün değil? Bunun sorgulanması gerekiyor.

Bakırköy Sadı Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesinde asistanlar “Tükeniyoruz, ölüyoruz.” diyor. Çam ve Sakura Şehir Hastanesinde hekimler diyor ki: “Betona verdiğiniz parayı, müteahhitlere veriyorsunuz. Bize verecek hiçbir şeyiniz kalmadı, tükeniyoruz.” Bu can veren hekimlere, sağlıkçılara kulak vermek gerekiyor. Müteahhitlere değil, emeğiyle hak edenlere bu ücretlerin verilmesi gerekiyor. (CHP sıralarından alkışlar) İki yılda 2 bine yakın hekim Türkiye’yi terk etti, çalışmak için yabancı ülkelere gitti. Bunlardan ders çıkarmamız gerekiyor.

Bu salgın döneminde bizim halkın ekonomisi de çöktü; esnaf perişan oldu. Esnafın sorunlarına yönelik çözüm önerisiyle ilgili, kirayla ilgili, çalışanlara destekle ilgili, o turizmcilere destekle ilgili bas bas bağırdık “Onlara destek olun, onlar ayakta kalmazsa işsizlik daha da artacak.” dedik. Ne eğitimde ne işte olmayan kadın çalışanların, genç çalışanların yüzde 36,6’ya ulaştığı bir Türkiye’de bir müteahhidin oğlu ne diyor? “İyi ki bu dönemde gencim.” diyor. Hiç utanmıyor milyonlarca genç işsizden, milyonlarca atanamayan öğretmenden, milyonlarca atanamayan sağlıkçıdan. O diyor ki “Ben iyi ki bu dönemde yaşıyorum, değerime değer katıyorum.”

RTÜK ne diyor: “Sakin yolsuzlukları haber yapmayın, Hükümeti itibarsızlaştırıyorsunuz.” Çünkü RTÜK’ün de yolsuzlukları var içerisinde. Böylesi bir devlet yönetimi olmaz, böylesi bir düzen olmaz.

Ovit Tüneli’nin giriş ve çıkışında yapılan düzenlemeyle ilgili deniyor ki: “19.568 liralık maliyeti olan işi, 17 milyon liraya, 869 kat fazlasına yaptınız.” Yani double yol yapıyorsunuz, 869 kat yolsuzluk yapıyorsunuz. Ve bunları ortaya çıkardı diye Sayıştay, Sayıştayın haberlerine gözdağı vermek için basına “tweet” atıyor. Diyor ki: “Sakin ha, bunları haber yapmayın.”

Burada EBA’yla ilgili olarak, dersleri canlı takip etmek isteyenler internete girdi diye, EBA çöktü diye “A, çok kişi girdi, ondan çöktü.” deniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ALİ ŞEKER (Devamla) – Sanki Türkiye’nin dışından, dünyadan insanlar EBA’ya giriyor.

Bizim bu dönemde tıbbi malzemeler satan firmalarımız var -yerli firmalar- ve bunlar üç seneye yakın, iki buçuk senenin üzerinde bir süredir alacaklarını alamadıkları için... Şimdi deniliyor ki: “Yüzde 25 kesintiye uğratın.” Daha önce, iki-iki buçuk sene önce dolar 6 lira civarındaydı; şimdi, bugün 7,88 liraya geldi ve dolarla aldıkları için, o firmalar, o ödemelerini yapamadıkları için... Bir de aradan geçmiş iki-iki buçuk sene ve “Yüzde 25 kesintiye o paralar ödenecek.” deniyor. Şimdi o firmalar da diyor ki: “Biz artık malzeme vermek durumunda değiliz, verecek hâlimiz kalmadı.” Yarın öbür gün bu ameliyatlar nasıl yapılacak? Bunların da sesine kulak vermek lazım, bunların da bir an önce düzeltilmesi lazım.

Bu ülkede çocuklarımıza karşı sorumluluğumuz var, çocuklarımızın eşit eğitim alabilmesi için EBA’nın internet altyapısının doğru düzgün yapılması gerekiyor. Bu kiş döneminde salgının daha da büyümemesi için herkesin üzerine düşeni yapması gerekiyor.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Dursun Ataş, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; CHP’nin coronavirus

salgınının ekonomik etkileri hakkındaki grup önerisi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs ülkemizde de sosyal, ekonomi, eğitim, sağlık gibi hemen hemen tüm alanlarda olumsuz birtakım etkilere sebebiyet vermiştir; 2018'den beri ekonomik kriz içerisinde olan ülke ekonomisini daha da derinden etkilemiştir. İktidarın hatalı ve başarısız ekonomi yönetimi yüzünden mevcut kriz daha da derinleşmiştir, vatandaşlar için içinden çıkılması zor bir durum oluşturmuştur. AKP iktidarı bu dönemde de günü kurtarmaya yönelik artışıyla tedbirlerle ekonomiyi ayakta tutmaya çalışmış, ancak giderek büyüyen işsizliğe, peşi sıra kapanan iş yerlerine, kurdaki artışlara, cari açığa, TÜİK tarafından saklanmaya çalışılırsa da sürekli artan enflasyona engel olamamıştır.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarının başarısız ekonomi politikaları sonucu 4 milyondan fazla işsiz olduğu, gençlerde işsizlik oranının yüzde 30'ları geçtiği, geçtiğimiz yıla nazaran işsizlik ödeneğine başvuru sayısının yüzde 15 arttığı, ihtiyat akçesinin bile kullanıldığı, üretimin olmadığı, esnafın, sanayicinin, çiftçinin kan ağladığı, üst üste zamların yaşandığı, üst üste yeni vergilerin geldiği, 30 milyona yakın kişinin açlık ve yoksulluk sınırı altında yaşadığı bir ülke hâline gelmiştir.

Pandemi sürecinde pek çok iş yeri kapanmış, insanlar işsiz kalmıştır. İktidar, önlem almak yerine sadece seyretmiş "Her şey çok iyi gidiyor." algısı yaratmaya çalışmıştır. Evine ekmek dahi götürmeyecek durumda olan, iş yeri kapandığı için hiçbir geliri kalmayan, en iyi hâlde dahi kısa çalışma ödeneği adı altında 1.500 TL'ye geçinmeye çalışan vatandaşımıza devletten herhangi bir destek gelmemiştir. İktidar bu süreçte vatandaşa sadece kredi vererek destek oluyormuş görüntüsü vermekten ileriye gidememiştir. Geri ödemek zorunda olduğu kredilere dahi pek çok vatandaşımız ulaşamamıştır. Ulaşıp kredi almayı başaranlarsa şu an geri ödemesi başlayan kredileri nasıl ödeyeceğini kara kara düşünmektedir.

Sayın milletvekilleri, bugün, dünyanın pek çok ülkesinde vatandaşa hayatını rahatlıkla idame ettireceği miktarlarda geri ödemesiz yardım yapılırken bizde, devlet vatandaşa IBAN göndererek para istemektedir. Vatandaşa böylesi olağanüstü durumlarda dahi destek olamayan iktidar, bu dönemde milyarlarca liralık ihalelerle üç beş müteahhidine para aktarmayı sürdürmeyi ihmal etmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

DURSUN ATAŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, koronavirüsün ekonomik etkileri detaylı bir şekilde ele alınıp esnaf, işçi, emekli, çiftçi, memur, sanayici tüm vatandaşlarımızı kapsayıcı detaylı tedbirler alınmadığı sürece içinde bulunduğumuz bu zor süreci atlattığımız mümkün değildir. Aylardır biz Genel Başkanımızla 12 tane şehir, 70'in üzerinde ilçe esnafını, çiftçisini, sanayicisini dolaştık ve insanların ne durumda olduğunu gözler önüne sermeye çalıştık, sizlere anlatmaya çalıştık. Vatandaşın içine girdiğimizde insanların bu süreçten nasıl etkilendiğini görüyoruz ve üzüntüden başka elimizden bir şey gelmiyor. Bu durumda, ne olursa olsun, vatandaşın yanında olmaya gayret ediyoruz. Bu nedenle milletimiz adına CHP'nin bu grup önerisine "evet" diyeceğimizi bildirir, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Erol Katircioğlu konuşacak. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği önerge üzerine, pandemi ve ekonomiye etkisi üzerine birkaç cümle etmek istiyorum. Fakat geçen gün, daha doğrusu düdü yanılmıyorsa, Sayın Cumhurbaşkanının bir cümlesiyle karşılaştım, şöyle diyor Sayın Cumhurbaşkanımız: "Gerçek mümin yoklukta sabredendir." Elhak, doğru, yani öyle düşünebilirsiniz ama şöyle bir soruyu da hemen eklememiz lazım gelir diye düşünüyorum: Ya, hep mi yoksullar sabreden oluyor? Bugün itibarıyla baktığımız zaman Türkiye ekonomisi öyle bir yere gelmiş durumda ki Covid bunu katlattı belki ama Türkiye'de gerçekten yoksul insanlar daha fazla yoksullaşıyor ve tabii, bunun tersi olarak da zenginler daha fazla zengin oluyor. Dolayısıyla da belki niyetiniz o olmayabilir, Adalet ve Kalkınma Partisinin politikaları esas itibarıyla Türkiye'de yeni zenginler yaratan, zenginleri daha da zenginleştiren politikalara dönüşmüş durumda değerli arkadaşlar. Bu gidiş böyle bir şey.

Şimdi, Sayın Bakan Berat Albayrak açıklamalarda bulunuyor biliyorsunuz, "V tipi bir iyileşme olacak." diyor, yani "Böyle çöktük ama birden yukarı doğru çıkacağız." diyor. Fakat nasıl çıkacağımızla ilgili söyledikleri de çok ikna edici değil doğrusunu isterseniz. Hele hele baktığımızda, sadece birkaç rakam hatırlatayım size: İşsizlik yüzde 14'e gelmiş, enflasyon yüzde 12'lere denk geliyor, cari denge, gayrisafi millî hasılaya oranla eksi 3,5, bütçe açığı eksi 5 olmuş, gayrisafi millî hasılamız 702 milyar dolara gelmiş, kişi başına da 8 bin civarında bir dolar gelirimiz var ki, 12 bin dolardan aşağı düşmüş olduğumuzu da hatırlatayım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, biraz önce Plan ve Bütçe Komisyonunda ilginç bir tartışma oldu –benden duymuş olun- şöyle ki: 15 maddelik bir yasa teklifini dünden itibaren konuşuyoruz, bugün, bir 16'ncı madde ihdas etmek istediklerini söylediler. Neydi, biliyor musunuz arkadaşlar? 2020 yılı için hedeflenmiş olan bütçe açığı rakamı 140 milyar liraydı, şu anda 240 milyar Türk lirası olmuş ve Hazine Bakanlığında müracaatı 100 milyar liralık bir ek bütçe, ek bütçe de değil, ek bütçe olsa ona razı olabiliydik belki ama bir borçlanma yetkisi talebinde bulundular, Hazinesinin borçlanma talebinde bulundular. Dolayısıyla da arkadaşlar, gerçekten de Türkiye ekonomik olarak iyi yönetilmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) - Bunda doğrudan doğruya pandeminin etkisi olduğunu söylemek doğru değildir, pandeminin etkisi vardır, eyvallah, kabul ediyorum ama sadece pandemi değildir. Özellikle Hükümetin içeride ve dışarıda problem çözüme politikalarından vazgeçip sertlik politikalarına ve kutuplaştırıcı politikalara doğru yönelmiş olmasının getirdiği gerçekten bir çözümsüzlük hâli var. Ve ekonomideki bu sıkıntı da aslında bunun bir yansıması olarak ortaya çıkıyor. Dolayısıyla da Adalet ve Kalkınma Partisine seslenmek istiyorum: Lütfen, ülkeyi yöneten kadrolara bu "feedback"i vermek zorundasınız. Yani Türkiye iyi yönetilmiyor ve böyle giderse hepimiz gerçekten çok daha kötü günleri göreceğiz diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Erdoğan.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Covid-19'un ülkemiz üzerinde olumsuz etkilerinin asgariye indirilmesi ve özellikle istihdam kaybının önüne geçilebilmesi amacıyla Türkiye'de bir dizi önlem alınmış ve uygulamaya konmuştur. Bunların bir kısmı genel olarak ekonomiyi, dolayısıyla istihdamı arz ve talep taraflarından güçlendirici tedbirler olup bir kısmı da doğrudan özellikle çalışma hayatına ve istihdama yönelik tedbirlerdir. Salgınla sağlık boyutu yanında diğer tüm etkileri azaltmaya başlayan pek çok tedbiri, teşviki hayata geçirmeyi sürdürüyoruz. Salgınla birlikte hayata geçirdiğimiz Sosyal Koruma Kalkanı kapsamında çalışanlarımıza ve dar gelirli kesimlere yapılan karşılıksız ödemelerin tutarı 38 milyar liraya ulaştı. Bunlara ilave olarak Covid-19 teşhisi nedeniyle tedavi gördüğü veya karantinada bulunduğu için çalışmayanlara yönelik iş göremezlik ödeneği devreye sokuldu. Özel sektörümüzün de işine sahip çıkmasını özellikle de üretim çarklarını döndürme iradesini takdirle izliyoruz. Sanayide, tarımda, ihracatta yaşanan olumlu gelişmeleri

memnuniyetle görüyoruz çünkü küresel ölçekte arz ve talep dengelerinde çok büyük bir sapma oldu.

Değerli milletvekilleri, salgının en başından itibaren Türkiye salgınıyla mücadelesini elindeki tüm imkânlarla ve kararlılıkla sürdürüyor. Küresel çapta pek çok ülkenin baş etmekte zorlandığı hususlarda örnek gösterilen ülkeler arasında yer aldık. Covid-19 ile mücadelemizde 3 temel hedef üzerinde durduk:

- 1- İş gücü piyasasını ayakta tutmak.
- 2- Salgından etkilenen hane halkı ve işletmelere gerekli kaynağı ve likiditeyi sağlamak.
- 3- Temel sektörlerin faaliyetlerini sürdürmesini garanti altına alarak tedarik zincirlerini ayakta tutmak.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de parasal ve mali genişleme adımlarını vakit geçirmeden hayata geçirdik. Bu kapsamda Ekonomik İstikrar Kalkını Paketi’ni de 18 Mart 2020’de açıkladık. Ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda dinamik olarak alınan yeni tedbirlerle paketi genişlettik, Covid-19 salgını sürecinde açıkladığımız destek paketlerinin toplam büyüklüğünü 494 milyar TL ile millî gelirimizin yüzde 10’una ulaştırdık.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Mardin Milletvekili Tuma Çelik’in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler

1.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik’in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1231) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (S. Sayısı : 227) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 227 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Rapor üzerinde yapılacak görüşmelere başlıyoruz.

Söz talebi? Yok.

Savunma talebi? Yok.

Görüşmeler tamamlanmıştır.

Komisyon raporu Mardin Milletvekili Tuma Çelik’in yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına dairdir. Raporu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece Mardin Milletvekili Tuma Çelik’in yasama dokunulmazlığının bu dosya için kaldırılmasına karar verilmiştir.

Birleşime 19.30’a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati:19.08

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati:19.38

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sibel ÖZDEMİR (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2’nci sırada yer alan, Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

B) Kanun Teklifleri

1.- Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 221) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 221 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelere geçmeden önce 2 sayın milletvekiline 60’a göre söz vereceğim.

Sayın Müzeyyen Şevkin, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin’in, 6284 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmadığına, İstanbul Sözleşmesi’nin tartışıldığına, bireysel silahlanmanın önünün alınamadığına, şiddetin son bulması için Kabineden neden ses çıkmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz dört gün içerisinde 3’ü Adana’da olmak üzere 5 kadın acımasızca katledildi. Eylül ayında 20 kadın, 4 çocuk öldürüldü. Yine, erkek çocukların da içinde olduğu en az 20 çocuk istismar edildi, 97 kadına şiddet uygulandı. En az 59 kadın seks işçiliğine zorlandı. Şiddet dili beraberinde ölüm, kan, gözyaşı, dram getiriyor. Tüm bunlar yaşanırken kadınlarımızın koruma kalkını 6284 sayılı Kanun hükümleri uygulanmıyor, İstanbul Sözleşmesi tartışılıyor ne yazık ki.

Türkiye’de yoksul kesimlerde yaşayan çocuklarımız, gençlerimiz uyuşturucu batağına sürüklenmiş durumda. Ulu orta silah satılıyor. Bireysel silahlanmanın önü alınamıyor, gencecik insanlar göz göre göre kurşunların, bıçak darbelerinin hedefi oluyor. Şiddetin son bulması için Kabineden hâlâ tek ses çıkmıyor, neden?

Artık yeter diyoruz, gerçekten artık yeter.

BAŞKAN – Sayın Taşcier...

37.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier’in, Nadir Hastalıkları Araştırma Komisyonu Raporu’nun sekiz aydır Genel Kurula gelmediğine, uzlaşıyla çıkarılan bu raporun Genel Kurulda okunması için neyin beklendiğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

(x) 227 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

(x) 221 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Nadir Hastalıklar Komisyonu olarak dernek ve kurum temsilcilerini, aileleri, hastaları, hekimleri ve eğitimcileri dinleyerek önemli bir çalışma yürüttük, kapsamlı bir rapor hazırladık. Ancak üzülerek söylüyorum ki tam sekiz aydır rafta duruyor. Oysa tüm Komisyon üyeleri olarak partilerüstü bir bakış açısıyla değerlendirmiştik ama sekiz aydır rapor Genel Kurula gelmedi. Her hafta ailelerle ve dernek temsilcileriyle görüşüyorum, sekiz ayda en az 10 çocuğun hayatını kaybettiğini iletiler. Buradan bir kez daha sormak istiyorum: Uzlaşıyla çıkarttığımız bu raporu Genel Kurulda okumak için neyi bekliyoruz? Oysa bu çocukların bekleyecek değil sekiz ay, bir dakika bile zamanları yok.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 221) (Devam)

BAŞKAN – Teklif üzerinde ilk söz, İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Lütfü Türkkan'ın.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin geneli üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisinin ben yaptım oldu diyerek Meclis Genel Kuruluna getirdiği bir başka yasayla daha 27'nci Dönemin Dördüncü Yasama Yılı'nı açmış bulunuyoruz. Bugün, millet iradesinin tecelligâhı olan bu çatı altında, 4 milyondan fazla insanı etkileyecek olan bir kanun teklifi üzerinde konuşacağız.

Bu yasa teklifi Meclis Genel Kuruluna gelmeden önce üretici temsilcileri teklifi görüp tartışabildiler mi? Haberleri bile yok. Yani siz dolaşırken duyduklarınızı bu kanuna ekleyebildiniz mi? Yok. Mesela, Sayın Komisyon üyesi, sütün fiyatının hâlâ 2,30 lira olduğu yerde, süt üreticilerinin feryatlarını duyduğu hâlde buraya yansıtıldı mı? O da yok. Bağırıyorlar adamlar ya, diyorlar ki: "105 lira bu yemin çuvalı. Ben 2,30'a sütü satıp nasıl besleyeceğim bu hayvanı?" Onlar var mı? Onlar da yok. Zira burada aslolan tarım sektöründe yer alan köylünün, çiftçinin sorunlarına çözüm bulmak değil; tarım alanlarından malı nasıl götürürüz, onun hesabıdır. Bu kanun öyle, malı götürme kanunu. Yine bir dümen var bu işin içerisinde yani milletin hayrına bir iş yok.

Tarımla ilgili meslek odaları, Ziraat Mühendisleri Odası, Veterinerler Odası, Ziraatçılar Derneği, diğer sivil toplum kuruluşları, demokratik kitle örgütleri bu teklifi tartıştılar mı bu kanun teklifi gelene kadar? Yok. Siz de hatırlarsınız, daha önce kanun yaparken ilgili STK'leri çağırırız, dinlerdik, onların görüşlerini alırdık değil mi komisyonlarda? Var mı? Yok, hiç haberleri bile yok. Yani kanun yapmıyoruz arkadaşlar, size bir buyruk geliyor, o buyruğu bize onaylatmak için burada tiyatro yapıyoruz, vallahi tiyatro yapıyoruz. Bu duruma kendi adıma üzülüyorum, sizin adınıza da üzülüyorum. Bu tiyatronun bir figüranı da sizlersiniz aynı zamanda.

Bu yasa teklifi önlerine gelen Komisyon üyeleri ve milletvekilleri 34 maddelik kanun teklifini tek tek, yeteri kadar tartıştılar mı? O da yok. Bu kanun teklifinde tarımın durumunu konuşacağız biz aslında, çiftçinin durumunu konuşacağız üretmek yerine birçok ürünü ithalata mahkûm bıraktığınız tarım üretiminin çöküşünü konuşacağız.

2002 yılında Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiğinde tarım sektöründe istihdam edilen kişi sayısı 7 milyon 458 bin kişiyken 2020 yılında bu sayı 4 milyona düşmüş. Yani bu 3 milyondan fazla kişi, köyde istihdam yaptığı alanı terk etmiş, sosyal problemlerini de sırtına yüklemiş, kente göç etmiş. Adalet ve Kalkınma Partisinin tarım politikaları sonucunda 3 milyondan fazla insanımız tarımsal üretimden vazgeçmiş artık, tarım sektöründeki istihdamımız yüzde 44 oranında azalmış. 2002 yılında Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiğinde ülkemizde 26 milyon 579 bin hektar tarım arazisi vardı, iktidarın rantçı ve ithalata dayalı tüketim ekonomisi sonucunda tarım alanı 23 milyon hektara düştü. Yani yaklaşık 3,5 milyon hektar azalma var; on sekiz senede yüzde 12 erimiş.

Bu yüzde 12'yi küçümsemeyin, yok etti aslında, yüzde 12 öyle demek. Rakamları vereceğim size, niye yok etti? İktidara geldiğinizde nüfus 65 milyondur, şu anda 83 milyon. Suriyelileri saymıyorum yani deklare edilmiş Suriyeliler 5,4 milyon diyorlar, herhâlde kayıtsız 1-2 milyon da öyle vardır, Türkiye'nin nüfusu neredeyse 90 milyona yaklaştı. Nüfus 25 milyon arttığı hâlde tarım alanları yüzde 44 oranında küçülmüş. Hem nüfusumuz yüzde 30 artacak hem de tarım alanlarımız azalacak Türk milletini kıtlıkla imtihan etmekten başka bir şey değil bu tarım politikaları.

Sadece tarım alanlarını değil, çiftçiyi ve çiftçinin geleceğini de yok ettiniz. Resmî rakamlara göre bugün 20 çiftçiden 1'i borcundan dolayı icraya düşmüş. Ülkemizde zirai amaçlı kullanılan kredi miktarı 10 kat artmış. Buna "Biz krediyi çok artırdık." demeyin. Kredi artırması ne biliyor musunuz aslında? Köylü borçlanmış yani ve borcunun karşılığını da ödeyemiyor. Devamlı banka öteliyor, öteliyor, bir noktadan sonra da icraya gidiyor. Ben traktörünü garajdan çıkarmayan köylü gördüm. Sebep? "Ağabey, icra memurları dışarıda bizi bekliyor." diyor. Traktörü var, garajdan çıkarmıyor. Kendi garajında değil ha, ya kayınbabasının garajında ya bacanağının garajında, hacedilmesin diye. Köylünün durumu bu aşamada.

Tarımsal üretimin toplam hasıla içindeki payına baktığımızda yüzde 9'lardan yüzde 6'lara düşmüş. Bunun anlamı nedir biliyor musunuz? AK PARTİ iktidarı, Türk çiftçisini, nimetini göremediği külfetlere maruz bırakmış. Çiftçiyi borç yükü altında ezmiş ancak yüklediği onca kredi borcuna rağmen emeğinin, alın terinin karşılığını almasına müsaade etmemiş. Çiftçiler bankalardan kredi kullanırken sermayeleri olan tarlaları ipotek vermiş. Çiftçimizin elindeki traktöre dahi el koyan, çiftçinin traktörünü garaja mahkûm eden bu düzeni kabul etmiyoruz, etmeyeceğiz. Şu an gidin köylere, görün çiftçinin hâlini. Aileler perişan, hepsi borç içinde yüzüyor. Eskiden harman zamanını beklerdi köylüler çocuğunu evlendirmek için, "Harmanı bekliyorum." derdi. Niye? "Ben çocuğa düğün yapacağım." Şimdi harman yetmiyor; harmanı yaptıktan sonra o tarlayı satıyor ki anca düğünü yapsın, harman yetmiyor artık.

AK PARTİ'nin bugüne kadar olan her Tarım Bakanı aslında birer trajedi. Köylüyü, çiftçiyi bitiren zanlılar; başımızza Bakan diye getirdikleri şahıslardır bunlar. Kâğıt üzerinde başarılar yazmayı seviyorsunuz ya, tıpkı yerli ve millî uçağımızın devamlı havada uçtuğu gibi. Korkuyorum; daha yakıtı da bitmedi, aşığıya da inmedi; bu uçağın akıbetini de merak ediyorum. Uçak uçuyor ama aşığıya inmedi daha. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Yakıtı bitecek bunun, kaç senedir, aşığıya indirin şunu ya.

Rakamlarla gözünüzü doyurabiliyorsunuz ama insanların karnı hakikaten doymuyor. Boyayabilirsiniz, bu rakamlarla siz de tatmin olabilirsiniz ama bu rakamlar insanların karnını doymuyor.

Tarım Bakanı Pakdemirli geçtiğimiz günlerde Kocaeli'deydi. Sayın Bakan diyor ki: "Tarımda Avrupa'nın lideriyiz." Tarım Bakanıyla ilgili de şu ana kadar hiç söylemediğim bir şey söyleyeceğim. Suçların hep kişisel olduğunu iddia ederim ben yani hiç kimse kardeşinin, oğlunun, babasının, kız kardeşinin, eşinin suçundan dolayı suçlanamaz ama arkadaşlar, bakın, bu KHK'liler var ya, önemli bir kısmının kardeşi FETÖ mensubu, adam işinden el çektilmiş. Gitmiş müracaat etmiş, suçsuzluğu ispat edilmiş, işe başlatmıyoruz. Niye? Bunun kardeşi FETÖ terör örgütü... Eyvallah. E, bunun da kardeşi cezaevinde ya. Birisini Bakan yapıyorsunuz, öbürünü öğretmenlikten atıyorsunuz. Adalet duygusunu geliştirin biraz diye bir örnek verdim.

Tarım Bakanı geçtiğimiz günlerde Kocaeli'deydi, Sayın Bakan "Avrupa'nın lideriyiz." dedi orada. E, madem lideriyiz,

Avrupalı çiftçilere kıyasla bizim çiftçimiz, köylümüz neden yokluk ve fakaralık içinde? Köylere gidin bakın, Türkiye’de tarımın aynasını orada göreceksiniz. Sayın Bakana kalırsa “Tarım ve gıda dış ticaret hacmi dünyada 1,6 trilyon dolar, Türkiye’de 30 milyar dolar, Avrupa’nın lideriyiz.” diyor. Yahu rakamlarla da oynamayı artık becerememeye başladınız. Konya Ovası kadar Hollanda’nın tarımdaki 112 milyar dolarlık dış ticaretini nereye koyuyorsunuz? Nasıl lider oldunuz siz? Yalan yalan, iyi de bu yalan artık fersah fersah... Yani, oradaki, Kocaeli’deki vatandaşlar onun yüzüne baktılar, dediler ki: “Ya, Sayın Bakan, sen bizi aptal mı zannediyorsun?” Hakaret ediyor yani insanlara. “Avrupa’nın lideriyiz.” diyor, nasıl lideriyiz? Konya Ovası kadar bir ülkenin tarım ihracatı bizim 4 katımız kadar ama biz tarımda dünyanın lideriyiz.

Bu on sekiz yıllık iktidarda tarımda başarı yok, sorunlar var. Eğer tarımdaki sorunları çözemezsek Türkiye’nin sorunlarını da çözemeyiz. Tarımın, çiftçinin, üreticinin sorunlarını çözeceksiniz ki Türkiye’nin sorunları çözülsün; kırsalın sorununu çözeceksiniz ki kentin sorunu çözülsün. Aslında her tarla birer fabrika, her tarla yerinde istihdam, her bir tarla kendi kendine yeten ülke demek. O tarlaların hepsi dışarıya giden milyarlarca dolar yerine kırsalda gerçekleşen kalkınma demek.

İktidara gelir gelmez tarımda ilk yıkımı tütünde gerçekleştirdiniz, gitmeniz yakinken son yıkımı yine tütün çiftçisine yaşatmak istiyorsunuz. Bakıyoruz ki kanun teklifinde yerli tütünün en az yüzde 30 kullanılmasını şart koşuyorsunuz. Bu, on sekiz yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarında, Türkiye’de çiftçilerin önemli geçim kaynaklarından olan tütün üretimini bitirdiğinizin ilanıdır. Tütün üretimi, tütün üreticisiyle birlikte dibe vurmuştur. 2003 yılında tütün üretilen alan miktarı 1 milyon 800 bin dönümdü. Bu ne kadar şu anda? 800 bin dönüm; yani yüzde 50’den fazla azalmış, yüzde 60 azalmış tütün üretim alanları. Tütün üretim alanlarımızın yüzde 50’den fazla azalmasını nasıl açıklayacaksınız bilmiyorum. 2003 yılında 150 bin tonmuş tütün üretimi, 2019 yılında bu üçte 1’ine inmiş, 50 bin ton sadece. 2003 yılında 334 bin aile tütün ekerken bu, şu anda 50 bin aileye inmiş yani yüzde 15’i sadece tütünlü uğraşılıyor. Tütünden geçimini sağlayan 284 bin ailenin geçim kaynağını kaybetmesini nasıl açıklayacaksınız, merak ediyorum. Türkiye’de tütünü korumak için bir fon uygulaması vardı, AK PARTİ döneminde bu fon kademeli olarak azaltıldı ve en sonunda, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtikten sonra bir kararnameyle sıfıra indi. Bunun tek nedeni, uluslararası sigara şirketlerinin iktidardan olan talepleri ve iktidar üzerindeki baskılarıdır. Bu yaklaşım gösteriyor ki AK PARTİ, tütün üreticilerinin değil, uluslararası sigara şirketlerinin yanında yer alıyor.

Köylü milletin efendisiydi, artık milletin efendisi küresel tarım çeteleri, küresel tarım lobileri oldu. Tıkır tıkır işleyen bir planla Türk köylüsü, Türk çiftçisi ipotek altına alındı, Türk toplumuna büyük bir oyun oynandı. Maalesef, bu güzel coğrafyanın değerini bilmiyorsunuz, bu temiz toprakları işlemesini, bu topraklar üzerinde yaşayan temiz insanlara sahip çıkmayı bilmiyorsunuz, üretmesini bilmiyorsunuz. Türkiye’de güneş var, toprak var, su da var ama hâlâ istenilen düzeyde tarımsal üretim yok, sebebini hiç düşündünüz mü? Ancak daha asıl kötüsünü görmedik, ilerleyen dönemde insanların ekmeğe muhtaç olduğunu göreceğiz asıl. Bakın, altını ısrarla çiziyorum, ekmeğe muhtaç olacak bu ülke. Bunu en iyi idrak eden ülkelerin başında Rusya geliyor. Rusya dünyanın en büyük buğday üreticilerinden biri, aynı zamanda Türkiye’nin ithal ettiği buğdayın yüzde 50’sini de üreten ülke Rusya. İhracatından çok daha fazla, tüketiminden fazla, ihtiyacından fazla üretim yapmasına rağmen ihracatını durdurdu pandemi döneminde, yapmıyor. Rusya’yı yönetenler iyi biliyor ki aç insan karnını doyurmak için her şeyi yapar. Çünkü artık küreselleşmenin sonuna geldi dünya. Önümüzdeki birkaç yıl içinde ülkeler kendi içlerine kapanacaklar. Rusya bu elindeki buğday stokuyla yarın öbür gün karşımıza gelip her türlü talebini size kabul ettirmek isteyecektir. Küreselleşmenin sona ermesinden en çok etkilenecek ülkelerin başında Türkiye geliyor. Kendi kendine yeten bir ülke olmanın önemini kavrayamayan...

Hatırlar mısınız ne dedi Tarım Bakanı? “Dövizimiz var ki ithal ediyoruz.” Hadi, döviz yok şimdi, ithal et bakalım. Yok döviz ya, yok, ithal et. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) İthal edemeyen ne olacak? Aç kalacak bu toplum. Sebebi de siz olacaksınız. Tarım Bakanı bu acı gerçeği kafasına koymalı. Çünkü AK PARTİ iktidarı yüzünden, yediğimiz ekmeğe bile artık ithal buğdaydan yapılıyor. Ekmeğe yoksa pasta yesinler yani makarna yesinler bile diyemeyecekler çünkü makarnanın buğdayı da ithal, makarna da yiyemeyeceğiz.

Ekonominin tamamında olduğu gibi tarımda da rant üzerine kurduğunuz saadet zinciriyle çiftçiye değil büyük sermaye sahiplerine hizmet ediyorsunuz. Türkiye’de bulunan -bunu, daha önce bu kürsüde söylemiştim- Amerikan Büyükelçiliği Tarım Müşaviri Amerikan Büyükelçiliği nezdinde çalışan en önemli birimlerinden birisidir, siyasi müşavirden bile önemlidir. Ben bunu geçmişte yaşadım bir sanayici olarak. Çıkan bir kanunun yanlışlığıyla alakalı o zaman Devlet Planlama Teşkilatına ve Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığına gittim. Karşıma çıka çıka Amerikan Tarım Müşaviri çıktı. Onlar izin vermedikleri için Türkiye’de ayçiçeği üreticisini her sene kapana sıkıştırdılar, her sene. Tek sebebi de Tarım Müşavirinin baskısıydı. Artık Türkiye’de tarım politikalarının tamamına müdahale etmeye başladı Amerika Tarım Müşavirliği. Bu yanıştan bir an önce dönün. Ya, bu bir boyunduruk, Türkiye’nin başını uzattığı bir boyunduruk. Tarım Bakanlarını da bu Amerikan şirketlerinin yöneticilerinden seçerseniz bu boyunduruk daha da sıkıyor. Seçtiğiniz Tarım Bakanı da bir Amerikan patates şirketinin temsilcisi. Amerika Tarım Müşavirliği rahatlıkla da oynatıyor “Bu bizim adam.” diyor ya. “Bizim adam şu anda tarımı yönetiyor, yani biz yönetiyoruz.” diyor. Bunu kim diyor? Amerikan Tarım Müşaviri diyor.

Gelin hep birlikte çiftçilerin borçlarını silelim, İYİ PARTİ olarak size çağırımız var. Bırakın öyle desteği mesteği, çiftçilerin borçları var ya. Bir sürü adama bir sürü kıyak yapıyorsunuz ya; Cengiz İnşaatın borçlarını siliyorsunuz, öbürüne ballı yerler veriyorsunuz, öbürüne ihaleyi veriyorsunuz, geri alınca 45 milyon para veriyorsunuz. Onları yapmak yerine, gelin bu gariban köylünün borçlarını silin ya. Hem hayır dua alacaksınız hem memlekete iyilik yapacaksınız, ikisi bir arada olacak. Öbürleri hayır dua da yapmaz, siz gittikten sonra sizin karşınıza geçer, onlar size küfretmeye başlar. Yemin ediyorum, onlar öyle, onlar her dönemin adamı çünkü; ama o gariban köylü ölene kadar size dua eder, o dualar da size belki yeter.

Çiftçimizin nefes alması lazım, nefes alamazsa insanımız nefes alamaz, şehirlerimiz nefes alamaz. Hepimizin gördüğü bir gerçek daha var, köyden kalkınmayı başlatamadığımız için meydana gelen ekonomik yıkım sosyal yıkımı da beraberinde getirdi. Bu yıkımın bedelini boş kalan köyler, aşırı göç alan kentler, sokaklar ve dağılan aileler ödedi. Buna artık dur demenin zamanı geldi. Dur demek için de öncelikle milletin sesine, köylüye, çiftçiye, esnafa, çalışana kulak vermeniz gerekiyor. Vatandaşları duyabilmemiz için mutlaka iyileştirilmiş ve güçlendirilmiş parlamenter sistemi yeniden inşa etmemiz gerekiyor.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; partili Cumhurbaşkanlığı sistemiyle geçirdiğimiz bu üç yıl içinde her şeyin düzeleceğini, durdurulmaz bir yükselişe geçeceğimizi iddia etmişsiniz. “Bize yetkiyi verin, doların hâlini görün.” demiştiniz, doların hâlini görüyoruz. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçmeden önce dolar 4,55 liraydı, ben artık takip edemiyorum, şu anda en son gelirken 7,80 diye okumuştum. Belki yine yükselmiştir yani oradan kürsüye gelene kadar yine yükselmiştir mutlaka. Bak, mesafe o kadar, oturduğum yerden kürsüye gelene kadar doları sabit tutamıyorum, yükselmiştir diyorum; süreç bu kadar sıkıntılı. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Aynı tarihlerde kamunun iç ve dış borç stoku 970 milyar Türk lirasından... Evet, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtiğimizde kamu borç stoku, iç ve dış borç stoku 970 milyar liraydı, şimdi 1 trilyon 810 milyar liraya çıkmış, neredeyse yüzde 100 artmış. Kişi başına düşen borç miktarı ise 12 bin liradan 22 bin liraya çıkmış. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin karnesi burada. Hiç öyle boşuna, yalandan dolandan lafları söylemeye gerek yok, bütün rakamlar... Bu rakamlar da benim söylediğim rakamlar değil, biraz evvel arkadaşların da çok eleştirdiği, bütün toplumda artık güvenilmez bulunan TÜİK’in rakamları. Bunlara da “Yalan söylüyor.” diyorsanız gelin burada da söyleyeyim. “TÜİK burada da

yalan söylüyor.” Deyin, diğerlerinin de yalan olduğunu kabul etmiş olursunuz en azından.

Yeni sistemde yükselişe geçen sadece borçlarımız oldu, başka da hiçbir şey değil.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sistemle ne alakası var? Sistemle alakası yok.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – İlk günden itibaren demokrasiden, denetimden ve hukuktan uzak bu yönetimin, değil bir ülkeyi yükselişe geçirmek, olduğu yerde bile tutamayacağını söylemiştik. Keşke biz haksız çıksaydık, siz de haklı çıksaydınız; keşke ekonomimiz sıralamada dibe çakılmak yerine yukarıya doğru ilerleyseydi, keşke Türk Lirası güçlenseydi de iddia ettiğiniz gibi uluslararası finans lobilerinin oyuncuğu hâline gelmeseydik; keşke insanımızın alım gücü, huzur ve refahı artsaydı da biz yanılmış olsaydık.

Bu süre zarfında kişi başına millî gelirimiz 2 bin dolardan daha fazla azalmış, her bir vatandaşımız sadece iki yılda yüzde 20 daha fakirleşti. Son açıklanan verilere göre, sadece son bir yılda istihdam edilenlerin sayısı 2 milyon kişi azaldı. Genç işsizlik oranı yüzde 26’ya yükseldi, gençlerin bu ülkede yaşama hayalleri yok oldu; birçoğu fırsat bulmaları hâlinde yurt dışında yaşamayı tereddüt etmeden kabul edecek hâle geldi çünkü nepotizm memleketimizi âdeta esir aldı, adam kayırma ve torpil bütün devlet bürokrasisini işgal etti. Bu ahbab çavuş ilişkileri sarmalında gençlerimiz, emeklerinin karşılığını alamayacağını görmeye başladı. İşsiz kalan ya da güvencesiz işlerde oradan oraya sürüklenen gençlerin umutları ve inançları kayboluyor. Hak ettiğini alamayacağını düşünen gençlerin oranı yüzde 70’lerin üzerinde yani kısacası, gençler hayallerinden ve ideallerinden vazgeçmiş. Peki, niçin? Tam olarak ne olduğunu kimsenin çözemediği, ülkeye her geçen gün yeni bir hasar bırakan, denetimin, şeffaflığın ve hukukun olmadığı bu ucube siyasal sisteme geçtiğimiz için.

16 Nisan 2017’de bu sistem için ne söylediysek maalesef hepsinde haklı çıktık. “Biz demiştik.” demek çok hoşumuza gitmiyor ama o gün bu sisteme “hayır” demenin gururunu da ömrümüz boyunca göğsümüzde madalya olarak taşıyacağız. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yüksek tarihî vasfı ve vazifesi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte de akamete uğradı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; siyasal iktidarın yasamayı ve yargıyı tahakküm altına aldığı Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, dar bir zümreye geniş yetki ve imtiyazlar verirken Türk milletinden bugününü ve geleceğini çalıyor. Bir Cumhurbaşkanını düşünün ki sabah parti mitingi yapın, öğleden sonra yüksek yargı mensuplarını atasın. Ne kadar mantıklı geliyor size? Ne kadar doğru geliyor? Bir Cumhurbaşkanı düşünün, bir taraftan cumhurbaşkanı sıfatıyla illere vali atasın, öbür taraftan dönsün, parti genel başkanı sıfatıyla aynı ile partisinin il başkanını atasın. Doğru mu bu? Bu açıkça bir parti devleti, adı da tek adam rejimi, başka bir şey değil. Türk toplumunu ekonomide, hukukta, eğitimde ve beşeriyette olan yarışındaki tüm mecralarda geride bırakan bu siyasal sistemi daha fazla sürdürmemiz mümkün değildir. Biz, yüz kırk dört yıllık parlamento geleneği olan bir ülküz. Gazi Meclis unvanına sahip tek Parlamento olan Türkiye Büyük Millet Meclisi, kurulduğu ilk günden itibaren tarihin kendisine yüklediği sorumluluğun ve vasıfların bilinciyle hareket etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletin kendisine tevdi etmiş olduğu kanun yapma iradesiyle kişi hak ve hürriyetlerini, ifade özgürlüğünü ve devlet yönetiminde adaleti gözetme iradesini sonuna kadar muhafaza edecektir. Biz, ısrarla “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” demeye devam edeceğiz.

Saygılarımla. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Hasan Kalyoncu, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HASAN KALYONCU (İzmir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 221 sıra sayılı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün, kırk yıl önce 12 Eylül zulmünün idam ettiği Mustafa Pehlivanoglu ağabeyimizin şehadet yıl dönümüdür. Bu vesileyle tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum, ruhları şad olsun.

Sözlerime başlamadan önce, Dağlık Karabağ’da Ermeni işgalini sona erdirecek siyasi iradeyi ve gelen zafer haberlerini alkışlıyorum. Otuz yıla yakın bir zamandan beri bütün uluslararası kararlara rağmen Ermenistan işgali altında bulunan Azerbaycan’ın Dağlık Karabağ bölgesi, Hocalı katliamıyla onulmaz yaralar açan ve 1 milyona yakın Azerbaycan Türkünü göçmen durumuna düşüren bir vahşet yaşamıştır. Bunun yanı sıra, yaz ortalarından beri Ermenistan’ın işgal alanını genişletme girişimleri başlamış, Azerbaycan ordusu kendi vatan topraklarını işgalcinin elinden kurtarmaya çalışmaktadır. İçimizden çıkan kara ağızlılar Ermenistan’la ağız birliği etmişçesine Azerbaycan’ın saldırganlığından dem vurabilmektedir. Bazıları da barış adı altında teslimiyet tavsiye etmektedirler. Millî İstiklal Mücadelesi’ni başarıyla yönetmiş Gazi Meclisimizin bir üyesi ve bir Türk evladı olarak Azerbaycan’ın hukuk ve tarih önündeki haklı duruşunu sonuna kadar destekleyeceğimi bu kürsüden bir defa daha ifade etmek istiyorum. Türkiye Cumhuriyeti’nin de devleti ve milletiyle birlikte aynı tutumda olduğunu bilmenin güven ve iç huzurunu yaşıyorum.

Kıymetli arkadaşlar, Milliyetçi Hareket Partisinin tarım politikalarının temelinde tarım arazilerinin ve su kaynaklarının korunması yer almaktadır. Türkiye’nin tarım arazisi bakımından sınıra gelmiş olduğu belirtilmektedir. Bir ülkede tarımsal üretimi etkileyen faktörlerin başında ülke topraklarının kullanım şekli önem kazanmaktadır. Buna göre, ülkemizde işlenebilir topraklarımızın yüzde 60’ında ekim yapılabilmektedir. Ayrıca, gün geçtikçe çayır ve mera alanları azalmakta dolayısıyla hayvancılık ve mandıracılık da olumsuz etkilenmektedir. Çayırların tarıma ayrılması tarımsal arazi miktarını genişletmiş gibi görünse de bu topraklardan istenilen düzeyde verim alınamamıştır. Buna ilaveten, ormanlık ve fundalık araziler tarım arazisi yapılmak amacıyla tahrip edilmiştir. Türkiye’de tarımsal arazi kullanımını, sahip olunan kaynakların etkin ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılması, ekonomik kalkınmanın sağlanması bakımından gereklidir. Ekonominin ana sektörlerinden olan tarımın en temel sermayesi olan toprak diğer üretim faktörlerinden farklı olarak yeniden üretilmez nitelikte olduğundan, sürdürülebilir kullanımı özel bir önem taşımaktadır.

Tarım topraklarının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılabilmesi bakımından, genel anlamda arazi yönetimi çerçevesinde, tarımsal üretime uygun arazilerin belirlenmesi ve bunların niteliklerine uygun olarak kullanılması gerekmektedir. Hâlihazırda Türkiye’nin bazı bölge ve yöreleri için yapılan detaylı toprak etüt çalışmaları dışında, ülke genelini içine alan sadece ön etüt çalışmaları yapılmıştır. Nüfusun gelecekte artacağı göz önüne alındığında tarım arazilerinin önemi çok net ortaya çıkmaktadır. Artan nüfusun beslenebilmesi için, ürün verimini artırmak ve yeterli toprağı bulabilmek gereklidir. Ürünü artırmak için daha verimli çeşitler geliştirilebilir fakat toprakta böyle bir durum söz konusu değildir. Sürekli üretim yapılan topraklarda kirlenme ve sulu tarım yapılan arazilerde tuzluluk gelecekte karşılaşıcağımız en büyük problemler arasında yer almaktadır.

Bugün, devlet arazilerinin tarıma yönelik kiralama işlemleri yapılmakta olup tarıma teşvik açısından önemli bir değer taşımaktadır fakat kiralanan alanların amacına yönelik kullanılıp kullanılmadığı sıkı bir denetim altına alınmalı ve takip edilmelidir.

Sayın milletvekilleri, günümüzde “hobi bahçeleri” adı altında tarım arazileri bölünmüş, parçalanmış, amaç dışı kullanılarak kirlenmeye devam edilmektedir. Bu konuyla ilgili Milliyetçi Hareket Partisinin vermiş olduğu kanun teklifi, araştırma

önergesi ve soru önermeleri mevcuttur. Bu kanun teklifiyle beraber, tarım alanlarının korunması ve yapılaşmasının düzenlenmesi bizim teklifimizle uyum göstermektedir.

Türkiye'deki tanımı farklı kullanılsa da modern ülkelerdeki anlayışa göre hobi bahçeleri, şehirlerde yeşil alanların oluşumuna destek veren bir görev ifa eder. Hobi bahçeleri, kentte yaşayanların boş zamanlarında daha çok meyve, sebze ve süs bitkisi gibi üretimde kullandıkları küçük tarım parselleridir. Hobi bahçelerinin rekreasyonel, ekolojik, ekonomik, sosyal ve eğitsel açıdan pek çok işlevi de bulunmaktadır.

Hobi bahçeleri Avrupa kentsel peyzajının önemli bir kısmını da oluşturmaktadır. Farklı ülkelerde 2008 itibarıyla yaklaşık 3 milyon adet hobi bahçesi bulunmaktadır. Örnek verecek olursak Almanya'da bütün bahçelerin, kamu yeşil alanı oluşturma açısından da önemli bir unsur olan kent tarımı veya hobi bahçesi denilen uygulamanın şehir merkezinde, şehrin bütün her tarafından ulaşılabilecek durumda olması gerekmektedir. Literatürdeki tanımlaması da böyledir.

Amacı şehirdeki insanların toprakla buluşması, bir şeylerle uğraşması, vakit geçirmesi olduğu için bunun bir standarda bağlanması gerekmektedir. Seçim bölgem olan İzmir'de "hobi bahçesi" adı altında havuzlu villalar, siteler bulunmaktadır. Bunların hepsinde belediyelerin sorumluluk alması ve Türkiye'nin toprağının korunması gerekmektedir. Yani belediyeler para kaybetmek, vatandaşla karşı karşıya gelmemek gibi kaygılar gütmemelidir.

Ülkemizdeki hobi bahçeciliğinin Avrupa'da olduğu gibi belediyelerin, tarım il müdürlüklerinin, il özel idaresinin denetimi altında bir sosyal hizmet alanı olarak kent bahçeciliği şeklinde devam etmesi sağlanmalıdır. Hem tarım alanının yazlık site hâline gelmesinin hem de kentsel altyapıdan mahrum geçekundu görüntüsünün önüne geçmek gerekmektedir.

Bu şekilde, özellikle büyükşehirde yaşayan insanlarımızın doğayla bulaşmasına hizmet edecek bir çözüm uygulanmaya geçirilmelidir.

Kıymetli arkadaşlar, ayrıca, Milliyetçi Hareket Partisi'nin kanun teklifleri arasında yer alan tarım arazilerinde problem oluşturan ön alım hakkı bu kanun çerçevesinde tekrardan düzenlenmiştir. Tarımsal araziler için olan ön alım hakkının kötüye kullanılması gerekçesiyle sınırdaş tarımsal arazi maliklerinin ön alım hakkının kaldırılması amaçlanmıştır. Netice itibarıyla, köylü arasında ön alımla ilgili çeşitli husumetler, davalar ve yaralamalara kadar giden bir süreç mevcuttu; bu kanunla bu süreç ortadan kalkmaktadır.

Kent tarımının, gündemi aşırı derecede meşgul ettiği ve sitelerde, gökdelenlerde tarım ve yeşil alan uygulamalarının var olduğu bugünlerde, topraklarımızın ve yeşil alanlarımızın korunması, gelecekte kullanılabilir şekilde tutulması gerekmektedir. Özellikle erozyonla, kirlenmeyle, sanayileşme ve şehirleşmeyle kaybedilen verimli arazilerin ve yeşil alanların net kurullarla etkin şekilde korunması geleceğimizin teminatı olacaktır. Sürdürülebilir uygulamaları bir an önce uygulamaya koymalı ve geleceğimize sahip çıkmalıyız. Tarımda uzun vadeli ve yüksek verimli planlamalarla ülke geleceği garanti altına alınmalıdır.

Sayın milletvekilleri, iklim değişikliği çerçevesinde en fazla sorunla karşılaşılacak olan alanlar arasında tarım ve hayvancılık yer almaktadır. Bu sebeple, tarım topraklarının korunması yanında Tarım ve Orman Bakanlığı'nda öncelikli alanlar belirlenmelidir ve bu konularda projeler geliştirilmelidir. Bu projelerin Türk tarım politikalarına yön verecek şekilde dizayn edilmesi gereklidir. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından desteklenecek projeler geleceğe yönelik politikalar oluşturacak şekilde olmalıdır. Ayrıca üretim çiftliklerinin de aktif olarak çalışması gerekmektedir. Bu yapılan projelerin uygulama alanları olarak TİGEM'e büyük bir sorumluluk düşmekte ve bu proje sonuçlarını uygulayabilecek nitelikte bir yönetim ve vizyona kavuşturulması gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, ayrıca kimyasal, biyolojik, radyoaktif ve nükleer tehdit ve tehlikeler kapsamında yeni yayımlanan yönetmelikle bakanlıkların görev ve sorumlulukları belirlenmiştir. Bu yönetmelik tarafımızdan takip edilmekte ve olumlu bulduğumuz bir çalışmadır. Fakat tüm alanlarda önleyici tedbirlerin ve savunma tedbirlerinin tam anlamıyla yer almadığı görülmektedir. Biyolojik savaş yöntemleri sadece direkt insanı hedef alan organizmalardan ibaret olmayıp tarım ürünleri yönünden de bu biyolojik saldırılar olabilmektedir. Toplumları zayıf bırakmayı amaçlayan bu yöntemler tarıma da yönelebilmektedir. Bu amaçla araştırma yapacak yüksek güvenlikli laboratuvarlar oluşturmak gerekliliği vardır. Bu oluşturulacak laboratuvar, araştırma yapabilecek nitelikte olup tarımsal saldırıları önlemeye yönelik çalışmalar yaparken üniversitelerle de iş birliği hâlinde olmalıdır; bunun yanında, istilacı türler ve patojenlerle de mücadelede aktif görev yapabilecek kapasitede olmalıdır. Tüm bunlar göz önünde bulundurularak AFAD veya Cumhurbaşkanlığına bağlı yüksek güvenlikli laboratuvar ve araştırma merkezi oluşturulması faydalı olacaktır. Çalışılacak bu organizmaların büyük tehlike arz etmesi nedeniyle, yurt içerisinde üniversitelere ve araştırma merkezlerine de dağılması engellenecektir çünkü dünyada bu yönde kazalar sonucu yayılan organizmalar sebebiyle felaketlerin yaşandığı bilinmektedir. Özellikle biyolojik savaşa karşı önlemler oluşturma hem zirai faaliyetler hem insan hem hayvan sağlığı açısından büyük önem taşımaktadır.

Sayın milletvekilleri, Adana ilimizde ülkemizin ve Avrupa'nın ilk tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesinin kurulması için çalışmaların devam ettiğini biliyoruz. Bu, su ürünleri açısından kurulacak olan bir organize sanayi. Bizim de yerinde ve yararlı bulduğumuz bu proje alanında 215 adet havuz, işletme tesisi ve yeni türleri geliştirmek için ileri teknolojiye sahip teknokent kurulması ve projenin hayata geçirilmesi aşamasında 3 bin kişilik yeni istihdam alanı ortaya çıkarması beklenmektedir. Proje kapsamında, özel sektör tarafından yaklaşık 1,6 milyar TL yatırım yapılacağı tahmin edilmektedir. Su ürünleri yetiştiriciliği açısından büyük öneme sahip olan bu kanun teklifi tarafımızdan desteklenmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, öncelikli olarak dert edinmemiz gereken şey Türk vatan toprağını ve özellikle tarım topraklarını korumaktır çünkü toprak ve tarım aynı zamanda ülkemizin ve insanımızın gıda güvenliğinin temel taşıdır. Bunun birkaç oy veya üç kuruş çıkar uğruna heder edilmesini önlememiz, stratejik önemde millî yükümlülüğümüzdür.

Bu düşüncelerle, görüştüğümüz kanun teklifini olumlu bulduğumuzu ifade etmek istiyorum. Bu kapsamda, yüce heyetinizin mera alanlarının, ormanların ve tarımsal arazilerin korunmasının önemine vâkıf olduğundan şüphemiz yoktur. Ancak bu kanundan sonra, gecikmeden su kanununun da ele alınması gerekmektedir. Küresel ısınma yaşanırken önlemler almazsak yakında kullanabileceğimiz su kalmayabilir. İçmeye uygun nitelikte ve temizlikte su kıtlığı yaşayacağımız gibi, tarımsal sulama ve kullanma suyu kıtlığıyla da karşılaşmamız olasıdır. Tedbir almazsak ülkede hiçbir şey yetiştiremeyecek duruma gelebiliriz. Elbette, önemli bulduğum yer altı barajları gibi çalışma da bugün Bakanlık tarafından sürdürülmektedir. Normal barajlardan farklı olarak yağın yağışı tutabilmek, toplayabilmek için ve su varlığımızın buharlaşmayla yitip gitmesini önlemek için yapılacak bu barajlar oldukça önemlidir.

Suyun kullanım biçimleri tarımda da sanayide de evsel olarak da oldukça büyük önem taşımaktadır, Tarım ve Orman Bakanlığının bu konuda da çalışmaları vardır, bu çalışmaların sonuçlarını görmeyi de dört gözle beklemekteyiz. Ancak daha önce de çeşitli vesilelerle ifade ettiğim gibi, ülkemizin su politikasında belirsizlik ve yönetimde çok başlılık görülmektedir. Bu dağınıklık içerisinde göllerimiz kurumakta, yer altı su kaynaklarımız kaybolmaktadır. Hep birlikte, obruklarda yaşanan çökmeler ve obruk oluşumlarından haberdarız. Şehirlerimizde yağmur sularının kanalizasyona bağlanması hem atık su kanallarına aşırı yük getirmekte hem de yağmur suyunun kullanılmasını engellemektedir. Kullanmadığımız yağmur suyu, iklim değişikliği sonucu değişen yağış rejiminin de etkisiyle yıkıcı sellere, su baskınlarına ve heyelanlara yol açmaktadır. İklim değişikliği sadece Türkiye olarak durdurabileceğimiz bir süreç değilse de ülkemize ve insanlarımıza etkilerini yönetebilmek zorundayız. Ülkemizin toprağının

kalitesi, tarım ve orman alanlarımızın korunup geliştirilmesi ne kadar önemliyse, dağınık mevzuat metinleri ve dağınık yetki paylaşımı dolayısıyla kurumlar arasında süzülüp giden suyun yönetimini ele almak daha da büyük önem taşımaktadır.

Muhterem milletvekilleri, tarımsal alanların korunması temelinde değerlendirdiğimiz bu teklifi, verimli topraklarımızın imara açılması, "hobi bahçesi" adıyla tahrip edilmesi ve toprağın verimliliğini kaybetmesi tehlikelerine karşı önemli bir girişim olarak değerlendiriyoruz. Türkiye'nin gıda konusunda kendine yeterli ve ihracata yönelebilecek potansiyelini harekete geçirmeyi gerekli görüyoruz. Bu vesileyle tarım, hayvancılık ve balıkçılıkla iştigal eden üretken insanlarımızı, Türk köylüsünü saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime son verirken Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak üzerimize düşen görevin tarım ve hayvancılığı desteklerken üreticilerimizin de hayat standartlarını yükseltmek olduğunu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Rıdvan Turan, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün günlerden Necdet Adalı. 1980 yılında, 7 Ekim 8 Ekime bağlayan gece Necdet Adalı, 12 Eylül askerî darbesinin astığı ilk insan, ilk devrimci olarak tarihe geçti. "Yaşasın Kürt ve Türk halklarının kardeşliği, kahrolsun sömürgecilik!" sloganıyla kendi sehpasını kendi tekmeledi. Anısı önünde saygıyla eğiliyorum.

Değerli arkadaşlar, adım zikredildiği için, Van'da helikopterden atılan 2 köylü gerçeğine temas ederek konuşmama başlayacağım. Gerçi AKP sıralarının bu konuşmalara, tarım kanun teklifine ilişkin ilgisinin ne kadar yoğun olduğu şöyle sıralara bakınca görülüyor. Ancak ne güneş balçıkla sıvanabilir ne gerçeklerin üzeri örtülebilir.

Ben kendi tanıklığımdan bahsedeceğim; hiç kimsenin kızmasına, hoplamasına, zıplamasına gerek yok. Biz gittik ve köylülerle görüştük; gerçekliğin ne olduğunu bir değil, birden çok insanla görüşerek öğrendik. Bölgede gerçekleşen askerî operasyon sonucunda meydana gelen çatışmada hayatını kaybeden askerlerin sonrasında köye yakın alana helikopter iniyor ve köylülerden çapraz sorgu usulüyle bu 2 köylünün kim olduklarını öğreniyorlar. Osman Şiban ve Servet Turgut bu şekilde köy meydanına getiriliyor. Ardından, çeşitli hakaretlerde bulunan güvenlik güçleri bu 2 köylüye yere diz çöktürüyor ve "Biz şimdi gidiyoruz, biz buradan gidene kadar -ben, bir beyanı anlatıyorum size- eğer kalkarsanız kafanıza sıkırsınız." deniliyor. Köyün hemen arkasındaki alandan kalkan helikopterle alanı terk ediyorlar. Ardından, birkaç saat sonra geldikten sonra, pek çok hakaretle birlikte bu 2 köylü gözaltına alınıyor. Ardından, aileler bu 2 kişi hakkında uzun süre bilgi alamıyorlar, en sonunda aradıklarında şöyle bir bilgiyle karşılaşılıyor: Bu 2 kişi yoğun bakımda. Tabii, Osman ve Servet adındaki bu 2 köylünün ailesi derhâl hastaneye intikal ediyor. Hastaneye gittiklerinde 2 köylünün de yoğun bakımda olduğunu, bilinçlerinin konfü olduğunu, koopere ve oryante olmadıklarını, 2'si açısından da hayati riskin devam ettiğini öğreniyorlar. Ardından, biz gittiğimizde hastanelerin başhekimleriyle görüştük. Zaten, hastaneye getiriliş biçimleri "Helikopterden düştüler." biçimindeydi. Ben, sizin gönlünüze ve vicdanınıza bırakıyorum; o kadar asker arasında bir helikopterde gözaltına alınmış insanların helikopterden düşme ihtimali sahi nedir sizce? Ardından, görüştüğümüz hastane başhekimleri bu insanlardan birisinin öldü addedilebileceğini, respiratöre bağlı olduğunu, bilincinin kapalı olduğunu bize ifade etti, diğeri içinse durumun daha iyi olduğunu söyledi. Bu süreç içerisinde getiren asker, olaya tanıklık eden köylüler, hastane tutanakları ve sonuçta ortaya konmuş olan adli tıp yani otopsi tutanaklarının hepsi bir şeyi işaret ediyor.

Arkadaşlar, bakın, bu gerçeklikle yüzleşmek zorundasınız. İktidarınız, bütünü için söylemiyorum ama bu gelinen noktada, işkenceye sıfır tolerans noktasından karakollarda düzenli ve sistematik bir biçimde işkencenin uygulandığı ve fakat sizler tarafından bunun cezasızlıkla ödüllendirildiği bir noktaya ne yazık ki Türkiye'yi taşıdı. Diyorsunuz ki "Biz bunlara müsaade etmeyiz. Mutlaka arkasında oluruz, hesabını sorarız." Kemal Kurkut Diyarbakır'da "Nevroz" günü, herkesin gözü önünde vuruldu, vuruldu. Vuran sabit, nasıl olduğu sabit, kamera görüntüleri var ve o güvenlik güçlerinden birisi şu anda tutuklu değil biliyor musunuz? O yüzden, böyle hamasi nutuklar atarken olayı sizden daha iyi bilen birilerinin olabileceğini, bu meselenin tarihsel ve siyasal boyutuna sizlerden daha hâkim birilerinin olabileceğini aklınızdan çıkarmayın. Gittik, gördük ve bu bir iddia değildir arkadaşlar, bu bir iddia değil. Bu, sizin Hükümetinizin alınanda çok büyük bir kara leke.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bir tarım yasa teklifini konuşacağız. Bu yasa teklifi, bütün dünyanın koronavirüs salgınıyla mücadele ettiği, süreçlerin bu kadar sıkıntılı hâle geldiği bir yerde gerçekten ihtiyaç mı ve öncelik mi? Bakın, herkes yeni bir tarım politikası tartışıyor. Dünyanın her tarafında üretenden tüketene, tarladan tabağa direkt rabitaların kurulabileceği, kooperatif sisteminin başat hâle getirilebileceği bir tarım politikası bütün dünyada tartışılıyor. Sizde ise Allah'a şükür, eski ezberden bugüne değişen bir şey yok. Neoliberal tarım politikalarından, kapitalizme biat etmiş uluslararası tarım tekelinin egemen olduğu, üreticinin ezildiği, tüketicininse ürünlere ulaşmak noktasında devasa sorunlarla karşılaştığı bir şey anlatıyorsunuz. Ya, acaba bu dünya bu sorunla bu kadar yüzleşirken, kendi suretini aynada görüp kapitalizmin yarattığı bu devasa eşitsizliğin artık sürdürülemez olduğunu düşünürken sizin tarım politikalarınızda zerreyimiskal kadar bir değişikliğin olmaması kabul edilebilir bir şey mi arkadaşlar? Böyle bir şeyi kabul etmek mümkün mü? Bakın, herkes kendisini değiştiriyor. Bu konuda ısrar etmekte, var olanı devam ettirmeye çalışmaksa aslında, Türkiye'de siyasetin nasıl tükendiğini, nasıl yok olduğunu hepimize gösteriyor.

Oysa yeni bir şey konuşmalıydık, bizim yeni tarım kanunlarına ihtiyacımız yok, bizim bütünlüklü bir tarım politikasına ihtiyacımız var. Ne o tarım politikası? Gıda egemenliği, gıda güvenliği ve gıda güvencesi sacayakları üzerine oturtulmuş, üreticiyi destekleyen, tüketicinin gıdaya ulaşımı önündeki her türlü baskıyı ve zorlukları ortadan kaldıran yeni bir tarım politikasına ihtiyacımız vardı bizim. Ama siz -şimdi birazdan konuşacağız onları- öyle şeyleri getirmiş koymuşsunuz ki gerçekten insan bazen şüphe ediyor; acaba hangi Türkiye'de yaşıyoruz ve hangi önceliklere sahibiz ya da sahiptiniz?

Şimdi, mesela bu teklifte tarım alanlarını konuşacağız; korunmalı, korunmamalı, buna ilişkin bazı şeyler var. Ya, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Muğla'da 1 milyon 100 bin metrekare hazine arazisi imara açıldı değerli arkadaşlar. Hangi tarım alanının korunmasından bahsedeceğiz? Yine Salihli Çapaklı'da jeotermal tesislere karşı köylünün direnişiyle elde edilemeyen şey... Cumhurbaşkanı çıktı, kararnameyle el koydu oraya ya. Hangi toprağın korunmasından bahsedeceğiz? Bunlar gerçeklik değil ve bunları konuşurken bakın değerli arkadaşlar, son on sekiz senede yüzde 12,3 daralmış Türkiye tarım alanlarından bahsedeceğiz. Bunları bahsetmeden öyle tarım politikası konuşamayız.

Sebze bahçelerinin yüzde 15 azaldığından bahsedeceğiz, öyle yağma yok! Bak bunları konuşmadan "Yok tarım alanlarını koruyalım, onu böyle yapmayalım..." Bunlar yok, bunları konuşmak zorundayız. Ve yine, 2002'de 7 milyondan fazla tarımsal istihdam söz konusuysen şu anda, 2020'nin Şubat ayında bunun 4 milyona indiğinden bahsedeceğiz. Bunları konuşmadan tarım politikası konuşulamaz. Ve tarım alanlarının sürekli azalmasına rağmen sürekli artan çiftçi borçlarından bahsedeceğiz. Şimdi, siz hadi pandemiyi pas geçtiniz. Ya, bu gerçeklikler ortadayken, üreten geçinemiyor, tüketen alamıyorken hangi derde deva bir tarım politikasından bahsetmeyi düşünüyorsunuz? Şu anda 160 milyar lirayı aşan bir çiftçi borcu var. Bunları konuşmadan hangi tarım politikasını konuşacağız?

Bir de ormanı konuşacağız tabii, değil mi? Ormanlık alanların geliştirilmesine ilişkin bazı hükümler de var çözüm ona ama Cudi'de, Gabar'da yakılan ormanların niye söndürülmediğini; halkın, bu ormanları söndürmek için seferber olduğunda bu

insanların niye engellendiğini konuşmadan yeni ormanlık alanların çoğaltılmasını konuşamayacağız, öyle yağma yok. Derler ya "Hafızayıbeşer nısyan ile maluldür." diye, elhamdülillah, Allah'a şükür, bizim hafızamız hiç nısyan ile malul değil, bu yaptıklarınızın ve bu yapılanların hepsini biliyoruz, hepsini kaydetmiş durumdayız.

Şimdi, tarım politikası konuşacağız. Kardeşim, YEP açıklandı yahu, YEP açıklandı, bir kara leke. Onuncu Kalkınma Planı'nda 2 trilyon dolar gayrisafi millî hasıladan bahsederken, şu anda 875 milyar dolar gayrisafi millî hasıladan bahsediliyor. Yeni YEP diyor ki: "Sizi daha çok açlığa, daha çok işsizliğe, daha çok yoksulluğa mahkûm edeceğim." Açıkladı ya damat Bakan. Şimdi, bunun tarım alanı üzerindeki etkilerini konuşmadan ve tarım alanının bir bütün olarak bu ekonomik fukaralaşma, istihdam kaybı üzerindeki etkilerini konuşmadan hangi tarım politikasını konuşmayı düşünüyorsunuz? Uzayda falan mı yaşıyorsunuz acaba? Gerçi kimse de yok ya, en azından ekranlara konuşuyorum.

Bakın, değerli arkadaşlar, Sayıştay raporu açıklandı. Sayıştay raporunda Tarım Bakanlığının elle tutulacak hiçbir tarafının olmadığını gördük, lime lime dökülen bir Bakanlıkla karşı karşıyayız. Bunları konuşmadan neyi konuşacağız?

Ve sulama konuşacağız değil mi? DEDAŞ'ın Kürt illerinde özellikle insanlara zulmettiğini, muazzam bir baskı uyguladığını, çiftçilerin desteklemelerine el koyduğunu, haksız ve hukuksuz bir biçimde insanların elektriğini kestiğini konuşmadan neyi konuşacağız Allah şalına? Bunları geçin değerli arkadaşlar.

Bakın, bu sıralarda çok konuşulan bir şey var. Öncelikle şunu vurgulayalım tabii: Mevsimlik tarım işçileri, ırkçı faşist saldırılar; birçok yerde bunları görüyoruz, en son Sakarya'da da gördük. Bunları konuşmadan, bu mevsimlik tarım işçilerinin içinde olduğu açmazı, yoksulluğu, eğitimsizliği, fukaralığı konuşmadan ne konuşulacak sizce? Hiçbir şeyin konuşulması mümkün değil ve sonuçta her konuştuğumuz şeyde karşımıza dikilen "millî menfaat."

Değerli arkadaşlarım, "millî menfaat" ne? Millî menfaat sizin ülke dışındaki halüsinasyonlarınızı kabul etmemizi gerektiren bir şey mi? Yani şimdi, sizin gördüğünüz halüsinasyonlar niye millî çıkar olsun? Örnek; Birinci Dünya Savaşı'nda yedi düvel birbirine girdi, hepsi millî çıkar için birbirine girdi; sonra Goeben ve Breslau gitti Sivastopol'u bombardıman etti. O zaman biri sorsa, Enver Paşa ve şürekâsına "Bu savaşa girmek millî çıkarımız değil." dese herhâlde idam edilirdi. Bunun sonucunda 3 milyondan fazla Osmanlı askeri ve en az o kadar da kilometrekare toprak yok oldu. Hangi millî çıkar değerli arkadaşlar? Şimdi sizin Akdeniz'de, Azerbaycan'da çizdiğiniz ve çıpayı oraya attığınız, bu suretle de ülke içerisindeki siyaseti ve muhalefeti dizayn etmeye çalıştığınız şey niye millî çıkar olsun? Bakın bunların hepsi tartışılacak ileriki yıllarda ve bunların hepsi tarihsel ve sınıfsal mücadelelerde yerlerine oturacaklar.

Şimdi, bu yasa tasarısı içerisinde de millî çıkara ilişkin çok şey var tabii ki. Mesela ne var? Ormanlık alanların çoğaltılmasına ilişkin vurgular var ama aslına bakılırsa ormanlık alanların çoğaltılması falan değil söz konusu olan, tam tersine orman varlığımızdan giden şeyler söz konusu, ormanlık alanlarda sanayi tesislerinin kurulması, imalathanelerin kurulması söz konusu. Oysa biliyoruz ki ormanlık alanlarda kurulan tıbbi ve aromatik bitkiler üretimi, orman dışı üretimler, bu ve buna benzer pek çok şey hem köylü kooperatiflerini baypas etmeye sebep olacak hem ormanlık alanların tasfiye olmasına sebep olacak. Aynı zamanda ormanlık alanlar sanayi tesislerine dönüşecek.

Bir de bir kavram çıkmış "bozuk orman" diye; kardeşim, bozuk orman diye bir şey yok. Orman Bakanlığının görevi bozuk olan ormanı Anayasa'nın ona verdiği vazife çerçevesinde düzenlemektir, organize etmektir ve yeniden orman hâline getirmektir. Şimdi, bir fırsat bulunmuş "bozuk ormanlık alan" diye, buradan gir, oraya sermayeyi çek, oraya tarım alanları aç. Bakın, ormanlık alanlarda kurulacak olan tıbbi ve aromatik bitkiler başta olmak üzere, her türlü kültür esaslı bitkinin sonucu nedir biliyor musunuz? Ormanlık alanların yok olmasıdır. Niye böyledir? Çünkü kültür bitkisi yetiştirmek, var olan zararlılar sebebiyle ilaca, gübreye ihtiyaç gösterir. Bu, ormandaki zararlıları yok eden "predatör" böceklerin yok edilmesi anlamına gelir. Türkiye'de her yıl, yangınlardan daha fazla zararlı böcekler sebebiyle orman kaybı olmaktadır. AKP bu önerisiyle, "bozuk orman alanı" dedikleri alanlara açacakları tesislerle birlikte ormanların yok edilmesine imkân sağlayacak.

Çok önemli mevzulardan bir tanesi şu Akyatan Lagünü meselesi. Ya arkadaşlar, millî menfaat o değil; bakın, Akyatan Lagünü kalsın, çoluğumuz çocuğumuz onu görsün. Sizin gözünüzü nasıl bir para bürümüş ya? Ya üç kuruş fazla para elde etmek için Hasankeyf gibi on iki bin yıldır duran bir şeyi –ki elektrik arzımızın fazla olduğunu bildiğiniz hâlde- betona gömdünüz. Ya bundan utanan hiç yok mu ya? Bir biz mi utanıyoruz bu görüldüden? Kaz Dağları'nda -şu gözlerimle gittim gördüm, demeyin ki böyle bir şey yok- 200 binden fazla ağacı kestirdiniz emperyalist bir şirkete. Çocuklarımızın bunu görmesinden daha büyük bir ulusal menfaat olabilir mi ya? Cebinize koyacağınız yeşil dolarlardan daha kıymetli değil mi hayat?

Değerli vekiller, bakın, tarih karşısında sorumlusunuz bu konuda. Akyatan Lagünü'nde gerçekleştirilecek olan şeyin Türkiye ekonomisine sağlayacağı yarardan çok götüreceği şeyler var. O lagünün yanındaki alana açacağınız organize sanayi bölgesi ve balık çiftliklerini yapmak için o lagünün suyunu boşaltmak zorundasınız, inşaatı kurmak için bunu yapmak zorundasınız. Ramsar Sözleşmesi'yle teminat altına alınmış olan olağanüstü bir flora ve faunayı yok ediyorsunuz. Bakın, size son çağrı, daha önce defalarca yaptınız: Bu lagünü OSB'ye çevirmek bir ihanettir; tarihe, doğaya ve halka ihanettir, bunu böyle bilmeniz lazım.

Bakın, konuşulacak çok mevzu var tabii ama bir başka mesele de şu, şimdi deniliyor ki: "Ya bu taktik ve taşış meselesi de çok kötü bir mesele." Ee, kardeşim ne yapalım? İşte "Buna ilişkin önlemler alalım." Bu konuda alınmış önlemler var. Adam oradaki dükkânı kapatmış, öte tarafta açmış. Bunların daha ciddi, paraya çevrilmeyen bir biçimde hapis cezasıyla cezalandırılması var ama en az onun kadar önemli başka bir mevzu var değerli arkadaşlar, bakın o da şu: Şimdi gıda güvenilirliği konusunda yanılıcı yayına ceza getirmek istiyorsunuz. Neymiş bu ceza? Ticari reklam kapsamına girmemesi koşuluyla -girerse sayılmıyor- tüketicide endişe, korku, güvensizlik yaratan, tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen gerçeğe aykırı nitelikte yayın olmasının gerektiği vurgulanmış ve deniyor ki: "Böyle olursa buna ceza verilecek."

Peki, Çernobil faciası memlekete nelere yol açtı biliniyor, o günü yaşayanlar hatırlayacaktır. O zaman, Özal iktidarı ve Cahit Aral çıkıp demişti ki: "Bunda radyasyon yok; çayda, fıındıkta, sütte radyasyon yok." O sebeple binlerce insanımız kanser oldu. Şimdi aynı onun gibi gelinen noktada, bir bilim insanı Bülent Şık araştırma yapmış, gıda maddelerindeki kanserojenleri ortaya koymuş. Yasa diyor ki: "Eğer halkın tüketim alışkanlıklarını değiştirecek yayın yaparsanız bunun cezası olacak." Bir dakika ya! Bunun cezasını daha önce vermeye çalışan çok oldu. Bilimi cezalandıramazsınız. Bu insanların sorumluluğudur bu, bilimsel sorumluluğudur, bilimsel nosyonudur. Dolayısıyla "yanılıcı yayın" derken yanılıcı yayın ne? Ben size söyleyeyim: AKP'nin uygun görmediği her türlü yayın. Yani karşımızda ifade özgürlüğünü, düşünce özgürlüğünü ve halkın haber alma özgürlüğünü ihlal eden devasa bir metin var.

Değerli arkadaşlar, yine önemli mevzulardan bir tanesi şu: Bakın, Merkez Av Komisyonunu düzenleyecekler. Ne olacak Merkez Av Komisyonu? İşte içerisinde STK'lerden birileri katılacak, yok fakültelerin biyoloji bölümlerinden başka birileri katılacak. Ne olacak böylece? Daha böyle hayvanlar için, öldürülecek hayvanlar için, ümüğü sıkılacak hayvanlar için bir Merkez Av Komisyonu oluşturulacak.

Arkadaşlar, ben hiç öyle mi, böyle mi, şöyle mi, şu da mı katılsın, bu da mı katılsın demiyorum. Yalnız bir şey söylüyorum: "Avcılık katilliktir." diyorum, "Katile arka çıkan da katildir." diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Turan tamamlayın sözlerinizi.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Zaten bir avuç kalmış mazlum Dersim dağlarında, şimdi benim seçim bölgem olan Mersin dağlarında, Ceylânınar'da üç beş kuruşa öldürtmek hangi millî menfaat arkadaşlar? Çocuklarımızın onları görmesinden daha büyük bir millî menfaat var mı? Bak, siz millî menfaat retoriğini çok kullandığınız için bunu söylüyorum.

Dolayısıyla, Merkez Av Komisyonunun tahkim edilmesi falan değil, tam tersine kara avcılığının, aynen Hayvan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde ifade edildiği gibi, Türkiye'de tamamen yasaklanması lazım, buna izin vermemek lazım. Hayvanları öldürerek, başkasına zulmederek bir spor söz konusu değildir; buna insanîyet elvermez.

Şimdi, buna ilişkin, tabii, çok şey var. Ezcümle, AKP kendi suretinde bir teklif hazırlamış; dünyayı nasıl görüyorsa dolardan, eurodan ibaret; insan ilişkilerini nasıl görüyor ve anlıyorsa ona uygun bir teklif yazmış. Biz bu teklifin başından sonuna kadar karşısındayız değerli arkadaşlar.

Yüce heyetinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Turan.

Gruplar adına son söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Orhan Sarıbal'ın.

Buyurun, Sayın Sarıbal. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ORHAN SARI BAL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; (2/2985) esas numaralı gıda tarım ve orman alanlarındaki bazı düzenlemelerle ilgili yasa teklifini konuşuyoruz.

Bugün 7 Ekim Dünya Pamuk Günü. Dünya Pamuk Günü elbette birçok ülkede etkinliklerle kutlanacaktı, Covid nedeniyle kutlanamadı ama Dünya Pamuk Günü'nü kutlamak mı lazım, kutlanmamak mı lazım, bunu tartışacağız elbette.

Öncelikle yeni bir yasama dönemindeyiz. Halkın Meclisine olan inancıyla bu Meclisin demokrasi, özgürlük, eşit yurttaşlık, adalet, dayanışma anlamında -eğer halkın Meclisiyse- halkın yararına yasalar ortaya koyabilme; bir yerlerden gelen dayatmalarla, önermelerle değil, halkın verdiği oylarla halkın yarattığı Meclisin çıkaracağı yasalarla halk adına iyi şeyler yapma umudunu taşıyarak yeni yasama yılının başarılı geçmesini diliyorum.

Tarım, ekme... Sık sık krizler yaşıyoruz dünyada, o krizlerde özellikle ülkemizde de gördüğümüz, ayakta kalan tek şey tarım ve gıda. Tarım ve gıda bizim açımızdan iki temel noktada çok kıymetli: İnsanın, halkımızın temel beslenme ihtiyacını karşılayacak, deyim yerindeyse gıda egemenliğini sağlayacak ve yine insanımıza yeterli ve dengeli besin taşıyacak gıda güvencesinin oluşturulmasını temel hedef, temel anlayış olarak görüyoruz. Ve tarım, bütün bileşenlerin, bütün kitlenin, muhatabı olan bütün yapıların yan yana gelip karar vereceği bir mekanizmayla hayata geçmeli. Sadece bir kişinin, birilerinin, emperyalizmin, onun yerli iş birlikçilerinin ve onun yerli iş birlikçilerinin ithalat lobisi üzerinden ülkenin toprağını peşkeş çeken; insanını deyim yerindeyse sömüren, güneşini, suyunu gasbeden, toprağını gasbeden bir mekanizmadan çıkarılıp o ülkenin suyunun, toprağının, güneşinin, insanının hakkı olduğunu düşünerek bir temel politikayla hayata geçirilmesi gerekir. Bu nedenle tarım çok önemli ama görüyoruz ki sofralarda sadece yemeğimizi yiyip onun hangi aşamalardan geldiğini düşünmeden hayatımızı sürdürüyoruz. Neden mi? İşte, Meclisin durumu. Hepimiz zaman zaman buradan çıkıp karnımızı doyuruyoruz, dışarıya çıkıp lüks araçlar ve saraylar üzerinden hayatımızı sürdürüyoruz. Covid dedik, pandemi dedik, salgın dedik ama dünyadaki 7,5 milyar insan tek şey yapmak zorundaydı ve mutlaka elbette havayı -şimdilik bedava alıyor- elbette suyu ve elbette gıdayı... Gıdanın da temel kaynağı ne olursa olsun tarımdı. Bu nedenle tarımı eğer yok edersek, tarımla birlikte çiftçiye sahip çıkmazsak eğer Genel Başkanınızın dediği gibi ambarın anahtarı kimdeyse emri de o verir. Dolayısıyla tarım, çok önemli bir üretim biçimi olmasının yanında çok önemli bir politik dinamikler yani tarımın özü politiktir.

Bugün geldiğimiz noktada Türkiye'nin ahvalüsheraiti şu: Girdilerin tümüne yabancı şirketlerin karar verdiği; çıktılarının, üretim fiyatlarının tümüne de dünyanın en büyük yalan hikâyesi olan, "serbest piyasa ekonomisi" olarak adlandırılan, neoliberal politikalar olarak görülen, borsalar üzerinden yönetilmeye çalışılan ama işin özünü IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü ve egemen şirketlerin belirlediği bir sarmalın içerisinde. Yani bu ülkenin çiftçisi, hiçbir zaman üretimde kullandığı girdilere dair bir fiyat belirleme hakkına sahip değil. Yine aynı şekilde bu ülkenin çiftçisi, ürettiği ürünün fiyatına dair bir fikir ortaya koyabilme ve buradan doğru bir fiyat belirleme hakkına sahip değil. Girdilerin tümünü egemen şirketler belirliyor; mazot, gübre, ilaç, elektrik ve çıktılarının tümünde de dünya borsalarına göre hareket ediyoruz yani öyle bir sarmaldaki çiftçi...

Bizim çiftçimiz, örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nin ticaret bakanlarıyla rekabet ettiriliyor; bizim çiftçimiz, örneğin, Avrupa Birliği'nin ticaret ve hazinesiyle rekabet ettiriliyor. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir mekanizma olmaz, benim çiftçim Amerika Birleşik Devletleri'nin hazine bakanlığıyla rekabet edemez, etmemeli. Burada, rekabet sistemini düzenleyecek olan kurum elbette o ülkenin idaresidir, hükümetidir, ticaret bakanlığıdır, sanayi bakanlığıdır, tarım bakanlığıdır. Dolayısıyla çiftçi ya da tüketici ya da Türkiye tarımı, açıkçası kendi kendini yönetenleri dâhil karar verme iradesini kaybetmiştir.

Tam da böyle bir ortamda biz bir kanun teklifi üzerinden bir şey kanunlaştırmaya çalışıyoruz. Bu kanun teklifi, aslında bir torba tarım kanunu, daha önce çıkarılmış 12 kanunda değişiklik öngörmektedir. İki değişik biçimde değerlendirmek lazım bu kanunu: Biri usul yönünden, diğeri de içerik yönünden.

Kanun yapma tekniği açısından bakıldığında, kanun toplumun en geniş kitleleri açısından ya da muhatap olduğu kitlenin bütününün görüşleri üzerinden inşa edilmeli, ortaya çıkmalı. Oysa baktığımızda bu kanun teklifi hiç demokratik değil, hiçbir bileşeni tarafından doğru dürüst tartışılmış değil. 25 Haziran'da ansızın geldi, 30 Haziran ve 1 Temmuz'da iki günlük Komisyon süreciyle tamamlandı. Peki, Komisyonda ne oldu? 35 madde, iki gün... Bir tek kelime, muhalefet ya da Komisyona katılan diğer milletvekillerinin bir tek kelimesi bile doğru değil miydi oraya girmesi gereken? Yok, çoğunluk esasına dayalı, elimizi kaldırıyoruz, komisyon sonuçlanıyor. Bileşenler; kimin haberi var, nerede tartışıldı? Oysa, 35 maddeye, 12 kanundaki değişikliğe ve yeni önermelere baktığımızda hemen hemen toplumun tümünü ilgilendiriyor, tümünü; 83 milyon artı sığınmacıları artı turistleri, bu ülkede yaşayan herkesi ilgilendiren 35 maddelik bir kanun teklifinden bahsediyoruz. Dolayısıyla usul yöntemi, kesinlikle uygun olmamıştır, usul yönünden tam bir sıfırı çekmiştir.

İçeriğine baktığımızda da çok net şunu söylemek gerekir: Bir, iktidar bu kanun teklifini getirerek aslında başarısızlığını ortaya koymuştur. Neden mi? Çok net bir şekilde kardeş parsel meselesinde ön alım hakkını kaldırıyor. Defalarca söyledik: Ya olmaz böyle bir şey, bu toprak gasbını yaratır, zenginlerin toprakları ele geçirme olayını ortaya koyar, bundan başka bir şey çıkmaz dedik; buradan geri duruldu. Yani aslında bir pişmanlığı ortaya çıkaran çok net bir durum.

Yine, yerli tütün... Tütün mü bıraktınız? Reji döneminin aynısı, bütün şirketler her şeye karar veriyor. Kaldı ki bir paket sigaranın içindeki tütünün yüzde 12'si yerli, yüzde 88'i yabancı. Şimdi yüzde 30 yerli tütün için zorlama yapıyoruz. Ne zamandan beri? 2022'nin başında başlayacağız, 2022, 2023, 2024, 2025. Neden 2021 değil? Neden hemen yüzde 50, yüzde 80, yüzde 100 değil? Neden, neyiz eksik? E canım, şirketlere söz verildi, imzalar atıldı, ciddi yaptırımlar var; eğer onlardan geri dönülürse adamlar paralarını alacaklar çünkü altına imza atıldı. Dolayısıyla, bunu da bir yanlıştan dönme olarak çok net bir şekilde anlatabiliriz.

Hobi bahçeleri... Vallahi, ben tarım alanı olan bir alanda hiçbir hobi bahçesinin olmasını doğru bulmuyorum. Kentsel alanlar içerisinde kent tarımı yapılabilir; kentsel alanlar içerisinde, gelişim alanları içerisinde, imara açılmış alanlar içerisinde

elbette yapılabilir ama tarım alanı, nitelikli tarım alanları olan bölgelerde bunların yapılması elbette uygun değildi. Bunlar da defalarca gündeme geldi, şimdi bir yanlıştan dönülmeye çalışılıyor ama bundan da nasıl dönüleceğini kimse bilmiyor. Hangi tarihte başlanacak, nasıl başlanacak; hangileri bu işten affolacak, hangileri olmayacak; havuzlu villalar mı, 20 metrekairelik yoksulun, fakirin emekli maaşından artırdığı, hakikaten nefes aldığı yer mi? Bütününü bakıldığında, burada bunu, çok net şekilde bir başarısızlığın, bir affın, deyim yerindeyse bir pişmanlığın yarası olarak görebiliriz.

Diğer bir konu: Bu kanun teklifi, aynı zamanda bir ceza hükmeden, ısrarla cezalandırmayı tercih eden bir yapı. Tekel bayilerinin gece 22.00'den sabah 06.00'ya kadar olası alkol satışlarından dolayı cezalandırılmasını öngörüyor. Ya, zaten bunun cezası var. Bu cezaya yeni bir ceza koyarak aslında tekel bayilerine şunu diyorsunuz: "Kapatın." E, canım, açıkça koyun, tekel, alkol satışını yasaklayın, olsun bitsin. Ama şunu yaptınız, bu da iyi bir şey: Vallahi, memlekette alkole yaptığınız vergi zamlarıyla halkın hemen hemen büyük bir kısmı kimyager oldu, inanılmaz alkol üretiyorlar ve çok başarılılar; halkı kutluyorum. Yani ne kadar baskı, ne kadar zor, ne kadar zulüm o kadar çözüm. Bu halkın da böyle bir niteliği var. Dolayısıyla, bu açıdan da şunu söyledik, cevabını alamadık: Tekel bayilerine bugüne kadar ne kadar ceza kestiniz, ne kadar tahsil oldu? Cevap yok. Memleketin kötülere tekel bayileri.

Diğer bir konu: Tütün, makaron, sigara ve bununla ilgili cezalar. Yüzde 80'in üzerinde vergi alıyorsunuz. Bir tek Mardin'de, Diyarbakır'da, Malatya'da birkaç yerde açığa tütün ekimi vardı, şimdi onlar da kalmayacak. Neden kalmayacak? Çünkü siz makaronu da yapıp da öbürünü de berikini de cezalandırdığınız andan itibaren bunun adı şudur: Bu ülkede artık tütün ekimini yavaş yavaş sonlandıracaksınız anlamına gelir. Ona da yeni cezalar var; daha fazla hapis, daha fazla para cezası var; gıda taklit, tağşiş, sahte ürünlere ceza. Marketten aldınız, kullandınız gitti. Arada bir gidip denetleme yapılıyor, oradan alınıyor bir ceza veriliyor; aynı adamın 10 tane şirketi var, aynı adamın 5 tane marketi var; o marketten kaldırıyor, ona koyuyor; oradan kaldırıyor, ona koyuyor. Yani aslında verdiğiniz cezalar tağşiş, taklit ve hileli ürünün sorunu çözmüyor. Neden çözmüyor? Üretim aşamasında neden bu sorunu çözmüyorsunuz? Neden? O kadar ziraat mühendisi, o kadar veteriner, o kadar kimyager, o kadar gıda mühendisi var bu ülkede, ne yazık ki işsizler. Yapacağınız tek şey kamunun aracılığı edeceği bir denetleme mekanizmasıyla bunlar orada çalışacaklar. Şimdi kim yapıyor gıda işletmelerinin denetimini? Orada çalışan kalfa. Kalfa diyecek işletme sahibine "Ya biraz fazla şundan koydun, şunu yanlış yaptın." öyle mi? Bu kadar işsizliğin olduğu bir yerde gıda işletmesinde çalışan kalfa dönecek diyecek ki "Siz bu ürünü yanlış üretiyorsunuz, halk sağlığına zarar veriyorsunuz." Öyle bir babayiğit varsa çıksın, söylesin.

Diğer bir konu, net bir şekilde açık açık konuşmak lazım: NBŞ ve şeker üretim yerlerini denetleyecekler ve cezalandıracaklar. NBŞ üretim yerlerinin denetlenemediğine dair bir itiraftır. Türkiye'de ne kadar NBŞ üretildiği, iç pazara ne kadar sunulduğu bilinmemektedir. Varsa ellerinizde bir kayıt, öğrenelim. Eğer o kayıt zaten çıksa, net bir şekilde ortaya konsa oturacak yer olmaz. Neden olmaz? Yüzde 2,5'a düşürdünüz NBŞ üretimini, 160 bin ton civarında NBŞ üretilmesi lazım. Soruyorum: Türkiye'de 5 tane NBŞ üreten firmanın üretimini konusunda bir düşünceniz var mı? Bir tek kilogram bile üretimden kıstılar mı? Rakamlar net. 1,5 milyon ton mısır, nişasta üretimi için gidiyor. Gerisinin hesabını siz yapın. Dolayısıyla bugüne kadar yapamadıklarınızın ya da yaptığınızı düşündüğünüz denetlemelerin bir kez daha yapılamadığını net bir şekilde ortaya koyalım.

Basın-yayına ceza... Ya, basın-yayına ceza getireceksiniz, ne olacak? Bir konu hakkında çıkacak, konuşacak insanlar. "Ee, yanlış konuştunuz, hileli gıdayla ilgili kamuoyunu yanılttınız." Ya, bilim şüphecidir, tartışılması lazım, konuşulması lazım. On yıl önce çıkan gıdaların bugün yanlış olduğunu, on yıl önce çıkan ilaçların bugün yanlış olduğunu, on yıl önce piyasaya çıkan bazı ürünlerin bugün sağlığa zararlı olduğunu kim biliyor? Araştırmalar, tartışmalar, konuşmalar biliyor. Cezalandırmayla aslında gerçekleri kapatma yoluna gidiliyor.

Kısaca şunu söylemek lazım: Bu yasa teklifi iktidarın beceriksizliğini, mahcubiyetini, hatalarından kısmen dönmeyi ve ısrarla cezalandırma hikâyesini ortaya koyuyor. Bu ceza meselesinde bir de şuna canım yanıyor, onu da söyleyeyim hani: Orman kesimlerinde eğer ormanı kesenler amacının dışında kesmişse kilogram başına ya da metrekaire başına yeni ceza... Yahu kardeşim, niye yanlış kestirtiyorsun? Orman muhafaza memurun yok mu, orman mühendisin yok mu? İş öğrettir, kestirme. Ee, kestireceksin, 100 lira ceza vereceksin, adam oradan 10 bin lira kazanacak. Hem kesmeye devam eder hem ceza ödemeye devam eder. Böyle bir mekanizmayı kabul etmemiz ya da buradan bir doğru sonuç çıkması, halkın sorunlarının çözülmesi elbette mümkün değil. Elbette zaman kısıtlı, son olarak şunu söylemek isterim; bu teklif bir şekilde geldi, çoğunluk esasına göre geçecek, iktidarın zaten tutumu belli ama şunu söylemek lazım: Bugün söylendi ama birkaç defa yine söylemek lazım, çiftçi borç batağında, çiftçi borç batağında. 2002'de 2,4 milyar olan çiftçinin borcu bugün sadece bankalara 125 milyar, toplam 160 milyar borç, bu borç yapılandırılmalı, çiftçi buna dair bir yasa teklifi istiyor, buna dair yasa çıksın istiyor. İki: Çok, açık ve net çiftçinin istediği; desteklemeler arttırılsın, bir tarım planlaması yapılsın. Bakın, Covid döneminde düşünün bir bakanı, bu ülkede ihracatı yönetemedi. AKP Genel Başkanı diyor ki " Bir karış yer boş kalsın." Bakan da diyor ki "Merak etmeyin, ekin, tarlada ürün kalmayacak." Bakalım, 2019'un sonu, depoda soğan çürüdü, depoda patates çürüdü, 7 Ocakta ihracat kısıtı geldi yani ihracat kısıtı niye gelir, ne zaman gelir, niçin gelmelidir? İhracat neden yapılmamalıdır ya da gerekçesi nedir? Hiçbiri yok, hiçbir. Daha sonra hemen arkasından Hatay'dan başlayan soğan tarlada kaldı, Adana'da soğan tarlada kaldı, Urfa'da soğan tarlada kaldı, ardından bütün yaz boyu en önemli ürün olan domates tarlada kaldı, biber tarlada kaldı. Nerede söz veren AKP Genel Başkanı? Nerede Bakan? Nerede? Yok. Çiftçi yine kaderine mahkûm bir şekilde yaşamaya devam ediyor ve şu anda gerçekten çökmüş durumda. Geçen yıl bu zamanlar çok net bir şey söyledik, "Pamukla ilgili primi arttırın, sezon kötü, pamuk üretimi az, aynı zamanda fiyatlar da düşük, gelecek yıl pamuk üretimi az olacak." dedik; oldu. 814 bin ton pamuk üretimi 620 bin tona düştü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Sarıbal.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Peki, biz ne yaptık? İthalat, ithalat... İlk sekiz ayda 720 bin ton ithalat; 1,1 milyar dolar ödeme. Bugün aynı durumdayız, bugün aynı durumdayız. Pamuk için bir talep var, pamuk için bir talep... O talep de desteklemenin, prim desteklemesinin 1,5 TL olması. Bütün Türkiye, bütün pamuk üreticileri bunu bekliyor ve "pamuk" dediğiniz, "beyaz altın" dediğiniz ürün gerçekten Türkiye'de en büyük katma değeri sağlayan üründür.

Dolayısıyla, çıkaracağımız kanunlar, kanun teklifleriyle gelen kanunlar çiftçiye, üreticiye, halka ve topluma dönük olmalıdır. Bu kanun teklifinin, açıkçası, çiftçinin temel sorunlarına getirebileceği iyi bir çözüm olmadığı gibi, iktidarın şu felsefesini de çok net onaylıyor: "Biz üretirmeyeceğiz, ithalata devam edeceğiz."

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.04

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati:21.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum. Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 8 Ekim 2020 Perşembe günü toplanmaması önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasına ilişkin önerisi

7/10/2020

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 7/10/2020 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda, Genel Kurulun 8 Ekim 2020 Perşembe günü toplanmaması önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Mehmet Muş
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili
Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili

Engin Altay
Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
Meral Danış Beştaş
Halkların Demokratik Partisi
Grubu Başkan Vekili
Lütfü Türkkan
İYİ PARTİ
Grubu Başkan Vekili

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 221) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 221 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yerinde.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır. Alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 13 Ekim 2020 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.06